

VASTUULLISESTI SINUA VARTEN

Ilmarisen vuosi- ja kestävyysraportti 2022

ILMARINEN

Sisältö

Eläketurvaa sinulle	3
Toimitusjohtajan katsaus: "Vahvan kasvun ja tehokkuuden parantamisen vuosi"	7
Ilmarisen vuosi 2022	8
Vastuullisuus Ilmarisessa	9
Ympäristö (E)	17
Ilmasto	18
Taksonomiaraportointi	22
Ilmastonmuutoksen riskit ja mahdollisuudet TCFD:n mukaisesti.....	24
Luonnon monimuotoisuus huomioon.....	36
Ihmiset ja yhteiskunta (S)	41
Ihmisoikeudet huomioon.....	42
Yhdenvertainen palvelu on asiakastyömme lähtökohta	44
Teemme eläketurvaa tunnetuksi	45
Autamme pidentämään työuria	52
Edistämme vastuullista ja monimuotoista työelämää	56
Hyvä hallinto (G)	66
Hoidamme perustehtävämme kustannustehokkaasti.....	67
Toimimme luotettavasti ja läpinäkyvästi ja pidämme tietosi turvassa	70
Hallitsemme arvoketjut	74
GRI-indeksi	83

Vuosi- ja kestävyysraportti

Luet Ilmarisen Vuosi- ja kestävyysraporttia 2022. Aiemmin nimi oli Vuosi- ja yritysraportti. Vaihdoimme nimen vastaamaan uuden lainsäädännön terminologiaa.

Raportoimme vastuullisuudestamme ja taloudestamme vuosittain, nyt välillä 1.1.2022–31.12.2022. Vuoden 2021 tietoja on ilmaistu suluissa.

Raportti käsittelee emoyhtiö Ilmarista. Koko Ilmarinen-konsernin tietoja voi tarkastella 16.2.2023 julkaistusta vuoden 2022 toimintakertomuksesta.

Raportin on hyväksynyt Ilmarisen johtoryhmä. Hallitus hyväksyi toimintakertomuksen osana raportoidut vastuullisuustiedot. Aiemmassa raportissa ei ollut virheitä. Raportointimuutoksia on koottu raportin loppuun.

Raportin varmensi Ernst & Young Oy. Varmentaja valittiin kilpailutuksella. Sopimuksen allekirjoittivat talous- ja riskienhallintajohtaja sekä viestintä- ja yhteiskuntasuhdejohtaja, jotka ovat johtoryhmän jäseniä. Varmennuskirje on raportin lopussa.

Raportti julkaistiin 23.3.2023. Lisätietoja voi kysyä sähköpostitse osoitteesta info@ilmarinen.fi.

Eläketurvaa sinulle

Eläketurvaa sinulle

Vuosi 2022 oli poikkeuksellinen Venäjän Ukrainassa aloittaman hyökkäyssodan, inflaation kiihtymisen ja keskuspankkien kiristyneen rahapolitiikan vuoksi. Myös koronapandemia jatkui. Ilmarisen vakavaraisuus pysyi kuitenkin hyvällä tasolla, vakuutusmaksutulo kasvoi vahvasti ja kustannustehokkuus parani ennätystasolle.

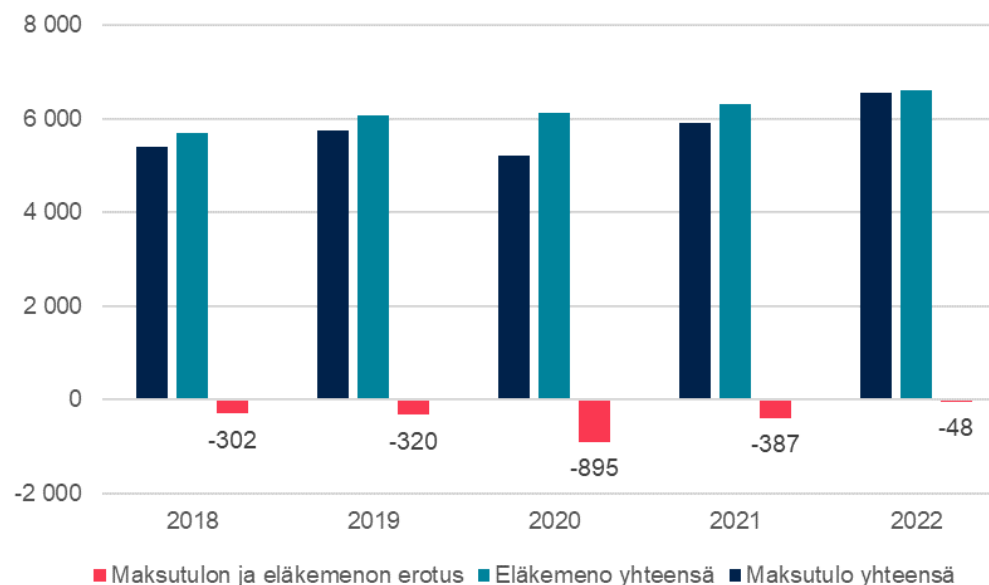
Suomessa työskenteleville kuuluu lakisääteinen työeläke. Me Ilmarisessa olemme osa Suomen sosiaaliturvajärjestelmää: tarjoamme lakisääteisiä ja pakollisia yrittäjän (YEL) ja työntekijän (TyEL) eläkevakuutuksia Suomessa työskenteleville. Molemmat vakuutuksemme antavat turvaa paitsi eläkepäiville, myös mahdollisen työkyvyttömyyden tai perheen huoltajan kuoleman varalle. Työntekijälle eläkettä kertyy palkasta ja yrittäjälle työtulosta perittävästä eläkemaksusta. Osa TyEL-maksusta rahastoidaan, jotta nykyiset ja tulevat eläkkeet pystytään maksamaan.

Vastaamme noin 1,1 miljoonan henkilön eläketurvasta. Kuten nimi Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen kertoo, olemme keskinäinen yhtiö, eli Ilmarisen omistavat asiakkaat: vaikutuksen ottajat ja näissä yhtiöissä vakuutetut työntekijät.

Eläkevaroja on rahastoitu 1960-luvulta lähtien, eli työeläkejärjestelmä on keskeinen osa suomalaisia rahoitusmarkkinoita. Suurin osa varoista on sijoitettu ulkomaille, eli toimimme globaalisti. Sijoitamme turvaavasti, tuottavasti ja vastuullisesti nykyisten ja tulevien eläkkeiden rahoituksen turvaksi yli 56 miljardin euron yhteistä eläkevarallisuutta. Sijoitukset on hajautettu paitsi eri puolille maailmaa myös eri omaisuuslajeihin. Sijoitustoimintaamme kuuluu myös asuntojen ja liikekiinteistöjen rakennuttaminen ja vuokraaminen.

Vaikka vuosi 2022 oli eläkesijoittajalle synkkä – osakemarkkinat luisuivat, inflaatio laukkasi, korkosijoitukset tuottivat historiallisen huonosti – samalla eläkkeiden rahoitusnäkymät ovat parantuneet viime vuosien hyvien sijoitustuottojen ansiosta. Tämä kävi ilmi Eläketurvakeskuksen lo-

Maksutulon ja eläkemenon erotus, milj. euroa

Maksutulo on vuoden aikana maksetuista palkoista ja yrittäjien työtulosta keräämämme työeläkemaksu.

Eläkemeno on maksamiemme eläkkeiden summa.

Keräämämme eläkemaksut eli maksutulo käytetään pääasiassa suoraan nyt eläkkeellä olevien ihmisten eläkkeiden maksamiseen, eli työssä käyvät maksavat eläkeläisten eläkkeet.

Vuodesta 2012 lähtien eläkkeitä on maksettu enemmän kuin maksutuloa on saatu. Siksi tarvitaan sijoitustuottoja.

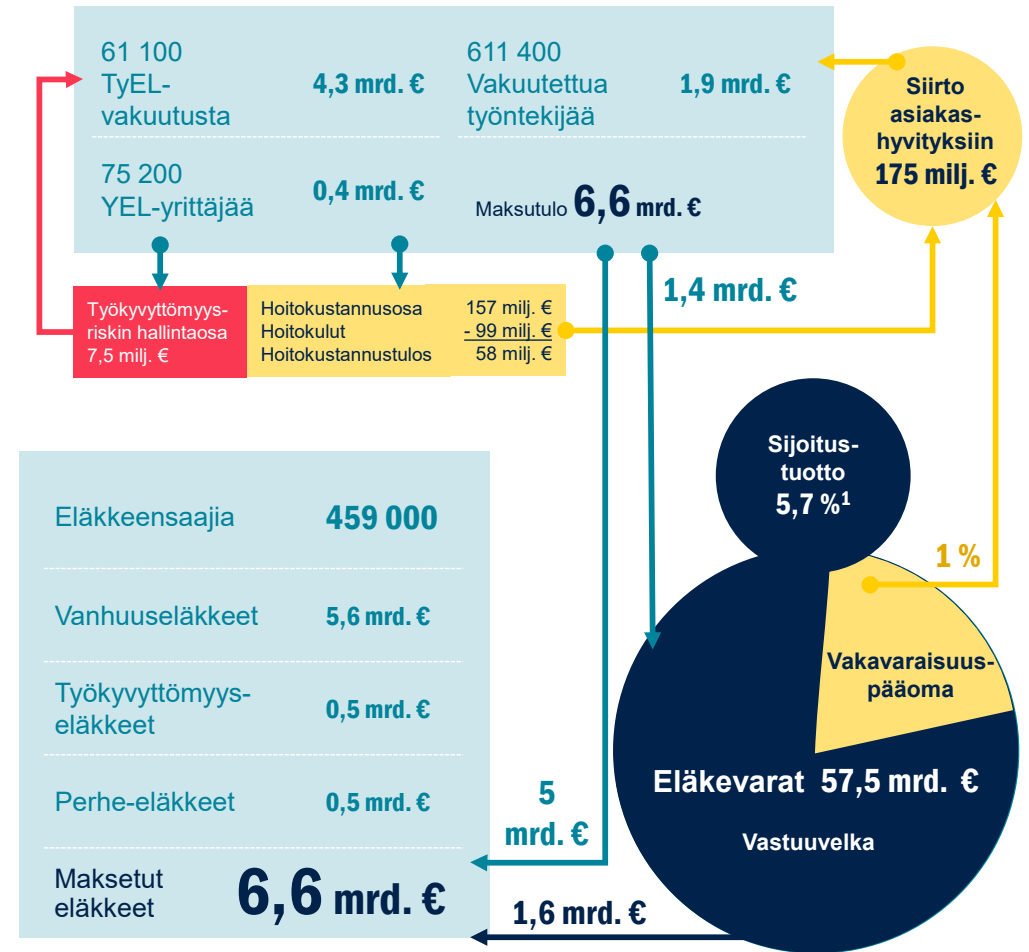
kakuussa julkaisemista [pitkän aikavälin laskelmista](#) (julkari.fi). Silti rahoituksen kestävyydelle riittää

haasteita syntyvyyden jatkuessa matalana ja työikäisten määrän vähetessä.

Ilmarisen yhteiskunnallinen tulonjakolaskelma ja rahavirrat

Yhteiskunnallinen tulonjakolaskelma, miljoonaa euroa	2022	2021
Tulonmuodostus		
Vakuutusmaksutulo	6 558,0	5 922,0
TyEL, työnantajan osuus	4 301,8	3 824,8
TyEL, työntekijän osuus	1 862,0	1 709,0
YEL (yrittäjät)	394,2	388,2
Edellisenä vuonna tehdyn asiakashyvityssiirron purku	209,4	55,4
Sijoitustoiminnan nettotuotot ilman liikekuluja	-3 966,5	8 126,7
Muut tuotot ja kulut	0,0	0,1
Kokonaistulonmuodostus	2 800,9	14 104,1
Tulonjako		
Eläkkeensaajille	-6 606,0	-6 309,12
TyEL-eläkkeensaajat	-6 189,2	-5 902,08
YEL-eläkkeensaajat	-416,8	-407,04
Varautuminen tulevaisuuden eläkkeisiin	-4 221,1	-1 678,7
Varautuminen tulevaisuuden riskeihin	8 362,0	-5 721,2
Puskuroidaan sijoitustuottojen heilahteluja	8 362,0	-5 721,2
Puskuroidaan vakuutusliikkeen tulosten heilahteluja	0,0	0,0
Asiakashyvytys	-175,3	-209,4
Siirretään seuraavan vuoden asiakashyvityksiä varten	-175,3	-209,4
Henkilöstökulut	-64,1	-61,2
Muut palveluiden tuottajat	-86,7	-114,5
Lähdeverot	-9,6	-10,1
Takuupääoman korko	0,0	0,0
Lahjoitukset	-0,1	-0,1
Kokonaistulonjako	-2 800,9	-14 104,1

Huolehdimme noin 1,1 miljoonan suomalaisen työeläketurvasta

Tulonjakolaskelma kertoo, millaisista rahavirroista toimintamme koostuu. Eläkemaksuista kertyvät varat on tarkoitettu eläketurvan toimeenpanemiseen, eli eläkevakuutusyhtiö ei tuota voittoa omistajilleen.

1) Sijoitusten pitkän aikavälin tuotto vuodesta 1997 alkaen on 5,7 prosenttia, mikä vastaa 3,8 prosentin reaalituottoa.

Vetovoimaisin työelämän kumppani - vastuullisesti sinua varten

Perustehtävämme on huolehtia asiakkaidemme työeläketurvasta. Tavoitteenamme on olla vetovoimaisin työelämän kumppani – vastuullisesti sinua varten. Tähän päästäksemme keskitymme parantamaan toimintaamme henkilöstö- ja asiakaskokemuksessa, kasvussa, tehokkuudessa ja vakavaraisuudessa. Menestyksen rakentaminen alkaa omasta joukkueestamme: osaavasta, motivoituneesta ja hyvinvoivasta henkilöstöstä, joka kuuntelee asiakkaitamme ja tunnistaa asiakkaidemme tarpeet. Tavoitteenamme on tarjota asiakkaillemme alan parhaat ratkaisut ja paras asiakaskokemus. Markkina-asemamme on vahva, ja tavoittelemme markkinaa nopeampaa kasvua, joka samalla parantaa kannattavuuttamme.

Tavoitteidemme eteen työskentelemme arvojemme mukaisesti: avoimesti, vastuullisesti ja yhdessä menestyen.

Tavoitteisiin päästäksemme:

- Menestymme yhdessä asiantuntijuutta vahvistaen
- Toimimme asiakaslähtöisesti ja edistämme työkykyä
- Kasvamme kannattavasti asiakkaidemme mukana
- Digitalisoimme palveluprosessit ja parannamme jatkuvasti toimintaamme
- Sijoitamme tuottavasti, turvaavasti ja vastuullisesti

Toimitusjohtajan katsaus: Vahvan kasvun ja tehokkuuden parantamisen vuosi

Vuosi 2022 oli Ilmarisessa vahvan kasvun ja tehokkuuden parantamisen vuosi. Vakuutusmaksutulo kasvoi peräti 11 prosenttia 6,6 miljardiin euroon. Vahvan kasvun taustalla on Ilmarisessa vakuutettujen työntekijöiden määrän ja palkkasummien kasvu sekä työeläkemaksuun tehty 0,45 prosenttiyksikön korotus. Maksutulon kasvuun vaikutti myös vahva kehitys asiakashankinnassa. Nettoasiakashankinta maksutulolla mitattuna oli 290 miljoonaa euroa ja asiakaspysyvyys oli erinomaisella tasolla 96,7 prosenttia.

Kustannustehokkuutemme parani ennätystasolle, ja olimme tehokkain eläkeyhtiö Suomessa. Hoitokustannusosalla katettavat liikekulut alenivat 99,1 miljoonaan euroon. Hoitokustannustulos parani 58,1 miljoonaan euroon ja hoitokulusuhde 63,1 prosenttiin hoitokustannustariffiin tehdystä 9,5 prosenttiyksikön alennuksesta huolimatta. Erinomainen kustannustehokkuus näkyy työnantaja-asiakkaillemme pienempinä työeläkemaksuina. Jatkossa hoitokustannusosa määräytyy yhtiökohtaisesti ja asiakkailta perittävä hoitokustannus on sitä pienempi,

mitä tehokkaammin toimimme.

Samaan aikaan toimintaympäristö sijoitusmarkkinoilla oli erittäin haastava. Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa, Euroopan energiakriisi, kiihtynyt inflaatio ja keskuspankkien nopeasti kiristynyt rahapolitiikka synkistivät talousnäkymiä ja laskivat laajasti sijoitusmarkkinoiden tuottoja. Osakemarkkinoilla useimmat osakeindeksit laskivat 10–20 prosenttia, ja samaan aikaan korkojen ja luottoriskimarginaalien kohoamisen myötä korkosijoitusten tuotot jäivät historiallisen heikoiksi.

Ilmarisen sijoitustuotto jäi negatiiviseksi -6,6 prosenttiin, mutta vakavaraisuus pysyi vahvana. Sijoitusten pitkän aikavälin tuotto vuodesta 1997 alkaen on 5,7 prosenttia, mikä vastaa 3,8 prosentin reaalityttöä.

Poikkeuksellisen suuri indeksikorotus (6,8 %) lisäsi kiinnostusta eläkkeen hakemiseen vuoden loppupuolella. Myös työkyvyttömyyseläkehakemusten määrä kasvoi viidellä prosentilla edellisvuodesta, ja hakemusmäärissä palattiin koronapandemiaa edeltävälle tasolle. Kasvaneista hakemusmääristä huolimatta Ilmarisen asiakkaat saivat eläkepäätökset aiempaa

nopeammin.

Vastuullisuus ja kestävä kehitys ovat toiminnassamme keskeistä. Kuten tämä raportti kertoo, seuraamme vaikutusiamme talouteen, ympäristöön ja ihmisiin. Vastuullinen eläketurvan hoitaminen tarkoittaa meille sitä, että haluamme parantaa toimintaamme ja tehokkuuttamme entisestään. Tästä hyötyvät asiakkaamme ja koko eläkejärjestelmä. Vuonna 2022 laadittu ja alkuvuonna 2023 julkaistu uusi kestävyysohjelmamme kertoo tästä tarkemmin.

Tavoittelemme hiilineutraaliutta eläkevarojen sijoittamisessa vuonna 2035. Päivitetty ilmastotiekartta kattaa nyt neljä omaisuuslajia: suorat listatut osakesijoitukset, kotimaiset kiinteistöt ja viimeisimpinä yritysten joukkovelkakirjalainat sekä ulkomaiset kiinteistöt. Ilmastonmuutoksen ohella kiihtyvä luontokato vaikuttaa talouteen ja siten myös sijoitustoimintaan. Julkaisimme luonnon monimuotoisuuden tiekartan, jossa on kuvattu sitä, kuinka vaikutukset luonnon monimuotoisuudelle ja luontokatoon liittyvät riskit huomioidaan sijoitustoiminnassa.

Vuonna 2022 päivitetyn laskelman mukaan eläkkeiden rahoitus-

näkymät ovat parantuneet lähivuosien hyvien sijoitustuottojen ansiosta. Pitkällä aikavälillä väestön vanheneminen ja alhainen syntyvyys kuitenkin haastavat eläkejärjestelmän kestävyyttä. Syntyvyys laski viime vuonna kaikkien aikojen alhaisimmalle tasolle. Monissa yrityksissä kärsitään työvoimapulasta jo nyt. Tämä korostaa entisestään tarvetta vahvistaa työikäisen väestön työllisyyttä ja työkykyä sekä lisätä työperäistä maahanmuuttoa. Lisäksi vakavaraisuussäätelyä uudistamalla on varmistettava, että eläkesijoituksille voidaan tavoitella parasta mahdollista tuottoa pitkällä aikavälillä.

Jouko Pölönen
toimitusjohtaja, Ilmarinen

Ilmarisen vuosi 2022

Tammikuu

- Työkyvyttömyyseläkkeelle ha-keuduttiin toista vuotta peräkkäin edellisvuotta vähemmän.
- Perhe-eläke muuttui määrääkaiseksi ja lapsen-eläkkeen kesto- pidennettiin.
- Eläketurvakeskuk- sen ja työeläkeva- kuutusyhtiöiden yhteinen viestin- täkampanja yrittä- jille YEL-vakuutus- turvasta.

Helmikuu

- Ilmarisen tilin- päätös 2021 julki: Sijoitusvarat ja vakavaraisuus- pääoma nousivat ennätystasoille.
- Eläkeläisten talous ja vireys -tutki- mus: 70 % eläkeläisistä kokee terveytensä ja hyvinvointinsa hyväksi.

Maaliskuu

- Päätimme: ei uusia sijoituksia Venäjälle, koska se hyökkäsi Ukrai- naan.
- Taidemyynti- näyttelyssä kerättiin rahaa sodasta kärsivien ukrainalaisten auttamiseksi.

Huhtikuu

- Julkaisimme ker- ran kuukaudessa suhdanneindek- sin, joka kertoo työpaikkojen muu- toksen asiakasyri- tyksissämme: työntekijämäärä nousi 3.9 % vuodentakaisesta.

Toukokuu

- Venäjän hyökkäys Ukraina- an aiheutti sen, että Suo- meenkin tuli paljon työkäisiä pakolai- sia. Neuvoimme työnantaja- ja ulko- maisen työntekijän vakuuttamisessa.

Kesäkuu

- Työnantajan verk- kopalvelu uudistui: asiakkaalle verk- kopalvelut yhdellä kirjautumisella.

Elokuu

- Hallituksen esitys YEL-uudistukseksi herätti vilkas- ta keskustelua. Jaoimme tietoa uudistuksesta.

Syyskuu

- Työeläkepalvelum- me ovat tarjolla myös viittomakie- lellä.
- Aloittavan yrittäjän palvelu parani, kun hänelle alettiin las- kea valmis työtulo- suositus.
- Lähdimme mukaan valtakunnalliseen Astetta alemmas -energiansäästö- kampanjaan.

Lokakuu

- Julkaisimme luonnon monimuotoisuus -tiekartan ensimmäi- senä suomalaisissa eläkeyhtiössä.
- Jyväskylän yliopiston informaatiotekno- logian tiedekunnan tietojärjestelmätie- teen Digital Service Design -kurssin opiskelijat saivat tehdä lopputyönsä Ilmarisen digitalisoi- tumisesta.
- Tieto työeläkeindek- sin ennätyskorotuk- sesta vuonna 2023 aiheutti eläkehake- mustulvan.

Marraskuu

- LEED-sertifikaat- teja saatiin vuon- na 2022 viisi, mm. Ilmarisen toimita- lolle (Porkkalanka- tu 1, Helsinki).
- Järjestimme opis- kelijamessut virtuaalisesti ja osallistuimme koululaisille tarkoi- tetun työelämään tutustumiseen (etäTET).
- Työntekijöidemme vastuullisuusver- kosto aloitti.

Joulukuu

- Lakiesitys YEL:n uudistamisesta hyväksyttiin. Laa- dimme uudistuk- sesta tietopaketin yrittäjille.
- Laajensimme ilmastotavoittei- tamme: ilmasto- tiekartat yritysten joukkovelkakir- jalainoille ja kan- sainvälisille kiin- teistöille.
- Saimme Hyvän mielen työpaikka® -merkin.
- Tulevaisuuden työ ja mielenterveys -hackathonissa etsittiin ratkaisuja siihen, miten työ tukee mielenter- veyttä.

Vastuullisuuden organisointi Ilmarisessa

Merkittävimmistä vastuullisuuslinjauksista päättää Ilmarisen hallitus, joka hyväksyy mm. kestävyysohjelman sekä vastuullisen sijoittamisen periaatteet. Hallitus on myös asettanut Ilmarisen tavoitteen sijoittaa eläkevarat hiilineutraalisti vuoden 2035 loppuun mennessä. Hallitukselle raportoidaan vastuullisuuden toteutumisesta vähintään vuosittain vuosi- ja kestävyysraportin yhteydessä. Hallinnon perheytyyskoulutuksessa on mukana yritysvastuu ja vastuullinen sijoittaminen. Vastuullisuuslinjausten toimeenpanosta vastaa Ilmarisen toimitusjohtaja, jonka tukena on johtoryhmä. Johtoryhmäläiset johtavat oman toimintonsa vastuullisuus- ja kestävyystyötä.

Johtoryhmässä yritysvastuun valmistelusta ja koordinoinnista vastaa viestintä- ja yhteiskuntasuhdejohtaja. Vastuullisesta sijoittamisesta vastaa sijoitustoiminnasta vastaava Ilmarisen varatoimitusjohtaja. Vastuullisen sijoittamisen tiimi työskentelee päivittäin kestävyysasioiden parissa, ja sen toiminnasta vastaa vastuullisen sijoittamisen johtaja.

Yritysvastuupäällikkö on osa vastuullisen sijoittamisen tiimiä. Hänen tehtävänä on kehittää ja koordinoida yritysvastuun käytännön toteutumista yhdessä vastuullisuuteen erikoistuneen viestintäpäällikön kanssa. Riski-, compliance- ja yritysvastuuverkosto (RCY) toimii Ilmarisen sisäisenä yhteistyöfoorumina ohjaten ja koordinoien yhtiön riskienhallinta-, compliance- ja yritysvastuunasioiden jalkautumista linjojen ja toimintojen päätöksentekoon ja seurantaan. Siinä on edustajat Ilmarisen kaikista toiminnoista. Vuonna 2022 Ilmarisessa aloitti lisäksi vapaaehtoisuuteen perustuva vastuullisuusverkosto yritysvastuupäällikön ja viestintäpäällikön johdolla. Myös se edistää vastuullisuutta ja kestävää toimintaa Ilmarisessa.

**Tavoittemme on
sijoittaa eläkevarat
hiilineutraalisti vuoden
2035 loppuun mennessä.**

Syksyllä 2022 Ilmarisessa aloitti vapaaehtoisuuteen perustuva vastuullisuusverkosto.

Uudistimme kestävyysohjelmamme

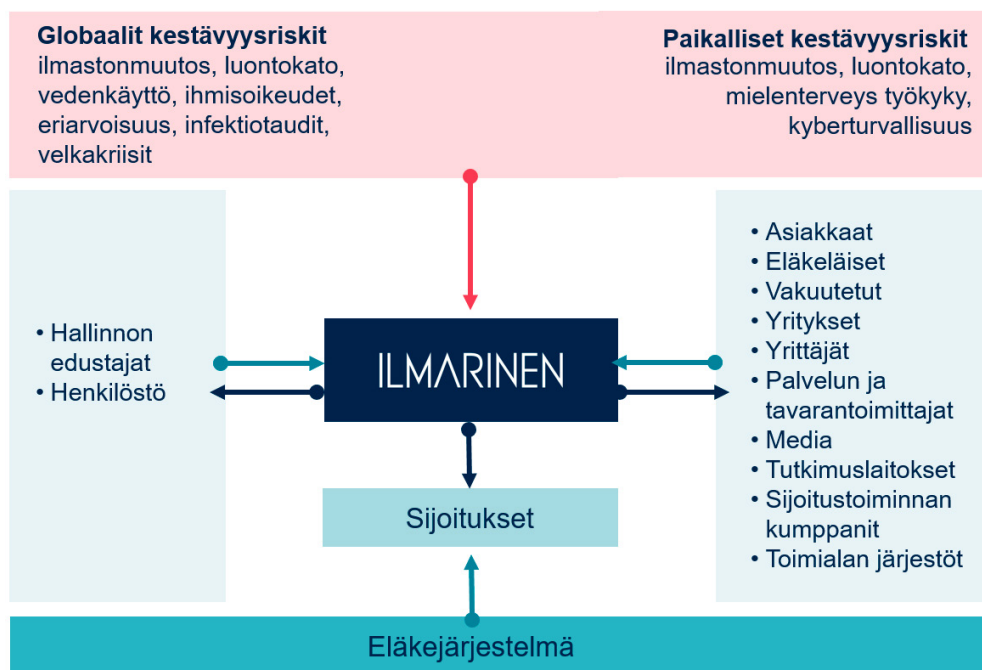
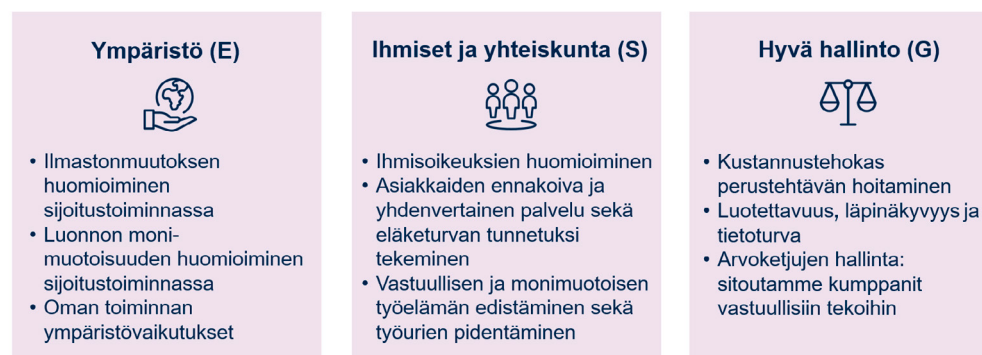
Vuonna 2022 uudistimme kestävä liiketoiminnan painopisteemme eli kestävyysohjelmamme. Edellinen vastuullisuusohjelma valmistui vuonna 2019 ja oli voimassa vuoden 2022 loppuun asti. Uusi, hallituksen hyväksymä kestävyysohjelmamme perustuu kolmeen pilariin: ympäristöön (E), ihmisiin ja yhteiskuntaan (S) sekä hyvään hallintotapaan (G). Vaikutamme näihin sekä suoraan omalla toiminnallamme että välillisesti sijoitustoiminnan kautta.

Kestävyysohjelma valmisteltiin olennaisuusanalyysin pohjalta. Analyysissa tunnistimme vaikutuksiamme ympäristöön, ihmisiin, ihmisoikeuksiin ja yhteiskuntaan sekä hyvään hallintotapaan. Niin kutsutun kaksosolennaisuuden mukaisesti tarkastelimme vaikutuksia kahdesta suunnasta: oman toimintamme vaikututusta esimerkiksi ilmastonmuutokseen ja ilmastonmuutoksen vaikutusta omaan toimintaamme sekä maailmanlaajuisesti että paikallisesti.

Kestävyyden ja vastuullisuuden olennaisuusanalyysi toteutettiin haastatteluiden ja eri työpajatyökentelyiden avulla. Sidosryhmiä osallistettiin olennaisuusanalyysiin

toteuttamalla laaja sidosryhmäkysely, joka lähetettiin sidosryhmille ja jaettiin sosiaalisen median kanavissa. Olennaisuusanalyysin pohjalta Ilmarisen kestävyysohjelma koottiin kolmen pilarin malliksi sisältäen 10 alatavoitetta mittareineen.

Vastuullisesti sinua varten

Ilmarisen sidosryhmät ja Ilmariseen vaikuttavat kestävyysriskit maailmanlaajuisesti ja paikallisesti.

Mittarit ja tavoitteet

Pilari	SDG	Teema	Tavoite	Tavoite 2023	Mittari	KPI
Ympäristö (E)		Ilmastonmuutos	Tavoittelemme hiilineutraalia sijoitussalkkua vuoden 2035 loppuun mennessä.	Ilmastotiekartan mukainen toiminta.	Sijoitussalkun hiili-intensiteetti.	KPI 1/23
	 	Luonnon monimuotoisuus	Huomioimme luonnon monimuotoisuuden sijoitustoiminnassamme.	Luonnon monimuotoisuustiekartan mukainen toiminta.	Luonnon monimuotoisuus -tiekartan toimeenpano aloitettu Ilmarisen sijoitussalkussa (kyllä/ei).	KPI 2/23
		Oman toiminnan ympäristövaikutukset	Huomioimme oman toimintamme ympäristövaikutukset.	Ilmastotiekartan luominen omalle toiminnalle.	Oman toiminnan hiilijalanjälki.	KPI 3/23
Ihmiset ja yhteiskunta (S)		Vastuullinen työelämä	Olemme oikeudenmukainen ja monimuotoinen työyhteisö, jossa jokaisella on oikeus hyvään johtajuuteen.	95 % sitä mieltä, että esimies tukee työssä onnistumista.	Esihenkilötyön arvosanat Työvirekyselyssä.	KPI 4/23
		Työurien pidentäminen	Autamme pidentämään työuria.	Ilmarisen asiakkaat siirtyvät eläkkeelle alan keskimääräistä eläkkeellesiirtymisikää myöhemmin.	Asiakkaiden eläkkeellesiirtymisikä.	KPI 5/23
		Ihmisoikeudet	Edistämme ihmisoikeuksien toteutumista toiminnassamme.	Ihmisoikeusvaikutusten selvittäminen Ilmarisen omassa toiminnassa.	Ihmisoikeusriskien ja -vaikutusten jatkuva arviointi käynnistetty (kyllä/ei).	KPI 6/23
		Asiakkaat	Palvelemme asiakkaita ennakoivasti ja yhdenvertaisesti sekä teemme eläketurvaa tunnetuksi.	Kasvaa 20 %.	Henkilöasiakkaiden OmaEläke-palvelussa käyneet (%).	KPI 7/23
Hyvä hallinto (G)		Arvoketjut	Edistämme vastuullisuuden toteutumisesta koko arvoketjussamme ja sitoutamme toimittajamme vastuullisiin tekoihin.	Vastuullisuusvaatimukset toimittajille valmisteltu.	Vastuullisuusvaatimukset toimittajille otettu käyttöön (kyllä/ei).	KPI 8/23
		Luotettavuus ja läpinäkyvyys	Huolehdimme tietoturvan toteutumisesta ja käsittelemme dataa vastuullisesti.	Tavoite 0 kpl.	Tietoturvasta aiheutuneiden häiriöiden vaikutukset palveluiden saatavuuteen (kpl).	KPI 9/23
		Kustannustehokas toiminta	Hoidamme eläketurvaa kustannustehokkaasti.	Kustannustehokkain eläkeyhtiö.	Hoitokulut suhteessa palkkasummaan.	KPI 10/23

YK:n kestävän kehityksen tavoitteet

Otamme kestävyysohjelmassamme huomioon YK:n kestävän kehityksen tavoitteet (Sustainable Development Goals, SDG). Valitsimme olennaisuusanalyysimme perusteella neljä YK:n kestävän kehityksen tavoitetta, johon vaikutamme eniten: **ihmisarvoista työtä ja talouskasvua** (8), **eriarvoisuuden vähentäminen** (10), **ilmastotekoja** (13) sekä **rauha, oikeudenmukaisuus ja hyvä hallinto** (16).

Vuosi 2022 oli vaikea eläkevarojen sijoittamisessa

Sijoitamme rahastoituja eläkevaroja, jotta pystymme maksamaan asiakkaidemme nykyiset ja tulevat eläkkeet. Varaudumme pitkän aikavälin riskeihin sijoitusmarkkinoilla tavoittelemalla hiilineutraaliutta eläkevarojen sijoittamisessa vuoden 2035 loppuun mennessä ja ottamalla huomioon luonnon monimuotoisuuden.

Maailman talouskasvu oli vuoden 2022 alkupuolella vahvaa, kun talouksia tuki elpyminen koronakriisistä. Korkea inflaatio, kiristynvä rahapolitiikka ja Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset energiemarkkinoihin heikensivät kuitenkin maailmantalouden näkymiä vuoden aikana ja talouksien ajautumista taantumaan alettiin pitää todennäköisenä. Maailman talouden arvioidaan kasvaneen 3,4 prosenttia ja euroalueella 3,5 prosenttia vuonna 2022.

Inflaatio on osoittautunut odotettua sitkeämmäksi ongelmaksi. Keskuspankit ovat viestineet huolensa hintavakaudesta ja rahapolitiikkaa on kiristetty merkit-

tävästi. Yhdysvalloissa kuluttajahintojen nousu vuodentakaisesta oli loppuvuonna noin seitsemän prosenttia ja euroalueella inflaatio oli noin 10 prosenttia. Euroalueella hintojen nousuun vaikutti keskeisesti Ukrainan sodan voimistama energian hinnan nousu, kun Yhdysvalloissa keskeinen inflaation taustatekijä oli työmarkkinoiden kireys ja lisääntyneet palkkapaineet.

Kestävyys otetaan huomioon sijoitusprosesseissa

Meidän on otettava huomioon kaikki sijoituskohteiden arvonekehitykseen liittyvät näkökulmat. Noudatamme kansainvälisiä normeja, olemme aktiivinen omistaja, ja sisällytämme vastuullisuuden salkunhoitoon.

Ympäristöön, ihmisoikeuksiin ja hyvään hallintotapaan liittyvät tekijät on yli 20 vuotta otettu huomioon Ilmarisen sijoituspäätöksissä. Meillä on selkeät vastuullisuuden varmistavat prosessit:

Sijoitussuunnitelma ohjaa sijoitustoimintaamme. Suunnitelman hyväksyy Ilmarisen hallitus, ja hallitus myös seuraa suunnitelman toteutumista. Suunnitelmassa määrittelemme tavoitteet riskinotolle sekä sijoitusallokaa-

Olemme keränneet hyvinä sijoitusvuosina hyvin vakavaraisuuspääomaa, jolla puskuroidaan sijoitustuottojen vaikutuksia huonompina sijoittamisajanjaksoina.

[Lue varatoimitusjohtaja Mikko Mursulan blogi \(ilmarinen.fi\).](#)

Ilmarisen sijoitusten kokonaistuotto ja vakavaraisuusaste

	2022	2021
Eläkevarat, milj. €	57 505	61 656
Sijoitukset käyvin arvoin, milj. €	56 264	60 773
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin, milj. €	-4 009	8 086
Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle, %	-6,6	15,3
Vakavaraisuusaste eli eläkevarojen ja vastuuvelan suhde, %	125,8	136,7
Vakavaraisuuspääoma, milj. €	11 777	16 539

tiolle eli sijoitusten jakamiselle eri omaisuusluokkiin. Keskeisin riskiä ja tuottoa määrittelevä tekijä on strategisen allokation valinta. Jotta voimme optimoida tuottoa, hajautamme sijoitusten riskejä. Kaikkia riskejä ei kuitenkaan voi koskaan täysin ennakoida. Yllättäen ympäri maailmaa levinnyt koronavirus on tästä tuore esimerkki.

Sijoitusvaltuuksien puitteissa sijoitusorganisaatiomme hoitaa

käytännön sijoitustoimintaa. Myös sijoitusvaltuuksista päättää Ilmarisen hallitus.

Vastuullisen sijoittamisen periaatteissa on kuvattu näkemysme vastuullisesta sijoittamisesta. Periaatteet koskevat kaikkia omaisuuslajeja listatuista pörssisijoituksista listaamattomiin yhtiöihin, kiinteistöihin ja yrityslainoihin. Kussakin omaisuusluokassa otetaan huomioon sen vaatimukset ja erityispiirteet.

Vastuullisen sijoittamisen periaatteiden hyväksymisestä päättää hallituksemme vuosittain. Vastuullisen sijoittamisen periaatteet päivitettiin vuoden 2022 lopussa, jolloin mukaan lisättiin muun muassa uusien ilmastotiekarttojen ja luonnon monimuotoisuus-tiekartan pääasiat.

Vastuullisen sijoittamisen käytännön ohjeet täydentävät vastuullisen sijoittamisen periaatteitamme. Ohjeet hyväksyy vastuullisen sijoittamisen johtoryhmä. Myös käytännön ohjeet päivitettiin vuonna 2022.

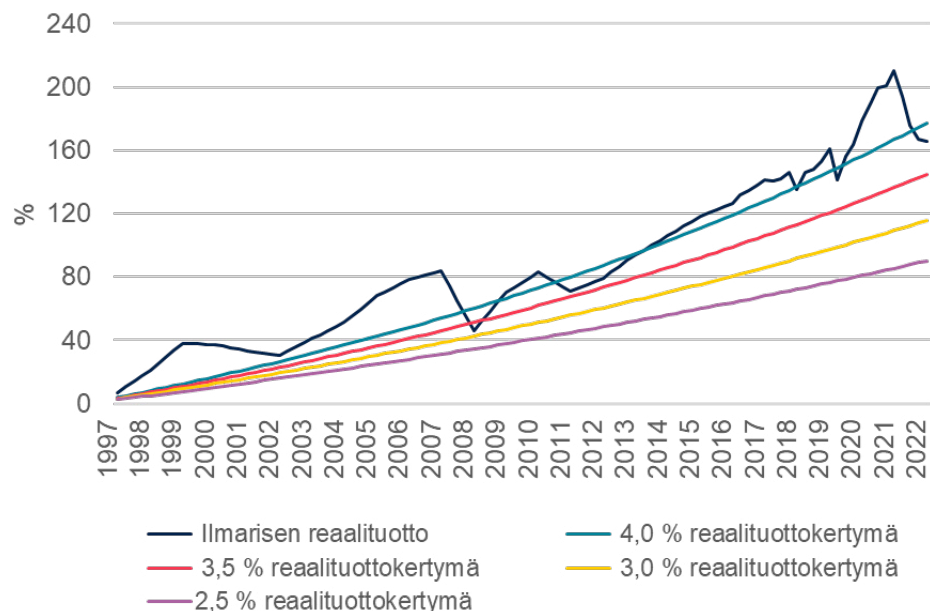
Sijoitusten vaikuttavuuden arviointi ja YK:n kestävän kehityksen tavoitteet

Vastuullisuuteen liittyvän riskienhallinnan lisäksi on tarpeen ymmärtää ja mitata myös sijoitustemme myönteisiä vaikutuksia yhteiskuntaan. Sijoittajan näkökulmasta mahdollisuuksiin keskittymisessä on mahdollisuuksia tuottoihin, kun otetaan huomioon yritysten muuttuva toimintaympäristö: etenevä ilmastonmuutos, luonnon monimuotoisuuden ja luontopääoman heikkeneminen ja lisääntyvä kiinnostus työntekijöiden oikeuksiin ja ihmisoikeuksiin maailmanlaajuisesti.

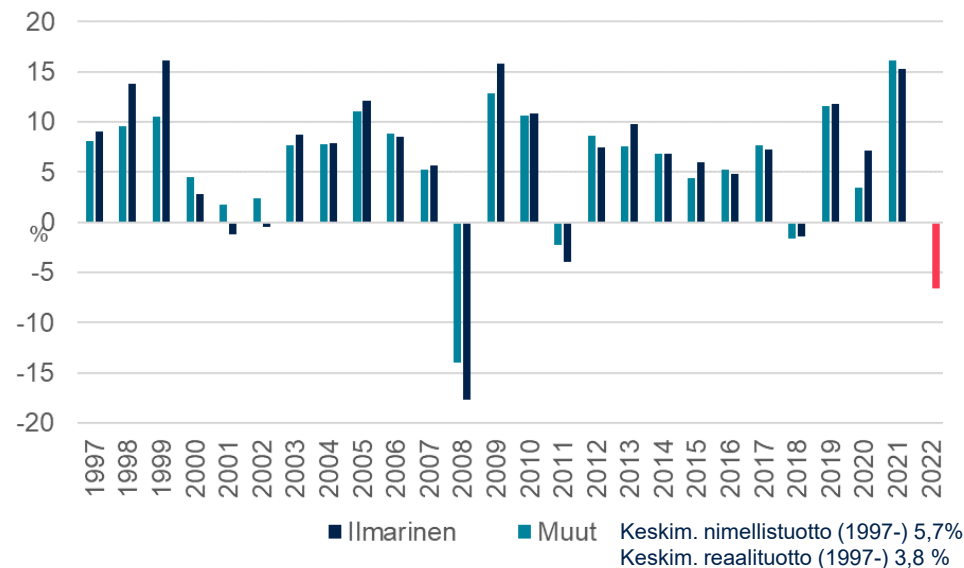
Kestävän kehityksen tavoitteita voidaan käyttää kokonaisuutena globaaleina kattotavoitteina myös sijoittajan näkökulmasta. Ne ovat merkityksellisiä sijoittajille, jotka pyrkivät ymmärtämään ja mittaamaan panoksensa kestäväan kehitykseen.

Vuoden 2022 aikana valmistelimme selvityksen, jossa tutkimme vaikuttavuuden määritelmää, mittaamista, sekä olennaisimpia kestävän kehityksen tavoitteita, joihin voimme sijoitustoiminnallamme pyrkiä. Selvitys julkistetaan vuonna 2023.

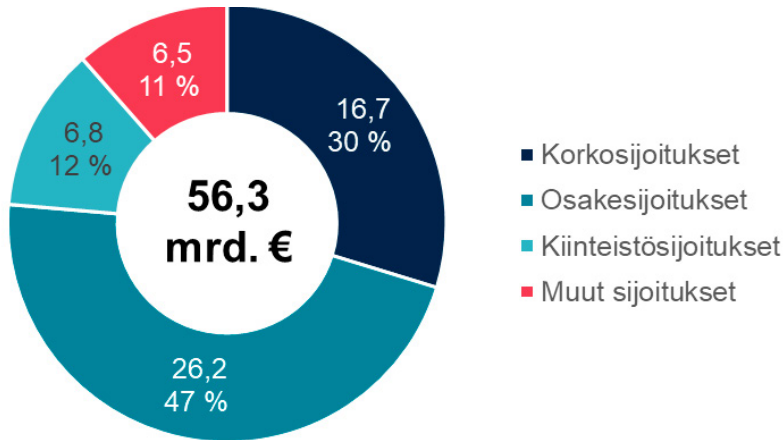
Sijoitusten kumulatiivinen reaaliuottokertymä

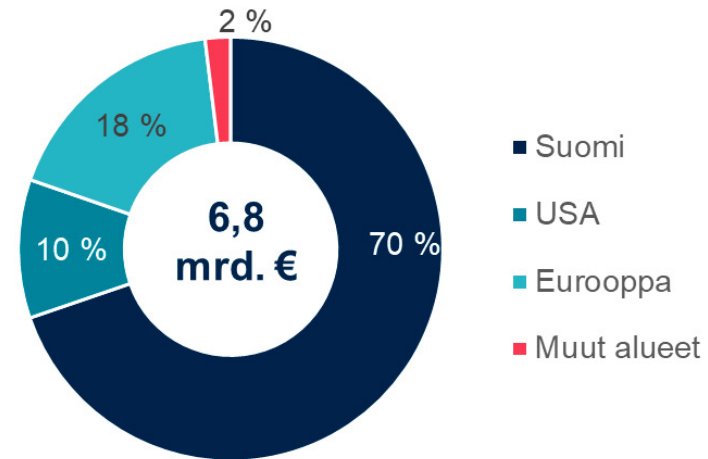
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvo

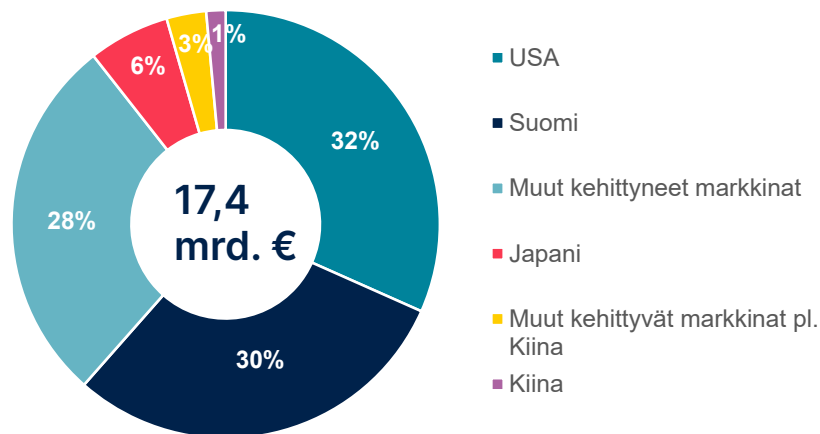
Sijoitusomaisuuden markkina-arvo omaisuuslajeittain

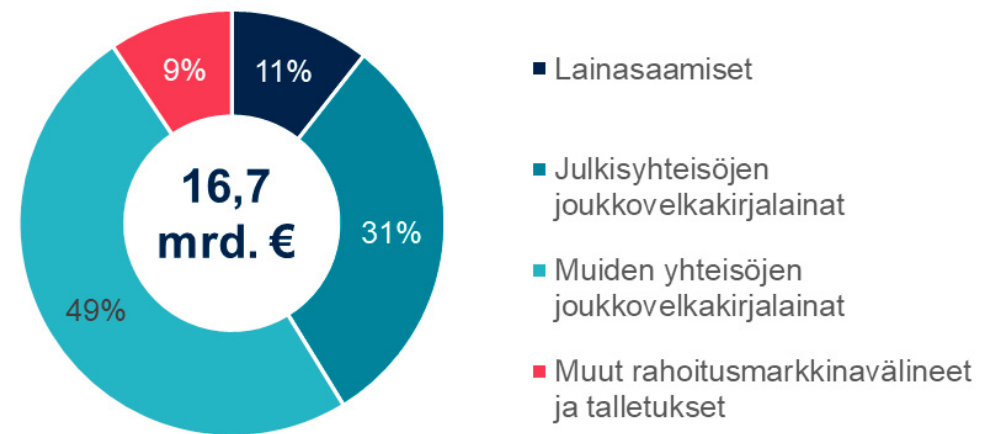
Kiinteistösijoitukset alueittain

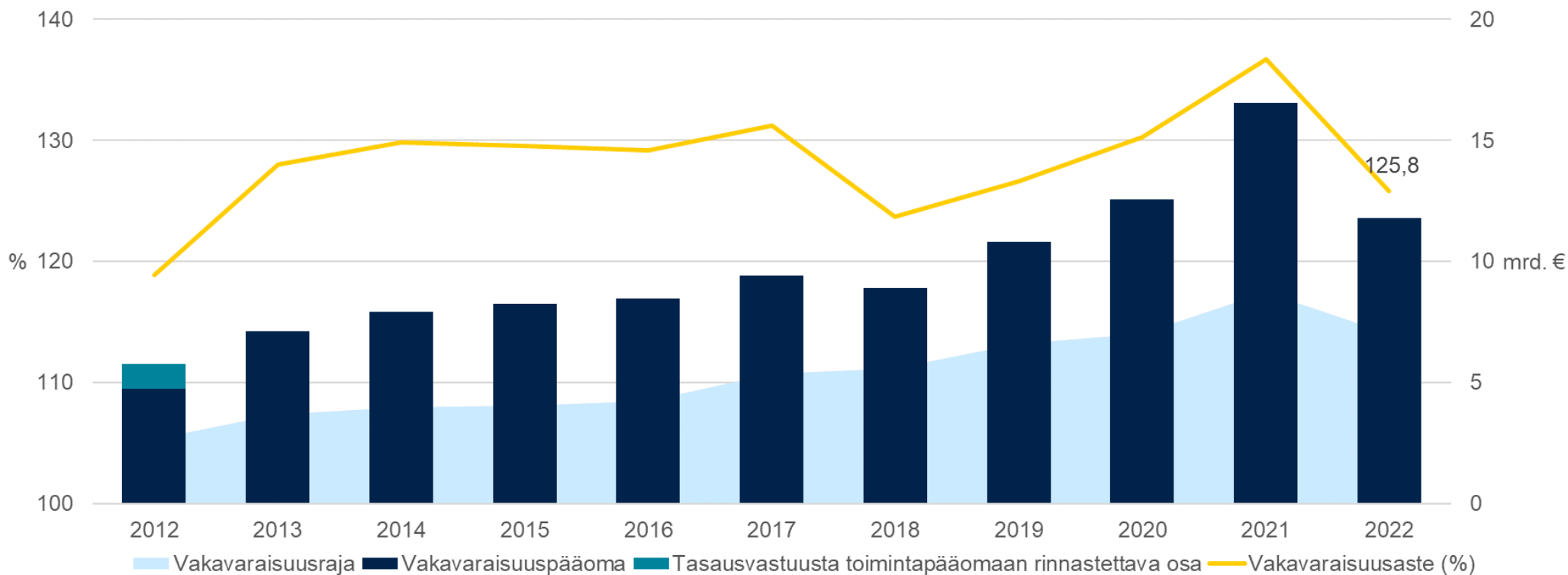
Noteeratut osakkeet alueittain

Korkosijoitukset sijoituslajeittain

Vakavaraisuus

Vakavaraisuus kuvaa kykyämme selviytyä niistä riskeistä, joita eläketurvan ja eläkevarojen hoitamiseen liittyy. Siksi vakavaraisuus, eli kykymme kohdata sijoitusriskit, vaikuttaa myös siihen, miten paljon voimme palauttaa toiminnastamme ylijääviä varoja työntäjille.

Ympäristö (E)

Kuva: Lassi Antila

Ympäristö on olennainen osa vastuullisuustyötämme

Vastuullisuustyöhömme kuuluvat olennaisena osana ympäristöky-symykset, joista olennaisimpina vaikutukset ilmastonmuutokseen ja luontokatoon. Olemme asettaneet tavoitteita ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi.

Ilmasto

Ilmarisen oman toiminnan ilmastovaikutukset

Pyrimme toimimaan aktiivisesti ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi myös omassa toiminnassamme, emme pelkästään välillisesti sijoitussalkkumme myötä. Vaadimme sijoituskohteiltamme ilmasto-tavoitteita ja raportointia, joten toimimme näin myös itse.

Tavoitteenamme on huomioida oman toimintamme ympäristövaikutukset aloittaen ilmastomuutoksesta. Aloitimme selvityksen oman toimintamme päästöistä ja selvitimme päästöt koko arvo- ketjussamme ulkoisen palvelun- tarjoajan avulla. Laskimme hiilija- lanjälkemme yhteensä kolmelta vuodelta, jotta saadaan vertailta- vuutta: 2020, 2021 ja 2022. Työn pohjalta luodaan suunnitelma

ilmastotoimille omassa toiminnas- samme ja asetetaan tavoitteet ilmastovaikutusten hillitsemiseksi.

Ilmarisen hiilijalanjälkilaskenta suoritettiin kansainvälisen kas- vihuonekaasuprotokollan (GHG Protocol) mukaisesti. Laskennan lähtökohtana oli ottaa huomioon kattavasti yhtiön toiminnasta aiheutuvat suorat ja epäsuorat kasvihuonekaasupäästöt.

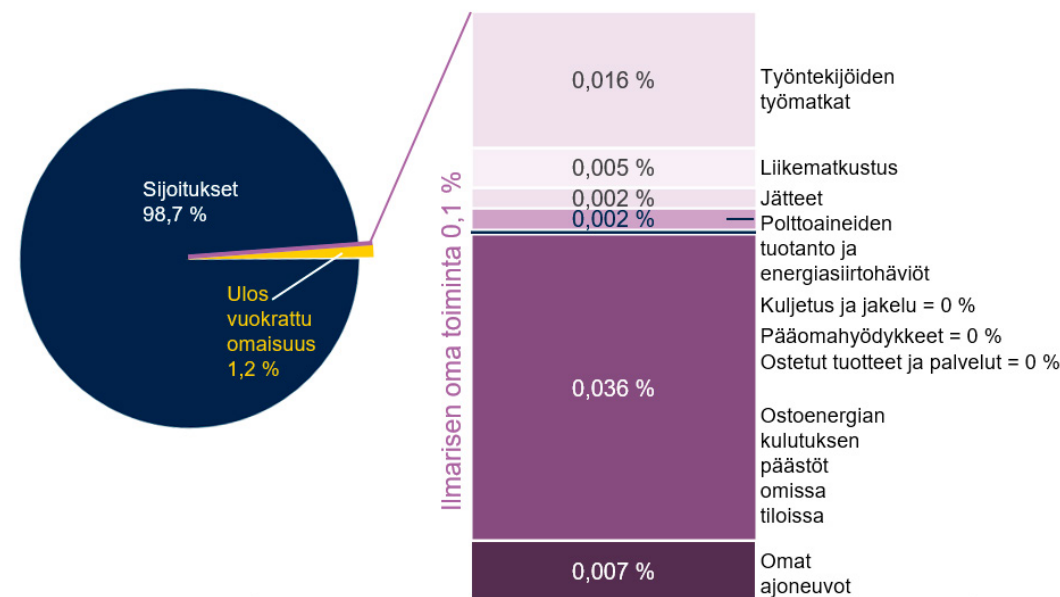
Ilmarisen hiilijalanjälkilaskentaan kuuluvat:

Scope 1 -päästöt eli oman toimin- nan suoriin päästöihin kuuluvat omien ajoneuvojen päästöt.

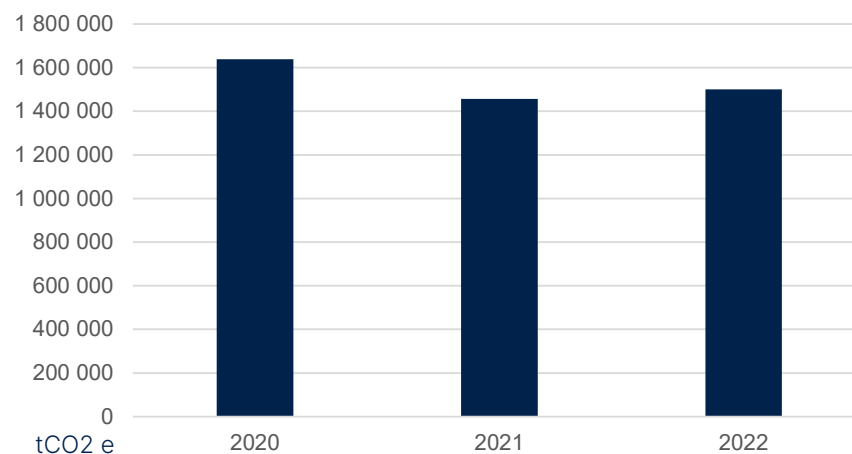
Scope 2 -päästöt eli energian kulutuksen epäsuoriin päästöihin kuuluu ostoenergian kulutuksen päästöt omissa tiloissa.

Scope 3 -päästöt eli muihin epäsuoriin päästöihin laskettiin ostetut tuotteet ja palvelut, pää- omahyödykkeet, polttoaineiden

Ilmarisen oman toiminnan ilmastovaikutukset

Yhteensä Scope 1, 2 ja 3

tuotanto ja energiasiirtohäviöt, kuljetus ja jakelu, toiminnassa syntyvät jätteet, liikematkustus, työntekijöiden matkat, ulos vuokrattu omaisuus sekä sijoitukset.

Vuonna 2022 Ilmarisen omasta toiminnasta syntyvät suorat päästöt sekä energian kulutuksesta syntyvät päästöt kattavat 0,05 prosenttia kokonaispäästöistä. Päästöistä suurin osa, yhteensä 98,7 prosenttia, liittyy epäsuoriin

päästöihin (scope 3 -päästölähteet) ja tarkemmin sijoituksiin.

Kolmen peräkkäisen vuoden absoluuttisten päästölukujen vertailussa päästöt ovat vähentyneet 8 prosenttia vuodesta 2020 vuoteen 2022. Kiinteistöissä käytetyn CO₂-vapaan energian ansiosta kiinteistöistä aiheutuvat päästöt ovat pienentyneet 58 prosenttia vuodesta 2020. Vuoden 2022 Ilmarisen kokonaispäästöt olivat

noin 1 500 310 hiilidioksidiekvivalentttonnia (tCO₂ e).

Sijoitustoimintamme ilmastovaikutukset

Maapallon keskilämpötila on jo nyt noussut 1,2 °C esiteolliseen aikaan verrattuna. YK:n raporttien mukaan lämpeneminen etenee parhaillaan kolmen asteen rajaa kohti, millä voi olla vakavat seuraukset. Ilmastopimuksen tavoitteiden saavuttaminen on kiireellinen, maailmanlaajuinen haaste.

Koska tavoitteemme on sijoittaa eläkevarat hiilineutraalisti vuoden 2035 loppuun mennessä, pyrimme vaikuttamaan siihen, että sijoituskohteidemme hiilijalanjälki pienenee. Sijoitusten ilmastotiekartassamme kerromme välitavoitteista, tärkeimmistä toimenpiteistä ja edistymisemme seurantakeinoista, joiden avulla pyrimme saavuttamaan tavoitteemme.

Ainoa tapa vähentää ilmastoriskejä on saada aikaan muutoksia reaalityössä. Siksi haluamme edistää todellisia päästövähennyksiä sijoittamalla myös runsaspäästöisemmällä toimialoilla toimiviin yrityksiin, jotka toteutta-

vat siirtymää vähähiiliseen talouteen. Tällaisten yritysten siirtymä on välttämätöntä, jotta koko maailmantalous pystyy irtautumaan fossiilisista polttoaineista.

Kun sijoitamme paljon päästöjä aiheuttaviin toimialoihin, pyrimme valitsemaan toimialan parhaat yhtiöt hiiliriskin perusteella. Näkemyksemme mukaan omistaja saa aikaan enemmän todellisia päästövähennyksiä vaikuttamalla yrityksiin kuin myymällä sijoituskohteet suoraan sijoitussalkusta. Lisätietoa sijoitustemme ilmasto-periaatteistamme löydät [vastaallisen sijoittamisen periaatteistamme \(pdf\)](#).

Raportoimme laajemmin [ilmastonmuutoksen riskeistä ja mahdollisuuksista sijoitustoimintamme TCFD-osiossa](#).

Näin ilmastonmuutos vaikuttaa sijoituksiin

Näkemyksemme mukaan ilmastonmuutos

- on muuttanut ja muuttaa tulevaisuudessa edelleen talouden ja yritysten toimintatapaa.
- konkreettisine vaikutuksineen heikentää yritysten liiketoimintamahdollisuuksia esimerkiksi äärisääolojen muodossa.
- aiheuttaa merkittäviä muutoksia sijoituskohteiden arvossa. Voimakkaat päästövähennystavoitteet synnyttävät uusia liiketoiminta- ja sijoitusmahdollisuuksia esimerkiksi vähähiilisen teknologiaan ja ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja siihen sopeutumiseen liittyen.
- avaa kestäväen kasvun mahdollisuuksia vähähiiliseen talouteen siirtymisessä.

Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

GRESB-vastuullisuusarvio käytössä kansainvälisissä kiinteistöissä

Osallistuimme suorilla kansainvälisillä kiinteistöillä nyt toista kertaa

GRESB-arviointiin (Global Real Estate Sustainability Benchmark). Arvioitu kiinteistöomaisuutemme sisälsi 18 toimistokiinteistöä, eli saman verran kuin vuonna 2021. Niiden yhteisarvo on noin kolme miljardia euroa. Saimme arviossa toista vuotta peräkkäin neljä tähteä viidestä. Pisteet nousivat 82:sta 86:een sadasta. Jo hyvä

arvio parani toisena arviointivuonna entisestään. Sijoituimme vertailuryhmässä (samankaltaiset toimijat) parhaaseen neljännekseen.

GRESB on sijoittajien perustama yhteisö, joka tarjoaa jäsenilleen mahdollisuuden mitata, verrata ja kehittää kiinteistöomaisuutensa vastuullisuutta.

GRESB:n jäsenenä on yli 170 institutionaalista sijoittajaa. Sen vastuullisuusdata kattaa yli 6000 miljardin arvoisen infrastruktuuri- ja kiinteistöomaisuuden.

GRESB-arviointi kattaa vastuullisuuden eri ulottuvuudet laajasti yhtiötason vastuullisuuden johtamisesta sidosryhmäyhteistyöhön ja kiinteistöportfolion ympäristötehokkuuteen. GRESB-arviointi on globaalisti vuosittain toteutettava arvio, johon osallistui vuonna 2022 yli 1500 toimijaa 66 maasta. Arviointi perustuu raportointivuoteen 2021.

Sijoitustoiminnan jalanjälki

	2022	2021
Korkean hiiliriskin taso korkeintaan 30 % sijoituskohteiden toiminnasta. Tavoite 10 prosenttia vuoteen 2025 mennessä.	20 %	20 %
Energiansäästötoimenpiteiden laskennallinen vaikutus (TETS ja VAETS), kiinteistöt, MWh/v	1 010	1 616

Yllä olevassa taulukossa TETS ja VAETS viittaavat työ- ja elinkeinoministeriön energiatehokkuussopimuksiin, joihin olemme sitoutuneet.

Kiinteistöjen avainlukuja

	2022	2021
Asiakkaiden kokonaistyytyväisyys vuokrattuihin toimistoihin	4,1	4,1
Kokonaistyytyväisyys kiinteistöjen ylläpitoon	4,3	4,2
Asiakkaiden kokonaistyytyväisyys vuokraukseen, toimitilat	4,1	3,91
Valmistuneita koteja (asuntoja)	115	194
Esteettömyyskartoituksia Ilmarisen asunnoissa	0	54
Esteettömyyskartoituksia toimitiloissa (uusi)	1	-
Kokonaistyytyväisyys kiinteistöjen rakennuttamiseen	4,5	4,2

Käytämme kiertotalousmateriaaleja rakentamisessa

Integroimme ilmastoa, kiertotaloutta ja luonnon monimuotoisuutta koskevat tavoitteet rakentamiseen. Keskeiset näkökulmat suunnitteluohjeissamme ovat uudelleenkäyttö ja jätteenkäytön suunnittelu, järjestelmätason kestävyys eli esimerkiksi varaosien vaihdettavuus ja uusiutuvan energian tuotanto ja käyttö. Kestävää kiertotaloutta ei voi saavuttaa ilman uusiutuvaa ja puhdasta energiaa.

Pyrimme yhdessä koko arvoketjun toimijoiden kanssa kehittä-

Kiinteistöjen vedenkulutus

	2022	2021
Asunnot, m ³ /m ² /vuosi	0,97	1,16
Toimitilat, m ³ /m ² /vuosi	0,21	0,16
Toimitilat/ulkomaiset, m ³ /m ² /vuosi	0,32	0,37

mään hankkeiden koko elinkaaren ilmastopäästöjen kannalta parhaat ratkaisut. Ratkaisevaa on hyvä yhteistyömme viranomaisen, rakennusliikkeiden, suunnittelijoiden ja konsulttien kanssa. Kaikissa rakennuttamisen hankinnoissa painotamme kestävän, vastuullisen ja vähähiilisen rakentamisen tavoitteita.

Teemme myös läheistä yhteistyötä materiaalitoimittajien kanssa, jotta löydämme vähähiilisiä materiaaleja. Käytämme kiertotalousmateriaaleja aina kun mahdollista, esimerkiksi hukka-, ylijäämä- ja purkumateriaaleja. Hukkatuotteiksi kutsutaan tuotteita, jotka jäävät rakennushankkeista ylimääräiseksi. Yritykset kehittävät uusia kiertotaloustuotteita ja tarjoomaa. Se auttaa siirtämään valinnat pois niin sanoituista neitseellisistä tuotteista.

Kiinteistöjen energiankulutus

	2022	2021
Asuntojen energiankulutus kWh/m ² /vuosi	118,7	132,8
Toimitilojen energiankulutus kWh/m ² /vuosi	194,8	184,8
Ulkomaisten toimitilojen energiankulutus kWh/m ² /vuosi	155,8	172,9

Tällä hetkellä käytössä olevien kiertotalousratkaisujen tulee vielä kehittyä ja laajentua, jotta niistä saadaan suuren mittakaavan ratkaisuja. Tätä yksittäiset toimijat eivät yksin ratkaise: yhteiskunnallisten toimijoiden yhteistyö ja fiksu sääntely sekä määräyskehikko on keskeistä, jotta innovatiiviset ratkaisut syntyvät ja valtavirtaistuvat. Vähähiilisten materiaalien tulee aina olla myös terveellisiä, turvallisia, kestäviä ja taloudellisia.

Taksonomiaraportointi

Taksonomia eli kestävien taloudellisten toimintojen luokittelujärjestelmä on osa EU:n kestävä rahoituksen sääntelyä. Taksonomialla pyritään lisäämään markkinatoimijoiden yhteistä ymmärrystä siitä, mikä on kestävä taloudellista toimintaa. Mikäli taksonomia onnistuu tavoitteessaan, se auttaa markkinatoimijoita tunnistamaan ja vertailemaan kestäviä sijoituskohteita aiempaa yhdenmukaisemmalla tavalla.

Taksonomiaraportointivelvoite koskee myös työeläkevakuutusyhtiöitä. Ne kuuluvat taksonomia-asetuksen ((EU) 2020/852) 8 artiklan mukaisessa luokittelussa muut kuin rahoitusalan yritykset -kategoriaan, ja tällöin lakisääteisessä taksonomiakelpoisessa osuudessa raportoidaan ainoastaan kiinteistöliiketoiminta. Kiinteistöliiketoiminnasta raportointi kohdistuu vain rakennusten hankintaan ja omistamiseen. Työeläkeyhtiöt harjoittavat liiketoimintaa vain omistamistarkoituksessa eli liikevaihto muodostuu ainoastaan omistamisen kautta.

Taloudellinen toiminta on taksonomianmukaista, kun nämä kolme kriteeriä täyttyvät:

1. se edistää merkittävästi vähintään yhtä ympäristötavoitetta kuudesta
2. se ei aiheuta merkittävää haittaa jäljelle jääville tavoitteille (Do No Significant Harm, DNSH-kriteeristö)
3. se toteutetaan YK:n, talousjärjestö OECD:n ja kansainvälisen työjärjestön ILO:n eettisten työ- ja ihmisoikeusperiaatteiden mukaisten vähimmäistason suojatoimien mukaisesti (Minimum Social Safeguards, MSS).

Tekniset arviointikriteerit

Rakennusten hankinta ja omistaminen -luokkaan kuuluvaa taloudellista toimintaa arvioidaan seuraavilla ilmastonmuutoksen hillinnän merkittävän edistämisen ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen merkittävän edistämisen teknisillä arviointikriteereillä: Ilmastonmuutoksen hillinnän merkittävä edistäminen

- Ennen 31.12.2020 valmistuneet rakennukset
 - rakennuksella on vähintään A-luokan energiatehokkuustodistus
 - rakennus kuuluu kansallisen tai alueellisen raken-

nuskannan parhaaseen 15 prosentin energiatehokkuusluokkaan

- 1.1.2021 jälkeen valmistuneiden kohteiden osalta noudatamme teknisen kriteeristön mukaisia kriteerejä.

Ilmastonmuutokseen sopeutumisen merkittävä edistäminen

- Ilmastoriskien ja -haavoittuvuuksien arviointi

Jos sijoittumislistoja energiatehokkuudesta ei ole tilinpäätöksessä käytettävissä, teknisenä arviointikriteerinä käytetään pelkästään energiatehokkuustodistuksia.

Jos samaan kiinteistökohteeseen kuuluu useita rakennuksia, joiden energialuokat ovat erilaiset, niin koko kohteen energialuokkana käytetään alhaisimman kriteerin mukaista energialuokkaa.

Rakenteilla olevat kohteet luokitellaan taksonomiakelpoiksi, mutta koska energiatehokkuusluokkaa ei ole saatavilla, niitä ei huomioida taksonomian mukaisessa luokituksessa.

Ilmarisen EU-taksonomian teknisten kriteerivaatimusten täyttymisen tarkastelun ja raportoinnin on toteuttanut Raksystems.

Selvityksessä on tarkasteltu Ilmarisen kotimaisten kiinteistöjen ja kiinteistöyhtiöiden (116 kpl) EU-taksonomiakriteerejä olemassa olevien kiinteistöjen vaatimusten mukaan, poikkeuksena ovat kolme 1.1.2021 jälkeen valmistunutta kohdetta, joita tarkastellaan uudisrakennusten kriteerien mukaan.

Ei merkittävää haittaa -kriteeristö

Komission delegoidun asetuksen (EU) 2021/2139 liitteen II kohdan 7.7, Rakennusten hankinta ja omistaminen (s. 323–324), mukaan Ei merkittävää haittaa -kriteeristöä sovelletaan ilmastonmuutokseen hillinnän osalta ottaen kantaa siihen, ettei rakennuksia käytetä fossiilisten polttoaineiden hankintaan, varastointiin, kuljetukseen tai valmistukseen. Koska työeläkeyhtiöiden toimialaan ei kuulu fossiilisten polttoaineiden hankinta, varastointi, kuljetus tai valmistus, tulkitsimme, ettei kriteeristöä sovelleta työeläkeyhtiöihin.

Komission delegoidun asetuksen (EU) 2021/2139 liitteen I kohdan 7.7, Rakennusten hankinta ja omistaminen (s. 132), mukaan Ei

merkittävää haittaa -kriteeristöä sovelletaan ilmaston muutokseen sopeutumisen osalta, jos toiminta täyttää asetuksen liitteen lisäyksessä A esitetyt vaatimukset ilmastoon liittyvien uhkien vaikuttamisen kautta. Ilmastonmuutoksen sopeutumisen merkittävän edistämisen kriteeristö ei täyty, koska Ei merkittävää haittaa -kriteeristön vaatimia ilmatoriskiselvityksiä ei ole laadittu yhdellekään kiinteistölle.

Sosiaaliset vähimmäistason suojaustoimet

Työeläkeyhtiöiden tulkinnan mukaan taksonomian raportointivaade koskee ainoastaan rakennusten hankinta ja omistaminen -liiketoimintaa ja että yhtiöt eivät tee erikseen analyysiä sosiaalisesta vähimmäistason suojaustoimien osalta, vaan analyysi tehdään koko liiketoiminnan tasolla. Tulkintamme mukaan vähimmäistason suojaustoimien vaatimus koko liiketoimintamme osalta ei täysin täyty, jolloin emme raportoi taksonomianmukaisuutta, vaan raportoimme ainoastaan taksonomiakelpoisuutta.

Työstämme jatkossa vähimmäistason suojaustoimien

täyttymistä ja selvitämme toimintamme ihmisoikeusriskit ja -vaikutukset.

Taksonomiaraportointimme kattaa täten ainoastaan tekniset arviointikriteerit koskien ilmastonmuutoksen hillinnän ja sopeutumisen merkittävää edistämistä. Mikäli Ei merkittävää haittaa -kriteeristö ja sosiaalisen vähimmäistason suojaustoimet täytyisivät kokonaan, taksonomianmukaista rakennusten hankinta ja omistaminen luokkaan kuuluvaa liiketoimintaa olisi ilmastonmuutoksen hillinnän osalta 18 prosenttia.

Taksonomiakelpoisuus ja taksonomianmukaisuus

Lakisääteinen raportointi

Vuonna 2022 EU:n taksonomia-asetuksen mukaista taksonomiakelpoista liikevaihtoa oli 2 prosenttia Ilmarinen-konsernin liikevaihdosta, taksonomiakelpoisia pääomamenoja oli 69 prosenttia Ilmarinen-konsernin pääomamenoista ja taksonomiakelpoisia toimintamenoja 2 prosenttia Ilmarinen-konsernin-toimintamenoista.

	Taksonomiakelpoisuus (%)	Taksonomianmukaisuus (%)
Kiinteistöliiketoiminta		
Liikevaihto	2 %	0 %
Toimintameno	2 %	0 %
Pääomameno	69 %	0 %

Vapaaehtoinen raportointi

Muu kuin rahoitusalan yritys -kategoria ei sovellu sellaisenaan työeläkeyhtiölle, eikä täten anna oikeaa kuvaa kokonaisuudesta. Työeläkeyhtiön toiminnan näkökulmasta lakisääteistä taksonomiaraportointia olennaisempaa tietoa on taksonomiakelpoisen liikevaihdon osuus sijoitusvarallisuudesta. Siksi Ilmarinen raportoi myös vapaaehtoisesti sijoitustoimintaa koskevaa tietoa taksonomiakelpoisuudesta.

Raportointi kattaa tässä vaiheessa suorat listatut osakkeet, suorat yritysten joukkovelkakirjat, epäsuorat listatut osakkeet ja epäsuorat yritysten joukkovelkakirjat. Näistä omaisuusluokista EU-asetuksen mukainen taksonomiakelpoinen osuus oli 25 (24) prosenttia ilmastonmuutoksen

hillinnän osalta ja 26 (25) prosenttia ilmastonmuutoksen sopeutumisen osalta. Tiedot on laskettu ulkoisen palveluntarjoajan tietojen avulla siten, että Ilmarisen taksonomiaraportointi perustuu Factsetin tuottamaan taksonomialuokitteluun. Siinä yhtiöiden taksonomiakelpoisuus määritellään liikevaihdon sekä sektori- ja aktiviteettitarkastelun kautta.

Laskentakaavat ja -taulukot liittyen taksonomiaraportointiin on esitelty tarkemmin [Raportointiperiaatteet-kappaleessa](#).

Ilmastonmuutoksen riskit ja mahdollisuudet TCFD:n mukaisesti

Ilmastonmuutos on yksi aikamme merkittävimmistä kriiseistä, jonka vaikutukset ulottuvat laajasti talouteen ja liiketoimintoihin aina sijoitussalkkuihin asti. Tämän vuoksi institutionaalisen sijoittajan kuten Ilmarisen on tärkeää tunnistaa ja hallita ilmastoon liittyviä riskejä ja mahdollisuuksia. Seuraavassa osiossa raportimme tarkemmin Ilmarisen toimintaan liittyvistä ilmastonmuutoksen riskeistä ja mahdollisuuksista.

Hallinto (G)

Hallitus hyväksyy vastuullisen sijoittamisen periaatteet, joissa käsitellään sijoitusten ympäristöperiaatteita sekä niihin kuuluvia ilmastoperiaatteita. Esittelemme hallitukselle ilmastotyön tuloksia vähintään kerran vuodessa osana raportointia ja periaatteiden hyväksyntää. Hallitus on hyväksynyt hiilineutraalisuustavoittemme vuoden 2035 loppuun mennessä.

Hallituksen alaisessa tarkastusvaliokunnassa käsittelemme alokaatioon vaikuttavia ilmastonmuutoksen riskejä ja mahdollisuuksia osana riski- ja vakavaraisuusarviota.

Vastuullisen sijoittamisen toteutumisesta ja valvonnasta vastaa vastuullisen sijoittamisen johtoryhmämme, joka kokoontuu vähintään kerran kvartaalissa. Vastuullisen sijoittamisen johtoryhmä ohjeistaa ja määrittelee, miten ilmastonmuutoksen riskit ja mahdollisuudet integroidaan osaksi sijoituspäätösten tekoa sekä seuraa sen toteutumista käytännössä. Lisäksi vastuullisen sijoittamisen johtoryhmä asettaa välitavoitteet hiilineutraalisuustavoitteen saavuttamiseksi. Vastuullisen sijoittamisen johtoryhmään kuuluvat toimitusjohtaja, sijoitusjohtaja, vastuullisen sijoittamisen johtaja sekä muita henkilöitä Ilmarisen johtoryhmästä, sijoituslinjalta, lakitoiminnoista ja viestinnästä.

Eri omaisuusluokkien johtajat, kuten osakejohtaja ja kiinteistö-sijoitusjohtaja, vastaavat vastuullisen sijoittamisen käytännön toteutuksesta. Vastuullisuus on osa kaikkia sijoituspäätöksiämme.

Strategia (S)

Ilmastonmuutos on merkittävä ja olennainen riski maailmantaloudelle. Se on systeeminen riski, eli vaikutus voi kohdistua sijoitussalkkuihin omaisuuslajista, alasta ja maantieteellisestä alueesta riippumatta. Ilmastonmuutoksen taloudelliset vaikutukset voivat vaihdella ajoitukseltaan, suuruudeltaan ja suunnaltaan.

Olemme hajauttaneet sijoituksemme laajasti, ja sijoitushorisonttimme on pitkä. Siksi meille on ratkaisevan tärkeää ymmärtää ilmastonmuutoksen mahdolliset vaikutukset sijoituksiimme etenkin keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä.

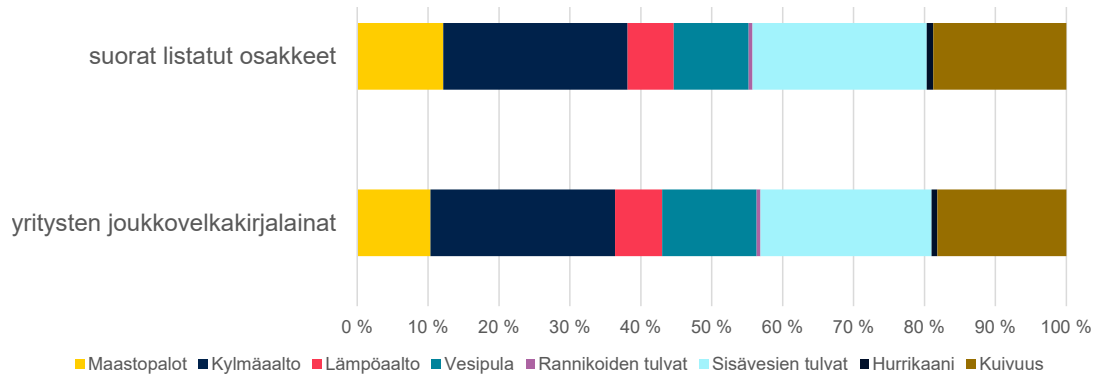
Siirtymäriski eli transitoriski

Siirtymäriskit eli transitoriskit syntyvät siirtymästä vähähiiliseen talouteen. Siirtymäriskejä ovat muun muassa poliittiset ja lainsäädännölliset riskit, markkinoiden ja teknologian muutoksiin liittyvät riskit sekä maineriskit.

Fyysinen riski

Sijoitussalkkuun kohdistuvat ilmastonmuutokseen liittyvät fyysiset riskit voivat olla esimerkiksi äkillisiä tai hiljalleen syntyviä uusia ilmiöitä eli akuutteja tai kroonisia ilmatoriskejä. Esimerkkejä fyysisestä riskistä ovat myrskyt, tulvat sekä paikalliset ilmastoon liittyvät muutokset esimerkiksi sademäärän ja lämpötilan suhteen. Fyysiset riskit vaikuttavat yrityksiin monella tavalla, esimerkiksi tuotannon keskeytyksinä ja tuotantoketjun häiriöinä. Fyysisten riskien analytiikka on vielä uutta, ja tässä vaiheessa

Fyysisen riskin suhteelliset osuudet

tarkastelemme riskiä suuntaa antavana tietona salkkutasolla.

Suoran listatun osakesalkkumme sekä yritysten joukkovelkakirjalainasalkun mallinnetuista fyysisen riskin aiheista kylmäaalot ja tulvat olivat suurimmat fyysisen ilmatoriskin lähteet. Myös kuivuus, maastopalot, ja vesipula olivat merkittäviä riskinlähteitä. Vesipulan rooli fyysisen ilmatoriskin lähteenä laski edelliseen vuoteen verrattuna. Riskiaihoiden keskinäiset muutokset raportointivuosien välillä liittyvät tällä hetkellä tyypillisesti palveluntarjoajan tiedon kattavuuden kasvuun sekä arviointimetodien kehittymiseen.

Vastuullisuus indeksiratkaisuissa

Olemme jo pitkään käyttäneet osakesijoituksissa ESG-vertailuindeksejä, mutta ne eivät riitä ohjaamaan salkkuamme hiilineutraaliksi vuoden 2035 loppuun mennessä. Siksi vuonna 2022 päätettiin, että vuoden 2023 alusta otamme osakesijoituksissa käyttöön indeksiperheen, joka ottaa ilmastönäkökulman yhä paremmin huomioon. Ilmarinen oli mukana kehittämässä uutta MSCI Climate Action -indeksiperhettä, jossa yhtiöt pisteytetään ilmastokriteerien perusteella ottaen samalla huomioon myös vaati-

mukset yleisten ESG-kriteerien osalta.

Menetelmässä kunkin toimialan yhtiöt asetetaan paremmuusjärjestykseen ilmastokriteerien perusteella. Kriteerinä ilmasto-vaikutuksen arvioimisessa ei ole vain päästöintensiteetti, vaan menetelmä ottaa huomioon myös ilmastoon liittyvät tavoitteet, positiiviset ilmastoratkaisut ja ilmastoriskien huomioinnin. Indeksiin otetaan mukaan lukumääräisesti parempi puolikas kultakin toimialalta.

Vuonna 2022 joukkovelkakirjalainoissa otettiin käyttöön ESG-vertailuindeksi kehittyvien markkinoiden osalta ja valmistettiin ESG-vertailuindeksin käyttöönottoa kehittyneiden markkinoiden osalta vuoden 2023 alusta.

Skenaarioanalyysi

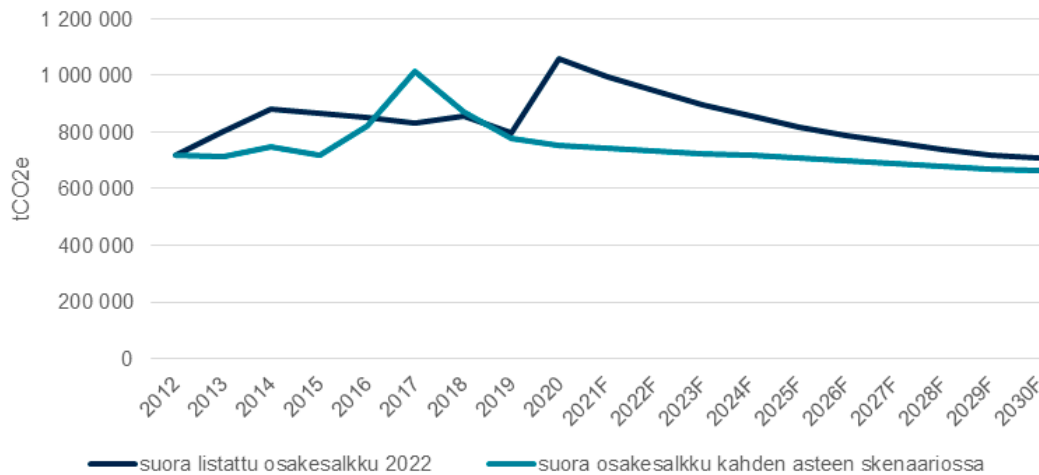
Yhtenä tapana tarkkailla salkun ilmastotavoitteiden kehitystä on käyttää Pariisin ilmastopöytäkirjan kanssa linjassa olevaa kahden asteen skenaarioanalyysia. Tieto on suuntaa antavaa, sillä laskentamallit kehittyvät jatkuvasti.

Analyysin kattavuus on listattujen osakkeiden salkussa noin 97 prosenttia ja yritysten jouk-

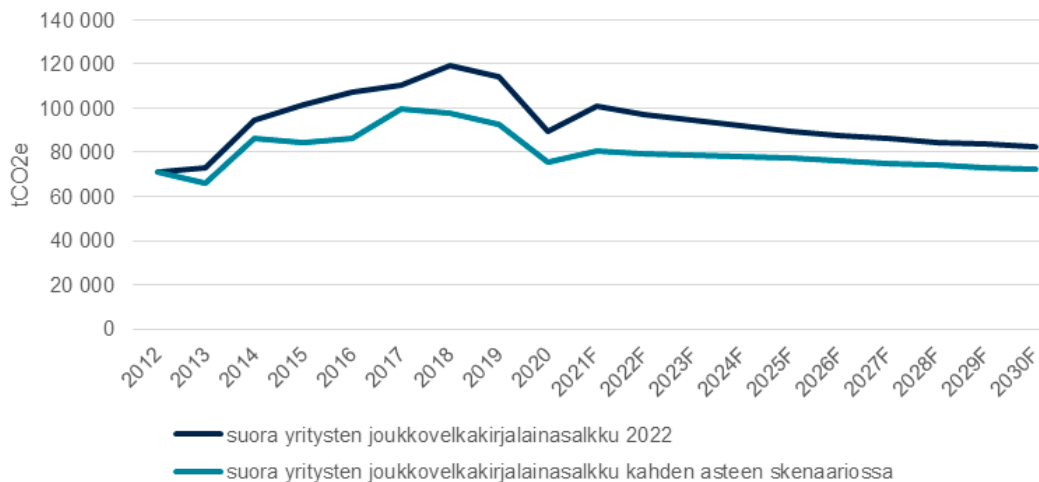
kovelkakirjasalkussa vain noin 78 prosenttia. Joukkovelkakirjalainasalkun matalaa kattavuutta selittää salkun listaamattomien yritysten osuus liikkeeseenlaskijoista ja matalampi tiedon kattavuus listaamattomien yritysten osalta. Odotamme, että tulevina vuosina tiedon laatu edelleen paranee ja haluamme siksi jo nyt seurata sekä laskennan kehitystä että suuntaa antavia tuloksia.

Tavoittelemme ilmastotiekartassamme suorille listatuille osakesijoituksille ja yritysten joukkovelkakirjalainoille kahden asteen skenaariomallin mukaista salkkua vuoden 2025 loppuun mennessä. Vuonna 2022 suora listattu osakesalkku oli 11 prosenttia yli kahden asteen skenaarion (15 % vuonna 2021, 20 % vuonna 2020). Salkun linjautuneisuus parani jälleen kohti Ilmarisen ilmastotiekartan tavoitetta. Yritysten joukkovelkakirjalainasalkku ylitti kahden asteen skenaarion 17 prosentilla vuonna 2022 mikä oli pieni heikennys vuoteen 2021 (15 % vuonna 2021, 22 % vuonna 2020). Yritysten joukkovelkakirjalainasalkku on kooltaan merkittävästi pienempi kuin suora listattu osakesalkku ja siten alttiimpi yksittäisille muutoksille.

Päästöjen kehitys suhteessa kahden asteen skenaarioon 2012–2030: suorien listattujen osakesijoitusten salkku

Päästöjen kehitys suhteessa kahden asteen skenaarioon 2012–2030: suora yritysten joukkovelkakirjalainasalkku

Fossiiliset polttoaineet ja uusiutuva energia

Ilmastotiekarttamme mukaisesti olemme sulkeneet suorasta listatusta osake- ja yritysten joukkovelkakirjalainasalkustamme pois sijoitukset yrityksiin, jotka tekevät uusia investointeja kivihiilipohjaiseen energiantuotantoon tai lämpöhiilen louhintaan energiakäyttöön. Tällaisia sijoituksia ei ollut vuonna 2022, mikä on ilmastotiekartan mukainen tavoite. Kokonaisuudessaan sijoituksia kivihiilipohjaiseen energiantuotantoon oli 0,24 prosenttia (0,36) suorassa listatussa osakesalkussa ja 0,13 (0,10) prosenttia suorassa yritysten joukkovelkakirjalainasalkussa.

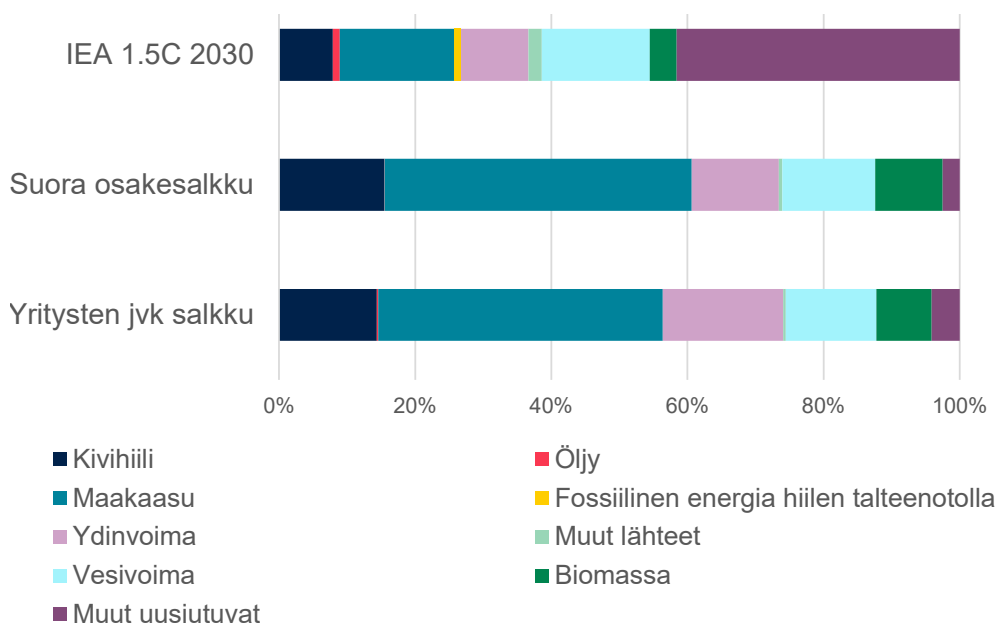
Ilmarisen ilmastotiekartan tavoite on, että salkun energiantuotannosta vähintään 40 prosenttia on uusiutuvaa energiaa vuoteen 2030 mennessä. Vuonna 2022 uusiutuvan energian osuus salkun energiantuotannosta (GWh) laski noin 26 prosenttiin sekä suorassa listatussa osakesalkussa (38 prosenttia) että suorassa yritysten joukkovelkakirjalainasalkussa (37 prosenttia). Tuuli-, ja aurinkovoimaan sekä vuorove-

teen ja maalämpöön perustuvan voimantuotannon osuus kasvoi mutta erityisesti biomassan osuus energiantuotannossa laski merkittävästi.

Ilmarisen suoria listattuja sijoituksia koskeva tavoite vuodelle 2030 on, että kivihiileen perustuvaa energiantuotantoa ei ole salkussa. Vuonna 2022 lämpöhiileen perustuvaa energiantuotantoa oli voimantuotannosta (GWh) noin 15 prosenttia (10 prosenttia). Olemme tunnistaneeet salkkumme kannalta merkittävimmät kivihiiltä energiantuotannossa käyttävät yhtiöt ja käymme aktiivista dialogia ilmastotiekarttamme tavoitteiden pohjalta.

Kansainvälinen energiajärjestö IEA on laatinut arvion siitä, miten energiaa tulisi globaalisti tuottaa, jotta lämpeneminen pysyy 1,5 asteen polun rajoissa. Seuraavassa kuvassa on kuvattu IEA:n arvio energiantuotannon suhteellisista osuuksista vuodelle 2030 sekä Ilmarisen suoran listattujen osakkeiden ja yritysten joukkovelkakirjalainasalkun vuoden 2022 energiantuotantomuodot.

Energiantuotanto suhteessa 1,5 asteen skenaarioon

Riskienhallinta (R)

Käytössämme on kaksi lähestymistapaa ilmatoriskien analysointiin:

- 1. Top-down:** ilmasto vaikutusten arviointi makrotalouden tasolla – omaisuuslajit, toimialat, maantieteelliset alueet
- 2. Bottom-up:** ilmasto vaikutusten arviointi sijoituskohteen tasolla

Makrotason top-down-mallissa arvioimme, miten erilaiset ennalla

määritellyt ilmastonmuutoskennariot vaikuttavat talouteen ja pääomamarkkinoihin. Top-down-ilmastoskenarioanalyysi on kokonaisvaltainen lähestymistapa, joka auttaa arvioimaan esimerkiksi salkun tuottoihin ja vakavaraisuusasteeseen kohdistuvia ilmastoon liittyviä riskejä eri aikajäniteillä. Tämä on ratkaisevan tärkeää sijoittajalle, joka haluaa turvata salkkunsaa arvonluontikyvyn ottamalla ilmastonmuutoksen huomioon sijoituspäätöksissään.

Listattujen arvopapereiden osalta bottom-up-mallin avulla voimme mitata historiallisia ja eteenpäin katsovia ilmatoriskejä sijoituskohteen tasolta lähtien. Analysoimalla historiallista dataa, kuten yksittäisten yritysten hiilijalanjälkeä koskevaa dataa, saadaan selville sijoitussalkkuun sisältyvien kasvihuonekaasupäästöjen määrä. Hiileen liittyvä data, kuten absoluuttiset kasvihuonekaasupäästöt, voidaan normalisoida taloudellisella tunnusluvulla, esimerkiksi liikevaihdolla tai yrityksen arvolla. Tämä mahdollistaa hiili-intensiteettiä koskevan tiedon tarkastelun ja esimerkiksi vertailut yritysten tai sijoitussalkkujen välillä. Lisäksi voimme arvioida monia muita näkökohtia, esimerkiksi riippuvuutta fossiilista polttoaineista. Näin saamme paremman käsityksen altistumasta liiketoiminnalle, johon kohdistuu mahdollisesti hyödyntämättömäksi jääviin varantoihin liittyviä riskejä eli stranded asset -riskejä. Ne voivat toteutua siirryttäessä vähähiiliseen talouteen.

Eteenpäin katsovassa salkkutaason analyysissä arvioidaan muun muassa sitä, miten päästöjen kehitys on linjassa Pariisin sopimuksen 2:n tai 1,5 asteen tavoitteiden kanssa.

Bottom-up-analyysit riippuvat omaisuuslajista. Esimerkiksi kotimaisissa suorissa kiinteistö-sijoituksissa arvioimme jokaisen rakennuksen elinkaarenaikaisen hiilijalanjäljen jo rakennutusvaiheessa.

Pyrimme vaikuttamaan sijoituskohteisiimme, jotta nämä huomioivat ilmatoriskit toiminnassaan. Sijoituskohteista luopuminen on lopulta yksi keinoistamme ilmatoriskin hallintaan. Tämä tarkoittaa luopumista kivihii- ja fossiiliriippuvaisista yhtiöistä, jotka eivät ota huomioon toimintaansa kohdistuvia ilmatoriskejä. Sijoituskohteen myyntiin voidaan päätyä, jos yhtiöön liittyy sisäisten periaatteidemme mukaan liian suuri ja hallitsematon ilmatoriski ja/tai jos ilmasto vaikuttaminen ei ole tuonut tulosta.

Ilmatoriskien hallinta on integroitu osaksi koko yhtiön riskienhallintaa

Ilmastonmuutos voi vaikuttaa fundamentaalisesti talouskasvuun sekä talouden ja sijoitusmarkkinoiden lainalaisuuksiin, jotka voivat ilmastonmuutoksen myötä poiketa totutuista.

Vuoden 2022 aikana Ilmarises-

sa suoritettiin simulaatiomallinnus, jolla pyrittiin arvioimaan ilmastomuutoksen siirtymäriskien ja fyysisten riskien vaikutusta sijoitustuottoihin ja edelleen vakavaraisuuteen pidemmällä aikavälillä. Ilmastoskenaariot hahmottavat mahdollisia ilmastotoimiin liittyviä muutospolkuja. Nykytilannetta verrattiin kolmeen eri ilmastoskenaarioon: järjestelmällisen siirtymän skenaario (Paris orderly pathway), äkillisen siirtymän skenaario (Paris disorderly pathway), kasvihuoneilmiö-skenaario (failed transition pathway). Kävi ilmi, että vaikutus on ilmastoskenaariosta riippumatta kielteinen, ja etenkin ilmaston lämmitessä yli 1,5 celsiusasteen (äkillisen siirtymän ja kasvihuoneilmiöskenaariot) merkitys vakavaraisuuteen on pidemmällä aikavälillä merkittävä. Tuloksiin liittyy kuitenkin vielä tässä vaiheessa huomattavaa epävarmuutta, sillä mallit, joilla arvioidaan ilmastomuutoksen vaikutusta sijoitusten markkina-arvoihin, sisältävät perinteisiä talousmalleja huomattavasti enemmän oletuksia ja heikommin tutkittuja historiallisia yhteyksiä.

Mittaaminen ja tavoitteet (M)

Laskentatavat ja laskennan laajuus

Käytämme ulkopuolista palveluntarjoajaa ilmastoriskien ja -mahdollisuuksien analysoimiseen sekä yhtiö- että salkkutasolla. Tähän kuuluu sekä taaksepäin katsovaa analyysia – kuten hiilijalanjälki – että eteenpäin katsovaa analyysia – esimerkiksi kahden asteen skenaariomallinnus sekä transitioriskien ja fyysisten riskien arviointi. Vuoden 2022 luvut ovat edellisen vuoden tapaan S&P Trucost-yhtiön laskelmia. Laskennassa on käytetty toimialakohtaisia keskiarvoja, mikäli saatavilla ei ole julkista, varmennettua tietoa sijoituskohteen päästöistä. Lisäksi käytämme eri palveluntarjoajien tuottamaa dataa ilmastoriskien ja -mahdollisuuksien arvioinnissa.

Käytössämme on laajasti tietoa sijoitustemme ilmastoriskeistä. Julkaisemme sekä suorien että epäsuorien listattujen osakesijoitustemme ja yritysten joukkovelkakirjasijoitustemme hiilijalanjäljen (scope 1 ja 2). Julkaisemme myös valtiolainojemme hiilijalanjäljen.

Lisäksi raportoimme laajasti esimerkiksi kiinteistösijoitustemme ilmastovaikutuksista.

Vuonna 2022 kasvihuonekaasupäästöistään raportoivien yritysten osuus suorasta listatusta osakesalkustamme oli kaikkiaan 88 (86) prosenttia. Yritysten joukkovelkakirjasalkussamme osuus oli 79 (67) prosenttia. Raportoijien osuus kasvoi edellisvuodesta.

Tiekartat viitoittavat tietä hiili-neutraaliin sijoitussalkkuun

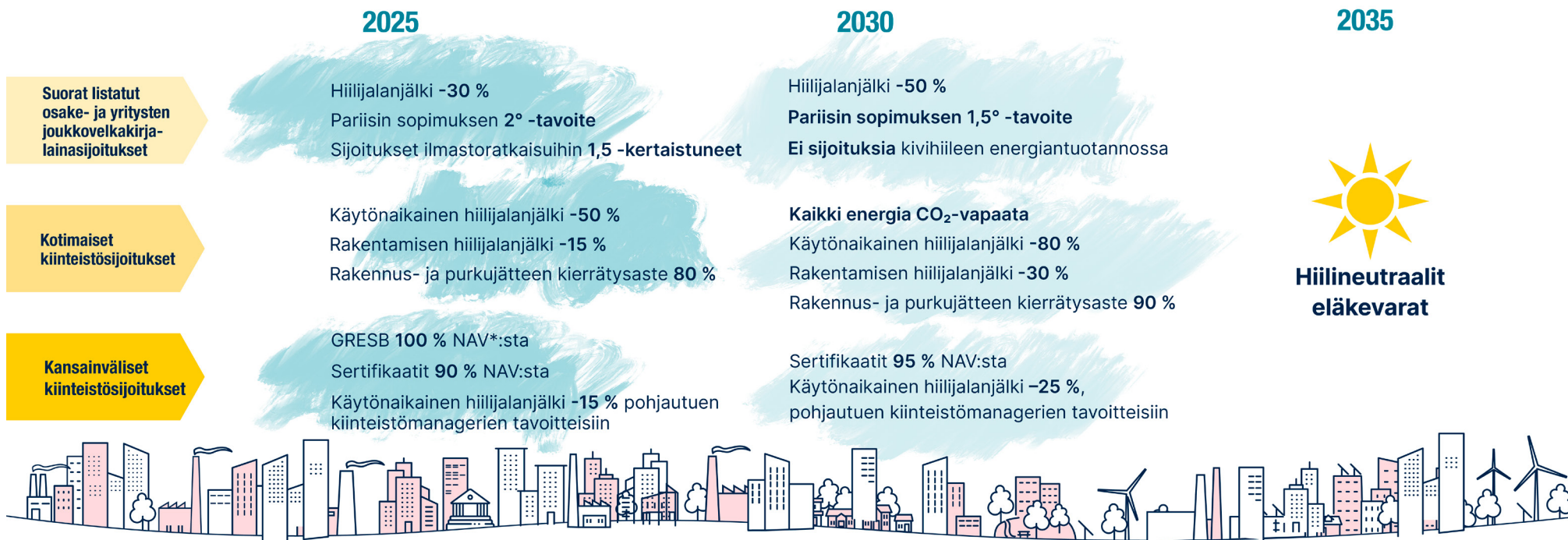
Tiekartat auttavat meitä saavuttamaan tavoitteemme hiilineutraalista sijoitussalkusta vuoden 2035 loppuun mennessä. Ensimmäinen ilmastotiekartta kattoi vuodet 2016–2020. Vuonna 2021 vastaavat laadittiin suorille listatuille osakkeille ja kotimaisille kiinteistöille. Vuonna 2022 laajensimme ilmastotiekarttaamme laajalla tavoitteet ja mittarit kahdelle uudelle omaisuusluokalle: yritysten joukkovelkakirjalainoille ja kansainvälisille kiinteistöille. [Ilmarisen ilmastotiekartta 2022 \(ilmarinen.fi\)](https://ilmarinen.fi)

Uusien lisättyjen omaisuusluokkien lisäksi teimme olemassa olevaan tiekarttaan päivityksiä.

Lisäsimme lyhyen kuvauksen hiilikädenjäljestä ja päivitimme ilmastoon liittyvien yhtiökokoussäänestysten käytäntöjämme. Tarkensimme myös ilmastovaihtamisen kuvausta. Kotimaisten kiinteistöjen tiekartassa lisäsimme jo toteutuneita toimenpiteitä ja aikaistimme tavoitettamme liittyen ympäristösertifikaatteihin: uusi tavoitteemme on, että kaikki toimistotilarakennukset ovat LEED Volume -sertifioituja vuoteen 2025 mennessä. Aiempi tavoitteemme oli vuoteen 2030 mennessä.

Lisäämme lisää uusia omaisuusluokkia mukaan tulevana vuosina ja päivitämme tavoitteita uuden tiedon karttuessa.

Sijoitamme kestävään tulevaisuuteen – hiilineutraalit eläkevarat 2035

Aiemmat toimenpiteet

ILMASTOTIEKARTTA 2021–2035

Vastuullisen sijoittamisen periaatteet 2006

Ilmastotiekartta 2016–2020

TCFD-raportointi 2019

2021 IIGCC:n

Paris Aligned Investment

Net Zero Asset Owner -sitoumus

Sijoitussalkusta suljettu pois yhtiöt, jotka louhivat kivihiihtä energian käyttöön tai suunnittelevat uusia investointeja kivihiihteen energiantuotannossa.

CO₂-vapaa sähkö kotimaisissa kiinteistöissä

(*) NAV = Net Asset Value, joka kuvaa kiinteistön arvoa vähennettynä nettovelloilla. Sääntö ei koske kaikkia kumppaneita, esimerkiksi perheyhtiöitä, joissa resurssit niukemmat.

Tuemme vähähiilistä siirtymää vahvistamalla vaikuttamista, omistajaohjausta ja yhteistyötä.

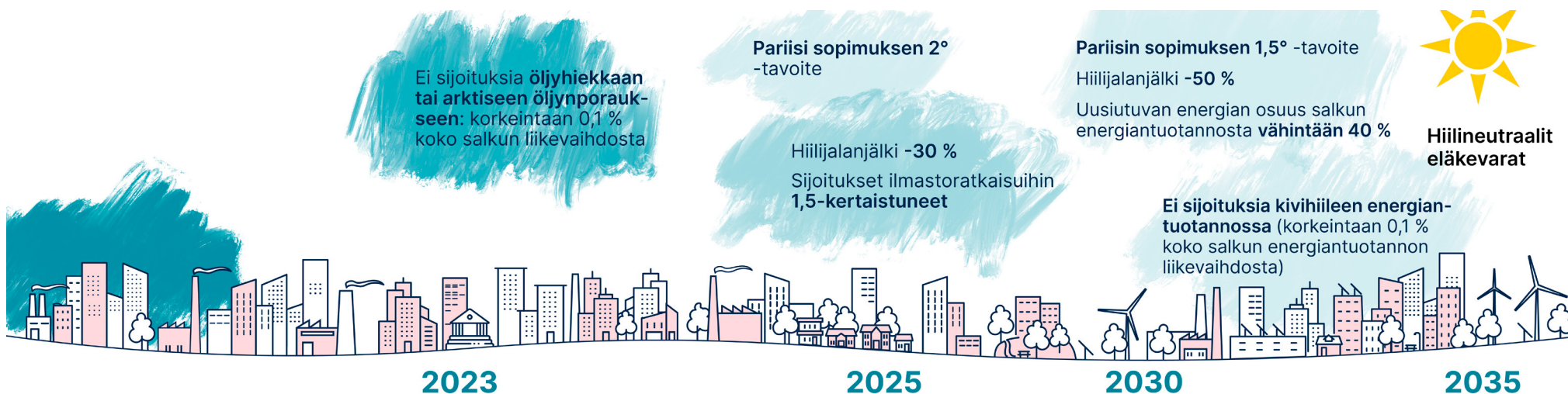
Vahvistamme ilmasto-osaamistamme ja otamme ilmastotavoitteet **osaksi palkitsemista**.

Otamme ilmatoriskit osaksi **pitkän aikavälin tuottoennusteita ja vakavaraisuusarvioita**.

Kehitämme ilmastotiekarttoja jatkuvasti ja laajennamme niitä muihin omaisuusluokkiin.

ILMARINEN

Sijoitamme kestävään tulevaisuuteen – hiilineutraalit suorat listatut osakesijoitukset ja yritysten joukkovelkakirjalainat 2035

Toteutetut toimenpiteet

Ilmarisen ensimmäinen ilmastotiekartta 2016-2020

Poissulkemiset

Suorat listatut osakesijoitukset 2021
Yritysten joukkovelkakirjalainat 2022

- Emme sijoita yhtiöihin, jotka suunnittelevat uusia investointeja kivihiiheen energiantuotannossa.
- Yhtiöt, joiden liikevaihdosta yli 1 % kivihiiheen louhinnasta energiakäyttöön.
- Lisätarkastelu ja -seuranta suuripäästöisille aloille.

Toimenpiteet

Suuripäästöisillä sektoreilla on suurin tarve ja mahdollisuus siirtymään kohti vähähiilisyttä. Laajennamme korkean hiiliriskin arviointia alentamalla sijoituskohteidemme hiiliriskisen liiketoiminnan osuuden tarkastelurajaa ja tiukennamme ilmastokriteerejä valitessamme sijoituskohteita.

Uusia poissulkemisiä liittyen kivihiihepohjaiseen energiantuotantoon ja sen arvoketjuun, öljyhiikkaan ja arktiseen öljynporaukseen.

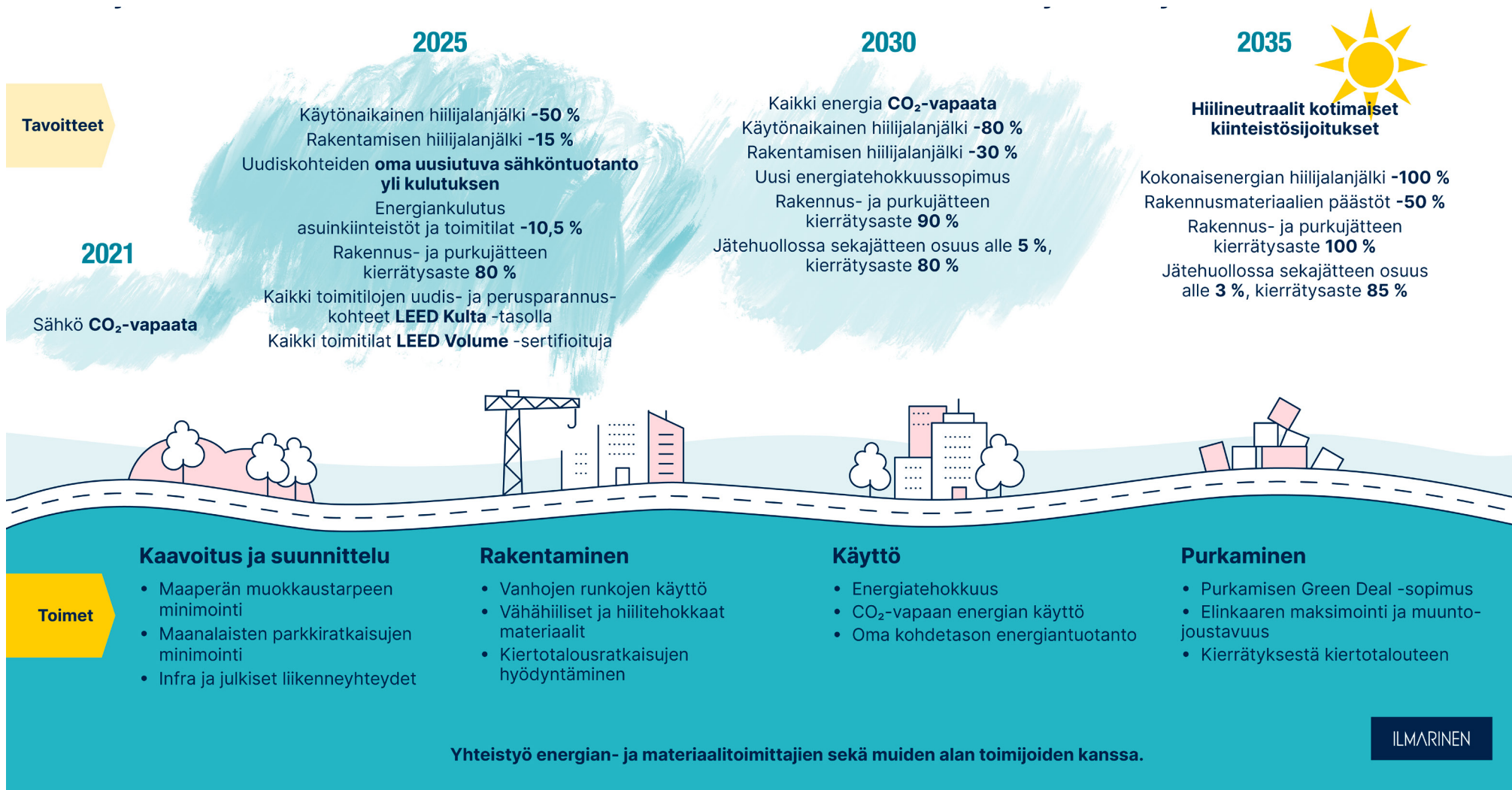
Vertailuindeksit: käytämme ESG- ja ilmastoindeksejä.

Ilmatoratkaisut: samalla kun vähennämme salkkumme hiilijalanjälkeä, etsimme jatkuvasti myös mahdollisuuksia sijoittaa ilmatoratkaisuihin.

Jatkuva oppiminen ja tiekarttojen kehittäminen, vuoropuhelu sidosryhmien kanssa, vaikuttaminen

Odotukset sijoituskohteille ilmastotoimista: julkinen sitoutuminen ja tavoitteet Pariisin sopimuksen mukaisille päästövähennyksille

Sijoitamme kestävään tulevaisuuteen – hiilineutraalit kotimaiset kiinteistösijoitukset ja rakentaminen 2035

Sijoitamme kestävään tulevaisuuteen – hiilineutraalit kansainväliset kiinteistösijoitukset 2035

Tärkeimmät tavoitteet	Lähestymistapamme rakentuu seuraavien teemojen ympärille	Tärkeimmät seurantaindikaattorit		
1. Hiilineutraali 2035 2. Nopeuta kumppaneiden transitiota 3. Kannusta parhaisiin käytäntöihin	<ul style="list-style-type: none"> Päästöjen vähentäminen – kumppaneiden valinta ja portfolion rakennus Aktiivinen omistajuus ja vaikuttaminen Yhteistyö ja jatkuva oppiminen Ilmastotoimien edistäminen ja vaatiminen Keskeisten indikaattoreiden seuraaminen Edistymisestä raportointiminen 	 Hiilijalanjälki	 Uusituvan energian osuus %	 Energia-intensiteetti
		 Kierrätysaste	 Vesi-intensiteetti	 SBTi sitoutuminen

(*) GRESB = Global Real Estate Sustainability Benchmark, työkalu mittaa kiinteistösijoitusyhtiöiden vastuullisuutta.
 (**) NAV = Net Asset Value, joka kuvaa kiinteistön arvoa vähennettynä nettovelloilla. Sääntö ei koske kaikkia kumppaneita, esimerkiksi perheyhtiöitä, joissa resurssit niukemmat.
 (***) Sertifikaatteja sovelletaan tapauskohtaisesti ja joitain kohteita ei välttämättä sisällytetä laskelmiin (esim. historialliset kohteet, joihin sertifikaattia ei ole mahdollista soveltaa).

Sijoitusten hiilijalanjälki

Hiilijalanjäljen raportointi kattaa listatut suorat ja epäsuorat listatut osakesijoitukset ja yritysten joukkovelkakirjat, valtiolainat ja kiinteistöt. Jatkossa etsimme mahdollisuuksia lisätä ilmastoon liittyvän tiedon ja analytiikan, ja siten raportoinnin, kattavuutta myös esimerkiksi listaamattomien sijoitusten osalta. Kansainvälisten suorien listattujen osakesijoitus-

ten vertailuindekseinä käytimme vuonna 2022 yleisen markkinaindeksin sijaan vastuullisuuden huomioivia indeksejä, joihin sisältyvät toimialojen ja maantieteellisten alueiden vastuullisimmiksi luokitellut yritykset. Näiden indeksien painotettu hiilijalanjälki on merkittävästi alempi kuin niissä sanottujen yleisindexien.

Suoran listatun osakesalkun painotettu hiilijalanjälki (WACI) laski noin 6 prosenttia edellis-

vuoteen verrattuna ja on hieman vertailuindeksin painotettua hiilijalanjälkeä korkeampi. Suoran osakesalkun absoluuttiset päästöt sen sijaan kasvoivat. Epäsuoran listatun osakesalkun painotettu hiilijalanjälki (WACI) laski hieman edellisvuodesta.

Suoran yritysten joukkovelkakirjalainasalkun painotettu hiilijalanjälki (WACI) laski merkittävästi verrattuna edellisvuoteen. Myös salkun absoluuttiset päästöt las-

kivat. Tänä vuonna raportoimme ensimmäisen kerran epäsuoran yritysten joukkovelkakirjalainasalkun hiilijalanjäljen (WACI), joka oli suoran salkun jalanjälkeä korkeampi.

Valtiolainasalkun painotettu hiilijalanjälki oli merkittävästi matalampi verrattuna edellisvuoteen.

Ilmarisen sijoitusten kasvihuonepäästöt

	2022	2021
Suora listattu osakesalkku		
Painotettu hiili-intensiteetti (tCO ₂ e/1 milj. € liikevaihtoa, WACI, S1+S2)	145	154
Painotettu hiili-intensiteetti suhteessa yhdisteltyyn vertailuindeksiin (per 1 milj. € liikevaihtoa)	7 %	1 %
Absoluuttiset päästöt (tCO ₂ e, Scope 1+2)	1 319 570	1 185 284
Epäsuora listattu osakesalkku		
Painotettu hiili-intensiteetti (tCO ₂ e/1 milj. € liikevaihtoa, WACI, S1+S2)	129	134
Absoluuttiset päästöt (tCO ₂ e, Scope 1+2)	316 975	-
Suora yritysten joukkovelkakirjasalkku		
Painotettu hiili-intensiteetti (tCO ₂ e/1 milj. € liikevaihtoa, WACI, S1+S2)	193	270
Absoluuttiset päästöt (tCO ₂ e, Scope 1+2)	161 526	224 521
Epäsuora yritysten joukkovelkakirjasalkku		
Painotettu hiili-intensiteetti (tCO ₂ e/1 milj. € liikevaihtoa, WACI, S1+S2)	232	-
Absoluuttiset päästöt (tCO ₂ e, Scope 1+2)	164 531	-
Valtiolainat		
Painotettu hiili-intensiteetti (tCO ₂ e/GDP, WACI, paikalliset sekä tuonnin ja viennin päästöt)	859	1 028

Yritykset, jotka ovat raportoineet kasvihuonekaasupäästöistä

	2022	2021
Sijoitusten osuus, joista kasvihuonepäästöraportointia, listatut osakesijoitukset	88 %	86 %
Sijoitusten osuus, joista kasvihuonepäästöraportointia, yritysten joukkovelkakirjat	79 %	67 %

Kiinteistöjen hiilijalanjälki

Kiinteistöjen käytönaikainen hiilijalanjälki

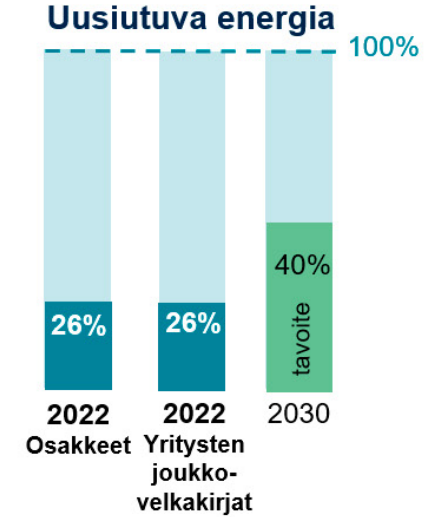
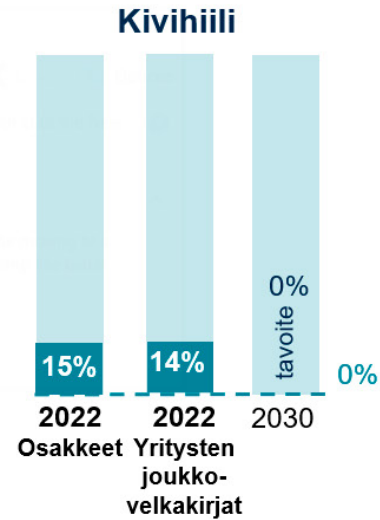
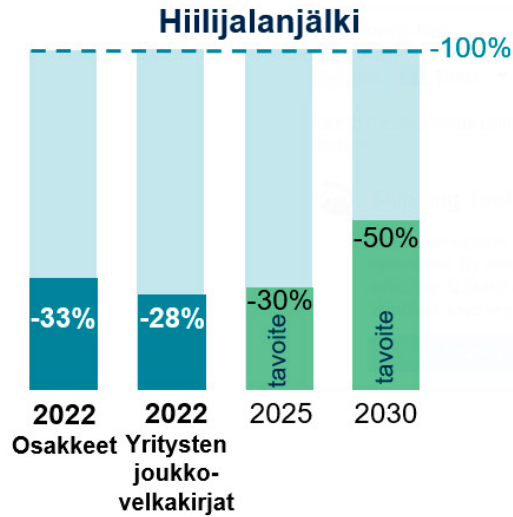
	2022	2021
Kotimaiset kiinteistöt yhteensä	26	24
Varastot kg CO ₂ -ekv /m ²	18	18
Vapaa-ajan kiinteistöt kg CO ₂ -ekv /m ²	11	6
Toimistot kg CO ₂ -ekv /m ²	32	30
Päivä-/hoitokodit kg CO ₂ -ekv /m ²	36	41
Paikotus kg CO ₂ -ekv /m ²	90	60
Muut kg CO ₂ -ekv /m ²	11	0
Liikekiinteistöt kg CO ₂ -ekv /m ²	21	22
Hotellit kg CO ₂ -ekv /m ²	35	32
Asuinkiinteistöt kg CO ₂ -ekv /m ²	29	22
Ulkomaiset kiinteistöt		
Toimistot kg CO ₂ -ekv /m ²	50	54
Liikekiinteistöt kg CO ₂ -ekv /m ²	52	70
Kaikki kiinteistöt, kg CO₂ -ekv/m²	31	33

Kiinteistöjen rakennuttamisen hiilijalanjälki

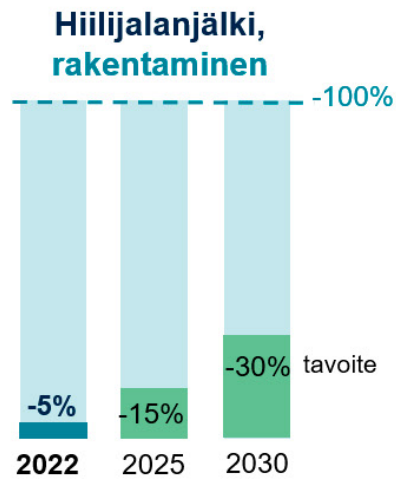
	2022	2021
Hiilijalanjälki neliometriä kohti, kg CO ₂ -ekv / netto-m ² , päästöt	375	389
Hiilijalanjälki neliometriä kohti, kg CO ₂ -ekv /huoneisto-m ² , päästöt	495	502
Rakentamisen hiilipäästöt suhteessa vuotuiseseen liikevaihtoon, t CO ₂ -ekv/miljoonaa euroa	111	109

Ilmastotiekartan tavoitteiden edistyminen

Suorat listatut osake- ja yritysten joukkovelkakirja-lainasijoitukset

Kotimaiset kiinteistösijoitukset

2035

Hiilineutraalit eläkevarat

Luonnon monimuotoisuus huomioon

Luontopääoma ja siihen lukeutuva luonnon monimuotoisuus sekä luonnosta saatavat ekosysteemi-palvelut ovat maailmantalouden ja yhteiskuntien toiminnan perusedellytys. Talous on syvästi riippuvainen luontopääomasta ja luonnon monimuotoisuudesta.

Ilmatoriskin tavoin myös luontokato vaikuttaa sijoitussalkkuihin. Pitkäjärjestyksenä sijoittajana meille on tärkeää ottaa huomioon luonnon monimuotoisuuden ja luontopääomaan liittyvät pitkän aikavälin riskit. Näitä teemoja avasimme lokakuussa 2022 julkistetuksa [Luonnon monimuotoisuus -tiekartassamme \(ilmarinen.fi\)](#).

Ennakoimme, että luontokato eli luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen ja siihen liittyvät taloudelliset vaikutukset ovat sijoittajille yhä tärkeämpiä. Siksi pyrimme noudattamaan parhaita käytäntöjä ja kehittämään biodiversiteettityötämme jatkuvasti, jotta voimme ottaa huomioon salkkumme vaikutukset ja riippuvuudet.

Raportoimme nyt ensimmäistä kertaa luontoon liittyvistä riskeistä ja mahdollisuuksista TNFD:n (Taskforce on Nature-related Financial Disclosures) kehikkoa mukailleen. Kehikko on vasta kehitysvaiheessa, kuten muutkin alan

käytännöt. Tiedostamme, että raportointitapa voi vielä muuttua merkittävästi. Haluamme kuitenkin näyttää esimerkkiä ja aloittaa raportointi, vaikka tiedostamme, että se ei ole vielä täydellistä.

Mikä TNFD?

TNFD (Taskforce on Nature-related Financial Disclosures) on uusi raportointikehikko. Sen tavoitteena on tarjota yrityksille ja sijoittajille yhtenäinen tapa raportoida ja julkaista tietoa luontoriskeistä ja -mahdollisuuksista ja tukea rahoitusvirtojen siirtymää kohti luonnolle myönteisiä kohteita ja pois luonnolle haitallisista kohteista.

Se on samankaltainen kehikko kuin ilmastonmuutokseen liittyvässä raportoinnissa käytettävä TCFD (Task Force on Climate-Related Financial Disclosures), jonka ydinelementtejä ovat hallinto, strategia, riskienhallinta sekä mittaus ja tavoitteet. TNFD:n arvioidaan julkaisevan lopullisen raportointikehikkonsa vuoden 2023 aikana.

TNFD – luonnon monimuotoisuuteen liittyvät riskit ja mahdollisuudet TNFD:n kehikkoa mukailleen

Hallinto (G)

Ilmarisen hallitus hyväksyy vastuullisen sijoittamisen periaatteet, joissa käsitellään sijoitusten ympäristöperiaatteet, johon kuuluu myös luonnon monimuotoisuuden huomioiminen. Vastuullisen sijoittamisen johtoryhmä hyväksyy luonnon monimuotoisuus -tiekartan ja seuraa sen toteutumista käytännössä. Vastuullisen sijoittamisen johtoryhmä kokoontuu vähintään kerran kvartaalissa ja siihen kuuluvat toimitusjohtaja, sijoitusjohtaja, vastuullisen sijoittamisen johtaja sekä muita henkilöitä Ilmarisen johtoryhmästä, sijoituslinjalta, lakitoiminnoista ja viestinnästä.

Strategia (S)

Lähestymistapamme luonnon monimuotoisuuteen:

1. Lisäsimme ymmärrystämme luonnon monimuotoisuudesta ja kartoitimme lähestymistapoja, joita sijoittajilla on käytössä. Luonnon monimuotoisuus -tiekartalla jaamme näkemyksiämme muiden markkinoimijoiden kanssa, sillä yhteinen oppiminen ja yhteistyö ovat olennaisen tärkeitä, jotta luonnon monimuotoisuus saadaan sisällytetyksi sijoitustoimintaan.
2. Analysoimme tällä hetkellä saatavin menetelmin listattujen osakesijoitusten salkkumme, jotta tunnistamme alat, jotka ovat voimakkaimmin riippuvaisia luonnon monimuotoisuudesta ja joilla on siihen suurimmat vaikutukset.
3. Suunnittelemme menetelmiä, joiden avulla voimme ottaa luonnon monimuotoisuuden entistä paremmin huomioon sijoituspolitiikassamme. Näitä ovat esimerkiksi luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittävimpien kohteiden tunnistaminen ja tehostettu

huolellisuus - eli due diligence -prosessi ja sijoituskohteisiin vaikuttaminen.

4. Kehitämme tapoja raportoida merkityksellistä tietoa salkkumme luonnon monimuotoisuuteen liittyvistä riskeistä ja vaikutuksista. Pyrimme raportoimaan alan parhaiden standardien mukaisesti sitä mukaa kun nämä kehittyvät. Vaikuttamme sijoituskohteisiimme ja toimimme yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa yhteisen oppimisen edistämiseksi. Pyrimme jatkuvasti parantamaan biodiversiteettityötämme ja -tietämystämme.

Luontoriskit

Taskforce on Nature-related Financial Disclosures (TNFD) -viitekehyksen betaversiossa (2022) luontoriskit määritellään organisaatioon kohdistuviksi mahdollisiksi uhiksi, jotka liittyvät sen ja muiden organisaatioiden luontovaikutuksiin ja -riippuvuuksiin. Luontoriskit voidaan jakaa fyysisiin riskeihin, siirtymäriskeihin ja järjestelmätason riskeihin. Siirtymärismit voidaan edelleen jakaa sääntely-, markkina-, tek-

nologia- ja maineriskeihin. Ilmarisessa luontoriskejä tarkastellaan TNFD:n viitekehyksen mukaisesti seuraavan sivun taulukossa.

Luontoriippuvuuksien ja -vaikutusten analyysi Ilmarisen sijoitussalkussa

Ilmarisen suora listattu osakesalkku 2022 arvioitiin ENCORE-työkälyllä¹ seuraavin tuloksin:

Suorassa listatussa osakesalkussa yli kolmannes yhtiöistä on voimakkaasti riippuvaisia luonnon monimuotoisuudesta ja luontopääomasta ja kolmella neljänneksellä on voimakkaat vaikutukset biodiversiteettiin. Vesivarat olivat merkittävin luontopääomae-rä, josta salkun yritykset olivat riippuvaisia. Vaikutuksien näkö-

1

Tiedot perustuvat dataan, joka on peräisin SEB:n hakemista lähteistä. SEB ei ota vastuuta tietojen oikeellisuudesta. Osa tiedoista perustuu oletuksiin ja arvioihin yrityksistä, jotka eivät raportoi (esimerkiksi kestävyystietoja) vuosikertomuksessaan. SEB tai mikään tunnistettu kolmannen osapuolen toimittaja ei anna takuuta täydellisyydestä, oikeellisuudesta, kolmansien osapuolten oikeuksien loukkaamattomuudesta, myyntikelpoisuudesta tai soveltuvuudesta tiettyyn tarkoitukseen, eikä tietoja pidetä minkäänlaisena luottokelpoisuus- tai kestävyysluokituksena tarkastetuille yhteisöille. Tietojen vastaanottajan on muodostettava oma mielipiteensä ja tehtävä omat johtopäätöksensä tiedon piiriin kuuluvista yrityksistä.

kulmasta lähes kaikki luontopääomaerät olivat yhtä merkittäviä. Merkittävin toimiala riippuvuuksien osalta on materiaalisektori eli raaka-aineteollisuus ja vaikutuksien osalta materiaalisektori sekä kiinteistösektori.

Jatkossa pyrimme tarkastelemaan saamiamme tuloksia myös sopivia vertailuarvoja vastaan. Tarkoitus on keskittyä erityisesti korkean riskin toimialoihin ja kehittää uusia sijoitus- ja salkunhallintapolitiikkoja, joihin voi sisältyä muun muassa tehostettuja due diligence -selvityksiä, kohdennettuja sijoitusten valintakriteerejä, poissulkemisia ja tehostettua aktiivista omistajuutta ja vaikuttamista koskevia lähestymistapoja.

ENCORE-analyysi on toteutettu liikevaihtotietojen perusteella, ja

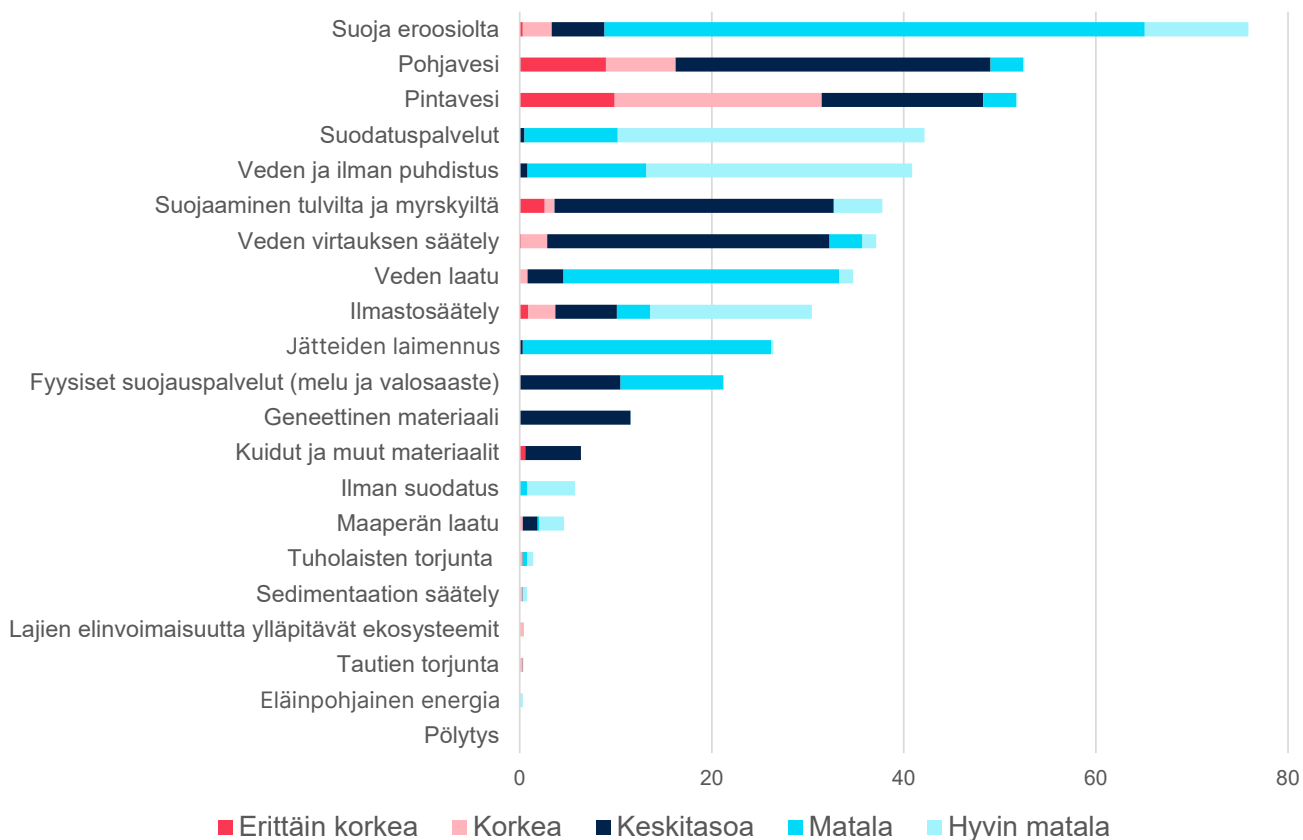
Luontoriskin tyyppi	Määritelmä	Esimerkki
Fyysiset riskit	Riskit, jotka ovat suoraan seurausta organisaation luontoriippuvuudesta ja jotka toteutuvat, jos luonnon järjestelmät vaarantuvat esimerkiksi ilmasto- tai geologisten tapahtumien tai ekosysteemien tasapainossa tapahtuvien muutosten vuoksi.	<ul style="list-style-type: none"> Pölyttäjäkantojen väheneminen, mikä heikentää pölytyksestä riippuvaisten viljelykasvien satoja. Vesivarantojen ehtymiseen liittyvät kustannukset alueilla, joilla toimii vedestä riippuvaisista teollisuutta. Tulvien tai maanvyöryjen aiheuttamat toimintahäiriöt.
Siirtymäriskit a) Poliittiset ja juridiset riskit b) Markkina-riskit c) Teknologia-riskit d) Maineriskit	Riskit, joita syntyy, kun organisaation tai sijoittajan strategia ja johtaminen eivät ole linjassa sen muuttuvan toimintaympäristön kanssa. Riskit voivat johtaa kustannusten kasvuun, tulojen menetykseen tai brändin arvon laskuun.	<ul style="list-style-type: none"> Maa-alueiden suojelua koskevan sääntelyn muutokset. Kuluttajien tai sijoittajien tottumuksissa tapahtuvat muutokset, jotka vaikuttavat tarjontaan, kysyntään ja rahoitukseen. Uudet korvaavat tuotteet, joilla on pienemmät vaikutukset luontoon tai jotka ovat vähemmän riippuvaisia luonnosta. Sidosryhmien havaitsemat yrityksen väärinkäytökset biodiversiteettiin liittyen voivat johtaa myynnin vähentymiseen tai osakekurssin tai brändin arvon laskuun.
Järjestelmätason riskit	Riskit, jotka aiheutuvat koko järjestelmän romahtamisesta pikemmin kuin sen yksittäisten osien häiriöistä.	<ul style="list-style-type: none"> Ekosysteemin romahdus, kun kriittiset luonnon järjestelmät eivät enää toimi. Vähäiset muutokset yhdistyvät välillisesti ja johtavat suurempiin häiriöihin fyysisten ja siirtymäriskien laukaistessa ketjureaktion.

on huomioitava, ettei se tarjoa tietoa taloudellisesta riskistä. Se ei myöskään tällä hetkellä ota huomioon maantieteellistä sijaintia – luonnon monimuotoisuuden ja luontopääoman yhteydessä erittäin merkittävä tekijä – eikä yksittäisten yritysten hallintatoimenpiteitä. ENCORE tarjoaa tietoa mahdollisista mutta ei toteutuneista vaikutuksista ja riippuvuuksista. Jotta saataisiin tietoa toteutuneista vaikutuksista, tarvittaisiin tietoa esimerkiksi sijainnista ja hallintatoimenpiteistä. ENCORE antaa siis tietoa, josta on hyötyä salkkutason makrotason seulonnassa ja todennäköisten korkean riskin ja suurten vaikutusten alojen ja toimintojen tunnistamisessa. Tämä tieto auttaa sijoittajia esimerkiksi tunnistamaan aloja ja muista lähteistä saadun yrityskohtaisen tiedon avulla myös yrityksiä, joihin tulee kohdentaa toimenpiteitä, kuten vaikuttamista ja tehostettuja due diligence selvityksiä.

Riskienhallinta (R)

Sijoittajille luontokato on merkittävä riski, ja sitä vastaan saatava olla mahdotonta kokonaan suojautua esimerkiksi sijoituksia hajauttamalla. Tarve riskikartoi-

Suoran listatun osakesalkun riippuvuudet ekosysteemipalveluista (% salkun liikevaihdosta)

tukselle on selvä, sillä se mahdollistaa sekä riskien hallinnan että mahdollisuuksien hyödyntämisen. Siksi sijoittajan on tärkeää ymmärtää sijoitusten kaksisuuntaiset vaikutukset: sijoitusten altistuminen biodiversiteettiriskeille ja sijoitusten vaikutukset biodiversi-

teettiin ja luontopääomaan.

Aktiivinen omistajuus ja vaikuttaminen

Luonnon monimuotoisuuden huomioimiseksi voidaan toteuttaa aktiiviseen omistajuuteen liittyviä

toimenpiteitä.

Proaktiivinen vaikuttaminen taas tarkoittaa hyvien ja vastuullisten käytäntöjen edistämistä. Nämä prosessit auttavat rakentamaan ymmärrystä luontopääomasta ja luonnon monimuotoisuudesta. Ilmarisella on tällä hetkellä käynnissä yksi proaktiivinen veteen liittyvä vaikuttamisteema pohjoismaisen Nordic Engagement Cooperation:in (NEC) kautta.

Sijoittajat tarvitsevat yrityksiltä johdonmukaista ja vertailukelpoista tietoa. Luonnon monimuotoisuuden osalta todellisten muutosten seuranta on avainasemassa, jotta vaikutusten mittaamisessa ei tukeuduttaisi pelkkiin arvioihin ja likiarvoihin. Tästä syystä pyrimme rohkaisemaan korkean riskin ja suurten vaikutusten aloilla toimivia yrityksiä lisäämään luonnon monimuotoisuutta ja luontopääomaa koskevaa mittausta ja raportointia kehittyvien globaalien standardien kautta. Noudattamme myös valtakirjaäänestyksessä vastuullisuuspolitiikkaa, joka ottaa erityisesti huomioon vastuullisuuteen liittyvät yhtiökokousasiat. Olemme ottaneet ensiaskelia, mutta toimenpiteitä tarvitaan vielä paljon lisää. Kuten kaikissa

vastuullisuuteen ja kestävyteen liittyvissä asioissa, jatkuva kehitys on välttämätöntä.

Mittaaminen ja tavoitteet (M)

Ilmastonmuutoksen liittyvien muuttujien mittauksessa on saavutettu jo merkittävää edistystä. Vastaavat luonnon monimuotoisuuteen liittyvät mittauskeinot ovat sitä vastoin vielä kehitteillä. Luonnon monimuotoisuutta on myös vaikeampi mitata kuin ilmastomuutosta. Ilmastonmuutoksen arviointiin on olemassa yksi maailmanlaajuinen, mitattavissa ja hinnoiteltavissa oleva yksikkö – hiilidioksidiekvivalenttitonni (tCO2e). Luonnon monimuotoisuuden arviointiin vastaavaa yksikköä ei ole saatavilla, koska biodiversiteetissä on suuria paikallisia vaihteluita, mikä tekee mitattavissa olevien muuttujien yhtenäistämistä hankalampaa. Hankaluudesta huolimatta luonnon monimuotoisuuden ja luontopääomaan liittyvien riskien ja vaikutusten mittaaminen ja huomioiminen on kuitenkin ratkaisevan tärkeää talousjärjestelmän pitkän aikavälin kestävyyskannalta.

Olemme asettaneet luonnon monimuotoisuus -tiekartassamme seuraavat tavoitteet luonnon monimuotoisuuden huomioimiseen:

Vuonna 2023–2024

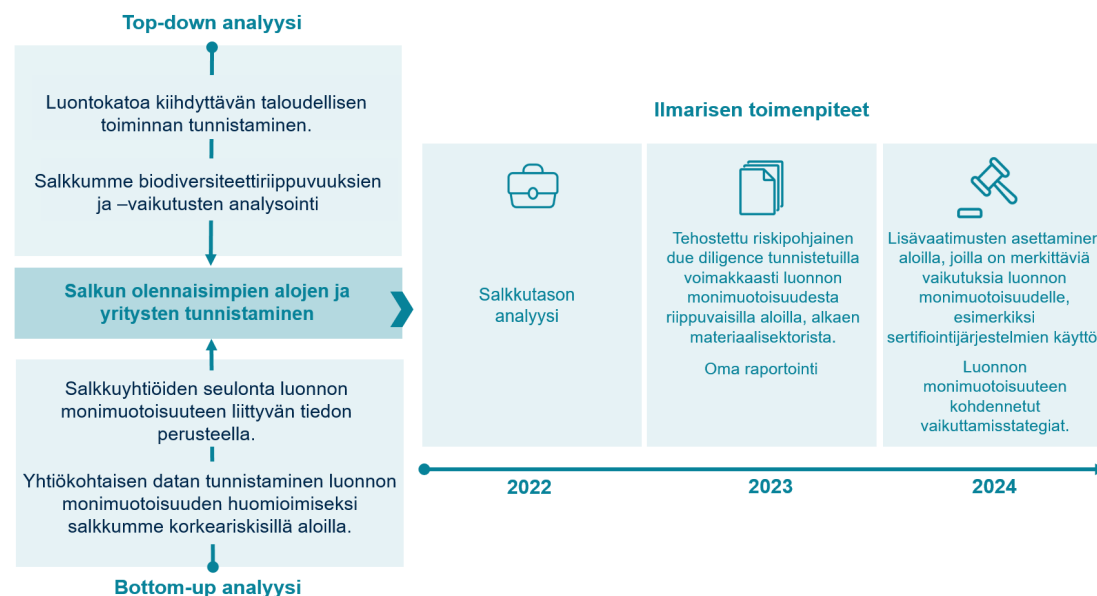
- Tehostettu riskipohjainen huolellisuus (due diligence) tunnistetuilla voimakkaasti luonnon monimuotoisuudesta riippuvaisilla aloilla, alkaen materiaali-sektorista
- Oma raportointi
- Lisävaatimusten asettaminen aloilla, joilla on merkittäviä vaikutuksia luonnon monimuotoisuudelle, esimerkiksi sertifiointijärjestelmien käyttö
- Luonnon monimuotoisuuteen kohdennetut vaikuttamisstrategiat

Vuoden 2023 aikana jatkamme luonnon monimuotoisuus -tiekarttamme toimeenpanoa. Pyrimme jatkossa selvittämään mahdollisuuksien mukaan myös oman toimintamme vaikutuksen luonnon monimuotoisuuteen.

Luontopääomaa ovat esimerkiksi ilma, vesi ja metsät. Luonnon monimuotoisuus on keskeinen osa luontopääomaa, ja luontopääoma tulee huomioida ihmiselle arvoa tuottavana pääomana esimerkiksi perinteisen taloudellisen pääoman rinnalla.

Katso, mitä vastuullisen sijoittamisen johtaja [Karoliina Lindroos](https://www.youtube.com/watch?v=...) kertoo luonnon monimuotoisuudesta ([youtube.com](https://www.youtube.com/watch?v=...))

Ihmiset ja yhteiskunta (S)

Ihmisoikeudet huomioon

Työeläke on osa lakisääteistä sosiaaliturvaa. Sen toimeenpanossa toteutamme julkista hallintotehtävää – vaikutuksemme ihmisiin ja yhteiskuntaan on merkittävä.

Ihmisoikeudet ja niiden noudattaminen ovat olennainen osa koko Ilmarisen toimintaa. Vaikutuksemme ihmisoikeuksiin näkyy sekä omassa toiminnassamme että sijoitussalkussamme. Omassa toiminnassamme olennaisimmat ihmisoikeusvaikutukset liittyvät työelämän ihmisoikeuksiin ja henkilöstöön, hankintoihin ja toimitusketjuihin sekä tietosuojaan. Sijoitustoiminnassa olennaisimmat ihmisoikeusvaikutukset liittyvät arvopaperisalkun kohdeyhtiöiden ihmisoikeuksiin (sijoituskohteet ja sijoitustoiminnan kumppanit) sekä kiinteistöjen ja rakennuttamisen ihmisoikeuksiin.

Oman toimintamme ihmisoikeusvaikutukset

Oman toiminnan merkittävimmät ihmisoikeusvaikutukset liittyvät asiakkaisiimme, henkilöstöömme sekä arvoketjujen hallintaan. Keskeisimpiä ihmisoikeuskysymyksiä toiminnassamme ovat asiakkaiden yhdenvertainen palvelu, tietosuojan toteutuminen, henkilöstön tasa-arvoinen ja yhdenvertainen kohtelu sekä ihmisoikeusvaikutukset arvoketjussamme, kuten hankintojemme toimitusketjussa.

Tavoitteenamme on selvittää oman toimintamme ihmisoikeusvaikutukset ja -riskit ja näin edistää ihmisoikeuksien toteutumista laajemmin toiminnassamme. Aloitamme vuoden 2023 aikana ihmisoikeusvaikutusten selvityk-

sestä, jonka perusteella voimme tehdä lisätoimenpiteitä ihmisoikeuksien edistämiseksi.

Työntekijöihin liittyviä ihmisoikeuksia, kuten henkilöstön tasa-arvoista ja yhdenvertaista kohtelua, olemme avanneet tarkemmin luvussa [”Edistämme vas-
tuullista työelämää”](#). Työstämme toimitusketjujen vastuullisuuden ja kestävyuden parantamiseksi ihmisoikeudet mukaan lukien kerromme tarkemmin luvussa [”Hallitsemme arvoketjut”](#).

Sijoitusten ihmisoikeusvaikutukset

Sijoitussalkussamme ihmisoikeuskysymykset koskevat sekä arvopaperisijoituksia että kiinteistösi-
joituksia. Myös sijoitussalkukomme ilmasto- ja luonnon monimuotoi-

suustyöllä on välillinen ihmisoikeusvaikutus erityisesti kehittyvässä maissa.

Edellytämme, että sijoituskohteena olevat yhtiöt noudattavat kansallisen lainsäädännön lisäksi YK:n Global Compact -periaatteita ja niihin liittyviä kansainvälisiä normeja ihmisoikeuksista, työelämän oikeuksista, ympäristöstä ja korruptiosta.

Oman jatkuvan seurannan lisäksi ulkopuolinen yhteistyökumppanimme käy säännöllisesti suorat listatut arvopaperisijoituksemme läpi ja raportoi havaitsemistaan normirikkomuksista ja niiden epäilyistä. Otamme tiedossamme olevat normirikkomukset huomioon sijoituspäätöksiä tehdessämme ja seuraamme säännöllisesti uusia rikkomusepäilyjä.

Mahdollisissa ihmisoikeus- ja

muissa rikkomuksissa ensisijainen toimintatapa on pyrkiä vaikuttamaan yritykseen toiminnan korjaamiseksi joko yksin tai yhteistyössä muiden sijoittajien ja kumppaneiden kanssa. Mikäli yhtiöön liittyy vahvistettu normirikkomus ja yhtiö ei ole ryhtynyt korjaaviin toimiin, voimme sijoittaa siihen vain käynnissä olevan vaikuttamisprosessin aikana. Mikäli lopetamme vaikuttamisprosessin tuloksettomana, myymme omistuksen mahdollisuuksien mukaan. Jos normirikkomuksia tehnyt yhtiö myöhemmin korjaa toimintaansa, voimme jälleen harkita sijoitusta normaalin sijoittamisprosessin kautta.

Sijoituskohteena olevien yritysten kanssa keskustellaan vastuullisuusasioista myös varsinaisten vaikuttamisprosessien ulkopuolella. Ihmisoikeuksiin liittyviä kysymyksiä, kuten yrityksen alihankintaketjujen työolot, nostetaan säännöllisesti esille keskusteluisissa sijoituskohteiden kanssa.

Olemme jäsenenä Investor Alliance for Human Rights -yhteisössä (IAHR). IAHR:n jäseniä ovat tällä hetkellä yli 200 institutionaalista sijoittajaa 19 maasta. IAHR tarjoaa tietoa sijoittajien ihmisoikeusvastuusta sekä tarjoaa mahdollisuuden vaikuttaa moni-

puolisesti yrityksiin ja päättäjiin ihmisoikeuksien edistämiseksi. Kerromme lisää vaikuttamistyötämme sijoituskohteissamme luvussa [“Vaikutamme aktiivisesti yhtiöiden vastuullisuuteen”](#).

Kiinteistösijoitusten ja rakentamisen ihmisoikeusvaikutukset

Merkittävänä rakennuttajana ja kiinteistösijoittajana huolehdimme osaltamme ihmisoikeuksien huomioimisesta kiinteistösijoituksissamme. Ihmisoikeusriskejä liittyy yritystoimintaan myös Suomessa. Kiinnitämme erityistä huomiota työntekijöiden oikeuksiin harmaan talouden torjuntavelvoitteissamme.

Otamme huomioon myös esteettömyyden ja muunneltavuuden. Suunnitteleamalla kodeista ja toimitiloista esteettämiä ja muutostavajia helpotetaan kaikkien kiinteistöjen käyttäjien päivittäistä käyttöä. Lisäksi olemme vuodesta 2016 lähtien kartoittaneet toimitilojemme esteettömyyttä esteettömyyskeskus ESKE:n kanssa.

Huolehdimme osaltamme harmaan talouden ehkäisemisestä rakennusalalla tiiviissä yhteistyössä viranomaisten kanssa. Ohjeitamme harmaan talouden

torjumiseksi sovelletaan kaikissa uudisrakennuskohteissamme sekä peruskorjaus- ja perusrannuskohteissa.

Edellytämme urakoitsijoiltamme muun muassa Luotettava Kumppani -ohjelmaan kuulumista. Lisäksi pääurakoitsijalla tulee olla käytössään menettelyt, joilla se varmistaa, että tuotteiden ja palveluiden toimitusketjussa – mahdolliset alihankkijat ja raaka-ainehankinnat mukaan lukien – noudatetaan lakeja ja työehtosopimuksia sekä kansainvälisiä ihmisoikeuksia ja työelämän vähimmäisnormeja. Emme salli urakoiden luovuttamista tai ketjuttamista kuin poikkeustapauksissa erillisen harkinnan mukaan ja kirjallisella hyväksynnällä.

Edellytämme, että työntekijöitä kohdellaan tasapuolisesti. Edellytämme, että Suomessa palkatut ulkomaalaiset työntekijät työskentelevät sellaisissa palkka- ja työolosuhteissa, jotka eivät ole huonommat kuin yleiset Suomessa työmarkkinoilla vallitsevat olosuhteet. Työsuhteen tulee perustua vapaaehtoisuuteen eikä työntekijöiltä saa vaatia panttia, työnvälitysmaksuja tai muita vakuuksia vastineeksi työsuhteesta. Työntekijöillä tulee myös olla vapaus poistua työpaikalta työvuoronsa päätyttyä.

Pääurakoitsijan on pyydettyäessä pystyttävä osoittamaan, että vaatimuksiamme on noudatettu ja työntekijöiden oikeuksia kunnioitettu. Ilmarisen käytäntöihin kuuluu myös varata oikeus teettää kolmannen osapuolen auditointi tai ottaa yhteyttä pääurakoitsijan ja sen alihankkijan työntekijöihin ilman ennakoilmoitusta, jotta saadaan tietoa siitä, että pää- ja alihankkijat noudattavat niille asetettuja työntekijöiden oikeuksia koskevia vaatimuksia.

Vuonna 2022 tietoomme tuli vuonna 2021 tapahtuneita palkkaukseen liittyneitä epäselvyyksiä erään peruskorjauskohteemme työmaalla. Tapaukset liittyivät pääurakoitsijan käyttämään alihankkijaan. Otamme kaikki ihmisoikeuksiin, palkkaukseen ja työoloihin ja palkkauksiin liittyvät kysymykset erittäin vakavasti. Asian tultua tietoomme aloitimme heti selvityksen tapahtuneesta ja päätimme urakasopimukset kyseisen alihankkija osalta välittömästi, vaikka tämä vaati toisen urakoitsijan ottamista työmaalle. Ulkopuolinen konsultti sai selvityksen valmiiksi joulukuussa 2022. Selvityksen pohjalta kohteen pääurakoitsija ryhtyi tarvittaviin toimenpiteisiin alihankkijan kanssa.

Lisätietoja toimintaperiaatteistamme voi lukea [harmaan talouden torjuntaohjeesta \(ilmarinen.fi\)](#).

Yhdenvertainen palvelu on asiakastyömme lähtökohta

Meillä on paljon ja hyvin erilaisia asiakkaita – heidän yhdenvertainen palvelunsa on asiakastyömme lähtökohta. Sidosryhmäkyselyssämme kävi ilmi, että asiakkaiden yhdenvertainen palvelu on sidosryhmillemme kaikkein tärkeintä Ilmarisen ihmisiin, ihmisoikeuksiin ja yhteiskuntaan liittyvässä toiminnassa. Se sai arvon 4.59 asteikolla 1–5.

Samassa kyselyssä saimme parhaan arvion onnistumisestamme perustehtävässämme (8,7 asteikolla 4–10). Tästä voi päätellä, että asiakkaiden yhdenvertainen palvelu on hyvällä tolalla.

Meillä on käytössä Invalidiliiton Yhdenvertaista palvelua kaikille -merkki. Se kertoo halusta tarjota kaikille asiakkaillemme yhdenvertaista palvelua. Merkki on myös osoitus halustamme kehittää edelleen esimerkiksi rakennuttamiemme asuntojen ja toimitilojen saavutettavuutta ja esteettömyyttä. Olemme vuodesta 2016 lähtien kartoittaneet toimitilojem-

me esteettömyyttä esteettömyyskeskus ESKE:n kanssa.

Paransimme palveluamme vuonna 2022 ottamalla käyttöön viittomakielisen työeläkepalvelun.

Kuulumme saavutettavuusdirektiivin piiriin, eli verkkopalvelumme on kehitetty erityisesti saavutettavuus ja käytettävyys huomioiden. Vuonna 2023 keskityimme erityisesti selkeään kieleen.

Työeläkepalvelua viittomakielellä

Vastuullisuus on käytännön tekoja, joiden avulla eläkevakuuttamisen palvelut ovat kaikkien asiakkaidemme saatavilla. Viittomakieliset asiakkaamme saavat eläkevakuuttamisen palvelut viittomakielellä.

Mahdollisuus asioida itselle luontaisessa kanavassa ei ole itsestäänselvyys silloin, kun jokin aisteista ei ole käytettävissä. Monelle kuurolle ja kuulovammaiselle äidinkieli on viittomakieli, jolloin esimerkiksi kirjoittaminen tai chatissä asioiminen ei aina tunnu luontaiselta.

Kuurolla henkilöllä tulkin tilaaminen etukäteen vie aikaa, jolloin asiointi vaikeutuu. Chabla-sovelluksen käyttöön ottanut viittomakielinen henkilö voi tulkin välityksellä soittaa ja vastaanottaa puheluita älypuhelimellaan yhtä nopeasti ja vaivattomasti kuin kuulevat. Palvelun käyttäjänä kuuro henkilö tekee itse valinnat, jotka tulkki tulkkaa. Tulkki siis kääntää puhelun aikana viittomakielen puheeksi, ja puheen takaisin viittomakieleksi.

Keskeiset eläkeasiat sekä TyEL- ja YEL-vakuutusasiat löytyvät verkkosivuiltamme myös selkokielellä. Sujuvien palveluiden avulla teemme asiakkaidemme arjesta helppoa ja ymmärrettävää.

Teemme eläketurvaa tunnetuksi

Työuran jälkeen meistä kaikista tulee eläkeläisiä. Moni oikein odottaa sitä, osa taas lykkää mahdollisimman pitkälle. Onneksi vaihtoehtoja on paljon, ja eläke-elämään voi varautua. Me autamme siinä.

Omat eläkeasiat kannattaa selvittää ajoissa

Eläkkeelle jäädessä tulot useimmiten tipahtavat. Siihen kannattaa varautua ajoissa. Kannattaa selvittää, paljonko on saamassa eläkettä. Sen näkee helpoiten kirjautumalla OmaEläke-palveluumme. Palvelussa on myös lasuri, jolla voi etukäteen arvioida tulevan eläkkeen määrää erilaisilla palkkasummilla tai tötuloilla.

Perussääntö Suomen työeläkejärjestelmässä on, että kaikki ansiot kerryttävät työeläkettä. Lisäksi vuonna 2005 tai sen jälkeen suoritettu tutkinto, osa sosiaali-etuuksista ja alle kolmivuotiaan lapsen hoitovapaa kerryttävät eläkettä. Kertymisen säännöt ovat muuttuneet vuosien varrella.

Kannattaa tutustua vanhuuseläkkeen lisäksi muihin eläkemahdollisuuksiin: osittaiseen

varhennettuun vanhuuseläkkeeseen, työuraeläkkeeseen, osa-työkyvyttömyyseläkkeeseen ja työkyvyttömyyseläkkeeseen.

Osittaisella varhennetulla vanhuuseläkkeellä oleva voi nostaa osan eläkkeestä jo töissä ollessaan. Se auttaa jatkamaan pidempään töissä: voi vähentää työntekoa ja alentunutta palkkatuloa voi kompensoida osittaisella varhennetulla vanhuuseläkkeellä. Se kuitenkin pienentää lopullista eläkettä koko loppuelämän ajan. Lisäksi kannattaa arvioida, miten se vaikuttaa verotukseen. Jos päättää nostaa osittaista varhennettua vanhuuseläkettä, ja samalla vähentää työntekoa, siitä pitää sopia työnantajan kanssa. Osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen suosio räjähti loppuvuonna 2022, kun vuoden 2023 ennätysellinen

Jos työhaluja riittää, voi vanhuuseläkkeellä ollessaan työskennellä vapaasti niin paljon kuin haluaa. Työskentely tai yrittäjätoiminta ei vaikuta maksussa olevan eläkkeen määrään, vaan työeläke tulee tilille aina kuukauden ensimmäisenä arkipäivänä kuten ennenkin. Päinvastoin eläkkeen aikana tehdystä työstä kertyy lisää eläkettä. Tämän lisäyksen saa maksuun sitten, kun oma ylin vanhuuseläkeikä tulee täyteen.

[Lue eläkejohtaja Outi Pekkarisen blogi \(ilmarinen.fi\)](https://www.ilmarinen.fi/blogi/2022/09/08/eläkejohtaja-outi-pekkarisen-blogi)

Eläkkeensaajien määrä

	2022	2021
Vanhuuseläkkeellä	343 828	343 710
Osittain varhennetulla vanhuuseläkkeellä	13 027	8 220
Osa-aikaeläkkeellä	3	10
Työkyvyttömyyseläkkeellä	33 269	34 860
Perhe-eläkkeellä	68 356	68 951
Työuraeläkkeellä	29	24
Eläkkeensaajia yhteensä	458 512	455 775

”Arvostan sitä, että saan tietoa ja palvelua tarvittaessa”

Hoitokustannus on vakuutusten hoitoon tarvittava TyEL-maksun osa. Vuoden 2022 loppuun saakka hoitokustannus oli samansuuruinen kaikissa työeläkeyhtiöissä. Vuoden 2023 alusta eläkeyhtiön toiminnan tehokkuus näkyy suoraan TyEL-hoitokustannusmaksussa.

Mikä merkitys vakuutusmaksun suuruudella on yrittäjälle? Leipomoyritys Hakafoodin toimitusjohtajan **Marko Lehojärven** mukaan tietenkin kustannuksillakin on merkitystä.

– Ja sillä, että pystyy maksuja arvioimaan riittävän tarkasti eteenpäin. Eniten minulla painaa työeläkevakuuttajaa valitessa laadukas ja vaivaton palvelu. Kaikki menee hyvin, kun minun ei tarvitse olla yhteydessä Ilmariseen päin, Lehojärvi nauraa.

Lue [Marko Lehojärven haastattelu \(ilmarinen.fi\)](https://www.ilmarinen.fi)

indeksikorotus julkistettiin. Myös vanhuuseläkkeiden määrä nousi loppuvuonna.

Työuraeläke on tarkoitettu 63-vuotiaille tai sitä vanhemmille työntekijöille, jotka ovat tehneet pitkään rasittavaa ja kuluttavaa työtä. Työkyvyn täytyy myös olla heikentynyt vamman tai sairauden takia.

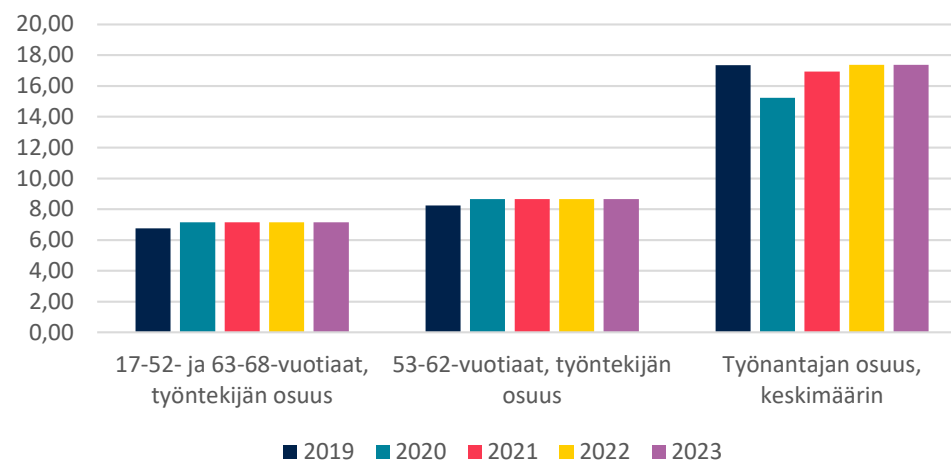
Milloin synnyit? Se määrittää eläkeikäsi

Vanhuuseläke määräytyy sen perustella, koska olet syntynyt: Vuonna 1954 ja sitä ennen syntyneet saivat jäädä vanhuuseläk-

keelle täytettyään 63 vuotta. Vuonna 1955 syntyneistä lähtien alin vanhuuseläkeikä nousee kolme kuukautta per ikäluokka, kunnes alaikäraja on 65 vuotta. Vuonna 1965 tai sen jälkeen syntyneiden eläkeikä sidotaan elinajan odotteeseen.

Työsuhteen pitää olla päättynyt, ennen kuin vanhuuseläkettä voi saada. Eläke ei tule tilille automaattisesti, vaan jokaisen pitää hakea sitä itse. Helpoiten se onnistuu Ilmarisen OmaEläke-palvelussa. Vuonna 2022 saimme edelleen lyhennettyä eläkehakemusten käsittelyaikaa. Yli 60 prosenttia vanhuuseläkepäätoksistä

Työeläkemaksut palkasta, %

”Pidän työnteosta”

Palvelualan yritys SOL:n Keltaiset Panterit -hankkeen tarkoituksena on saada vireät ja motivoituneet eläkeläiset sekä pula työntekijöistä kohtaamaan.

Palveluesimies **Raila Aho** aloitti SOL:illa yli 30 vuotta sitten kesätöissä. Nykyään hän on seitsemänkymppinen Keltainen Panteri.

– En ole niin koti-ihminen, ja välillä tekee terää päästä töihin tapaamaan muita ihmisiä. Nuoremmat työntekijät ottavat mukaan onneksi keskusteluihin, vaikka sanovatkin minua välillä mummiksi. Ja kyllähän palkka työstä tarkoittaa, ettei aina tarvitse ihan joka penniä laskea. Eikä hävetä myöntää, että pidän työnteosta, Raila Aho pohtii.

Nykyään Aho tekee palveluesimiehen töitä muutaman päivän viikossa tarpeen mukaan.

Lue [artikkeli Keltaisista Panttereista \(ilmari.fi\)](https://www.ilmari.fi/artikkelit/keltaiset-panterit)

annettiin kahdessa päivässä, ja vanhuuseläkkeiden käsittelyaika vuonna 2022 oli keskimäärin neljä päivää.

Vuonna 2022 kampanjoimme vahvasti sähköisen palvelumme käytön edistämiseksi. Se onnistui: OmaEläke-palvelun kävijämäärä kasvoi, ja vuoden aikana palvelussa oli yli miljoona käyntiä. Henkilöasiakkaat voivat nyt valita sähköisen asioinnin, joka on sekä ympäristöystävällinen että tietoturvallinen tapa hoitaa eläkeasioita. Sähköisten eläkehakemusten määrä jatkoi kasvuaan, ja vanhuuseläkehakemuksista noin 84 prosenttia saapui OmaEläke-palvelun kautta. Asiakkaat osallistuivat sähköisten palvelujen kehittämiseen. Tyytyväisyys verkkopalveluihin nousi.

Eläkkeensaajat saivat ensi kertaa tiedon eläkkeen määrästä sähköisesti. Marras-joulukuussa lähetimme noin 300 000 eläkkeensaajalle sähköisen viestin, kun tieto vuoden 2023 eläkkeen määrästä oli nähtävissä OmaEläkkeessä. Ne eläkkeensaajat, joita sähköinen viesti ei tavoita tai jotka jostain muusta syystä tarvitsevat tiedot paperilla, saivat tiedon edelleen paperikirjeenä.

Samalla kun tekee eläkehakemuksen verkkopalvelussamme,

voi tarkistaa ajantasaisen työeläkeotteen. Siitä näkee, paljonko eläkettä on karttunut. Annamme tavallisesti ensin väliaikaisen eläkepääätöksen tulorekisterissä olevilla ansiotiedoilla. Kun työnantaja on ilmoittanut viimeisetkin ansiotiedot tulorekisteriin, annamme lopullisen eläkepääätöksen.

Leskeneläkkeestä turvaa, jos puoliso kuolee

Puolison kuolema on suurimpia suruista, mitä voi joutua kokemaan. Puolison menettänyt voi saada leskeneläkettä. Sitä maksetaan myös lapsille. Perhe-eläkkeen hakijalla perheen taloudellinen tilanne usein muuttuu äkillisesti puolison kuoltua. Tulot pienenevät, mutta menot pysyvät lähes ennallaan: asumiskulut on edelleen maksettava ja pakolliset laskut on hoidettava. Eläkkeiden maksaminen on perustehtävämme, ja perhe-eläkkeissä eläkehakemusten nopea ja sujuva käsittely on erityisen tärkeää.

Perhe-eläkelaki uudistui vuoden 2022 alussa. Lapsiperheiden asema parani, ja perhe-eläkettä maksetaan tietyin edellytyksin myös avopuolisolle. Leskeneläkkeestä tuli määräaikainen: sitä maksetaan kymmenen vuotta

tai kunnes nuorin lapsi täyttää 18 vuotta. Muutokset eivät koskeneet maksussa olevia leskeneläkkeitä. Määräaikaisuus koskee vuonna 1975 ja sen jälkeen syntyneitä leskiä.

Myös lapsille maksettavat perhe-eläkkeet muuttuivat: lapsille maksetaan eläkettä 20 ikävuo-teen saakka, kun ennen raja oli 18 vuotta. Jos edesmenneellä ei ole perhe-eläkkeeseen oikeutettua leskeä, lesken laskennallinen osuus maksetaan lapsille. Lasten eläkkeen muutokset tulivat voimaan takautuvasti, mikä Ilmarisessa merkitsi eläkkeen maksamisen pidentämistä 3138 lapselle ja lisäksi eläkkeen määrä nousi yli 2150 lapsella. Lapsille maksettavien perhe-eläkkeiden määrä nousi keskimäärin yli 400 euroa.

Lakimuutoksella perhe-eläke tuli mahdolliseksi myös avopuolisoille, mikäli puolisoilla on yhteinen alle 18-vuotias lapsi ja puoliset ovat asuneet yhdessä vähintään viisi vuotta. Avopuolisoilta hakemuksia on tullut vähäinen määrä ja leskeneläkkeitä myönnettiin seitsemälle avopuolisolle.

Perhe-eläkkeen määrään vaikuttavat menehtyneen saama työeläke tai kuolinhetken

mennessä karttunut työeläke. Määrään vaikuttaa myös leskelle maksettava oma työeläke tai arvio tulevan työeläkkeen määrästä sekä perhe-eläkkeeseen oikeutettujen lasten määrä. Eli jos menehtynyt oli suurituloinen, myös perhe-eläke on suurempi. Jos taas leskellä on huomattavasti suuremmat tulot kuin menehtyneellä puolisoilla, perhe-eläkettä ei välttämättä jää maksettavaksi lainkaan.

Perhe-eläkkeen määrää voi arvioida [perhe-eläkelaskurillamme \(ilmarinen.fi\)](https://ilmarinen.fi).

Yrittäjän eläkelakia uudistettiin

Kolme kirjainta Y, E ja L pyörivät yrittäjien huulilla poikkeuksellisen paljon vuoden 2022 jälkipuoliskolla. Syynä oli lakimuutos.

Yrittäjä on itse vastuussa koko eläkemaksustaan. YEL-vakuutus on lakisääteinen, eli se on otettava, kun tietyt ehdot täyttyvät (ikä, työskentely yrityksessä, asuinmaa, yrittäjyyden yhtäjaksoisuus ja työtulon taso). Yrittäjätö-uran alkua helpotetaan sillä, että aloittava yrittäjä saa 22 prosentin alennukseen YEL-maksuista ensimmäisten neljän vuoden ajan.

Sosiaalietuudet ja eläke kertyvät kuitenkin alennusaikanakin samalla tavalla kuin pidempään toimineilla yrittäjillä.

Yrittäjän eläkemaksu määräytyy sen mukaan, mikä yrittäjän työpanoksen arvo on. Sitä kutsutaan työtuloksi.

Moni hahmottaa YEL-vakuutuksen sijoitukseksi, mutta sitä se ei ole. YEL-vakuutus on yrittäjän sosiaali- ja eläketurvan perusta. Se turvaa yrittäjän toimeentulon, jos yrittäjä menettää työkykynsä tai jos perheen huoltaja menehtyy. Ja vanhuuden varalle se tuo eläkkeen. Vahvistetun työtulon perusteella lasketaan myös Kelan yrittäjälle maksamat päivärahat, kuten vanhempain- ja sairauspäiväraha. Työtulo määrittää myös yrittäjän työttömyysturvan ja yrittäjän vapaaehtoisen tapaturmavakuutuksen tason.

Sanna Marinin hallitus antoi esityksen YEL-lain täsmentämisestä eduskunnalle kesällä 2022. Lakimuutos tuli voimaan 1.1.2023.

Uudistuksen tarkoitus on parantaa yrittäjien turvaa sekä yhdenmukaistaa yrittäjän työtulon määrittely eri eläkeyhtiöissä. Uudistus keskittyy siihen, miten yrittäjän eläkevakuutuksen työtu- lo määritellään ja miten eläkeyhtiö

sen tarkistaa.

Yrittäjän työtulolla tarkoitetaan lakiuudistuksen jälkeenkin edelleen palkkaa, joka olisi koh- tuudella maksettava, jos yrittäjä palkkaisi yrittäjätyötään tekemään henkilön, jolla on vastaava am- mattitaito. Työtulon määrittelyn yhtenä pohjatietona käytetään kyseisen toimialan palkansaaji- en mediaanipalkkaa. Työtulo ei kuitenkaan määräydy suoraan mediaanipalkasta, vaan yrittä- jää kuullaan edelleen, eli työtulo määritellään yksilöllisesti. Kun eläkeyhtiö vahvistaa yrittäjän työtulon, määrittelyssä otetaan huomioon myös muut yrittäjän työpanoksen arvoon liittyvät tiedot, kuten esimerkiksi työn määrä, yrittäjän ammattitaito ja yritystoiminnan laajuus.

Suurin muutos on se, että eläkeyhtiöt alkavat tarkastaa yrittäjän työtulon tason säännöllisesti joka kolmas vuosi. Aiemmin yrittäjien työtuloja on päivitetty yleensä, kun yrittäjä on hakenut muutosta työtuloon ja kun elä- keyhtiö tarkistaa työtulon palkka- kertoimella aina vuoden alussa. Vuonna 2023 palkkakerroin nos- taa YEL-työtuloa 3,79 prosentilla.

Tarkastuksen jälkeen teemme yrittäjälle verkkopalvelussamme

ehdotuksen työtulon tasosta, jos työtulo näyttää arviomme mukaan jääneen jälkeen suositellusta tasosta. Yrittäjä voi täydentää ehdotusta antamalla täydentäviä tietoja. Näin yrittäjän työtulo seuraa yritystoiminnan kehitystä ja yrittäjän turva on oikealla tasolla.

Eläkeyhtiöiden pitää myös perustella työtulopäätökset ja niissä käytetyt tiedot paremmin kuin ennen. Näin lisätään ymmärrystä työtulojen määrittelyn perusteista.

Lakia piti tarkentaa, koska yhä useammin yrittäjän työtulo ei vastaa hänen työpanoksensa todellista arvoa: monella yrittäjällä työtulo on matalampi kuin nykyeläkkeellä. Tämä aiheuttaa sen, että yrittäjän sosiaali- ja eläketurva jää pieneksi ja jälkeen muista väestöryhmistä. Lakimuutoksen vuoksi viestimme vuonna 2022 yrittäjille YEL:istä paljon sekä itse että yhdessä alan muiden toimijoiden kanssa.

Eläkeyhtiö ei hyödy taloudellisesti suuremmista YEL-maksuista tai työtulojen tason nostosta, sillä eläkeyhtiön keräämät YEL-maksut menevät nyt eläkkeellä olevien yrittäjien eläkkeisiin.

YEL-vakuutusten pitkään jatkunut työtulon laskusuunta näyttää

taittuvan. Viimeisen vuosineljänneksen aikana Ilmarisessa vakuutettujen yrittäjien keskimääräinen työtulo on pysynyt ennallaan 23 250 eurossa vuodessa.

Vuoden 2022 aikana yrittäjät nostivat ja laskivat työtulojaan vaihtelevasti. Loppuvuonna yrittäjät nostivat työtulojaan enemmän kuin laskivat niitä sekä kappale- että euromääräisesti tarkasteltuna. Aloittavien yrittäjien työtulot olivat vuoden lopussa 12 prosenttia korkeammat kuin edellisenä vuonna.

Koska yrittäjä on itse itsensä työnantaja, hän vastaa yksin koko eläkemaksusta. Yrittäjän eläkemaksu on suurin piirtein samalla tasolla kuin työntekijöiden maksu, kun huomioidaan sekä työntekijän että työnantajan maksama osa. Yrittäjä voi kuitenkin vähentää eläkemaksun verotuksessa, mikä ei ole työntekijänä mahdollista.

**Saatko kaikki oikein
[YEL-testistämme? \(ilmarinen.fi\)](https://www.ilmarinen.fi)**

Aika laajaa yhteisymmärrystä on siitä, että yrittäjän eläke- ja sosiaaliturva kaipaisi jatkossakin uudistuksia ja vielä vähän isompiakin uudistuksia. Muun muassa YEL-vakuutuksen rahastoinnista on käyty paljon keskustelua.

[Katso vakuutusjohtaja Minna Hakkaraisen haastattelu \(youtube.com\)](https://www.youtube.com/watch?v=...)

Vuoden vanhusteko Lahteen

Vuoden vanhusteko -palkinnon sai Lahden Lähimmäispalvelu ry:n Kiinni elämässä -toiminta. ”Kaupunkiin on syntynyt ikäihmisten avoin yhteisö, johon voi kuulua itselle sopivalla tavalla. Ikääntyneiden ääni, tarpeet ja oma kulttuuri ovat tulleet hankkeen toiminnan myötä nähdyksi, kuulluksi ja tunnistetuksi paremmin”, eläkejohtaja Outi Pekkarinen perustelee valintaa.

Vanhustyön keskusliitto ja Ilmarinen myöntävät vuosittain 5 000 euron palkinnon hyvälle vanhustyön teolle tai hankkeelle. Palkinto jaettiin nyt viidennentoista kerran. Sen avulla tuetaan vanhustyön menetelmien kehittämistä ja nostetaan vanhustyön arvostusta.

TyEL-vakuutukset ja asiakaspysyvyys

	2022	2021
TyEL-vakuutettujen määrä	611 380	591 197
TyEL-vakuutusten määrä	61 084	64 436
Asiakaspysyvyys, työnantajat ja yrittäjät	96,7 %	97,3 %

YEL-vakuutukset

	2022	2021
Ilmarisesta YEL-vakuutuksen ottaneita yrittäjiä	75 240	76 781

Tyytyväisyys palveluihin

	2022	2021
Verkkopalvelun NPS	47	48
Puhelinpalvelun NPS	74	74
Vakuutuspalvelun NPS	43	47
Eläkepalvelun NPS	56	49

Ilmarisen eläkkeensaajat sukupuolen ja ikäluokan mukaan vuonna 2022

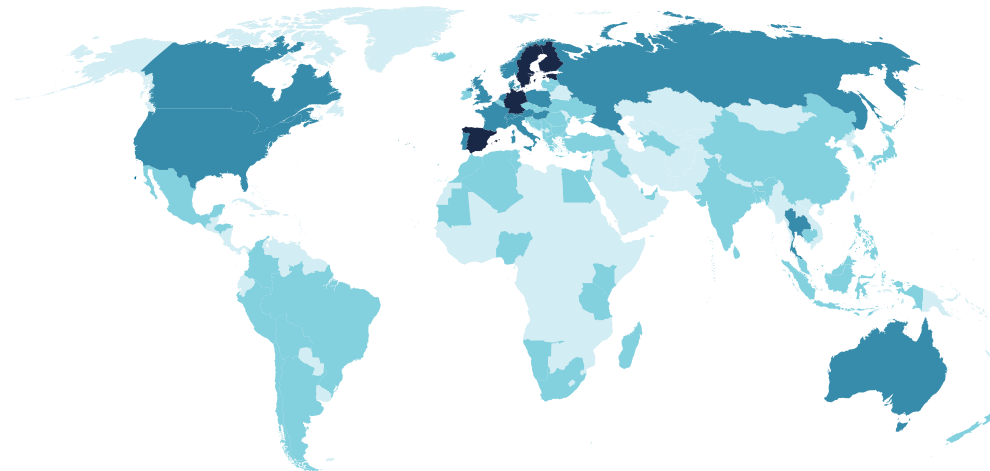
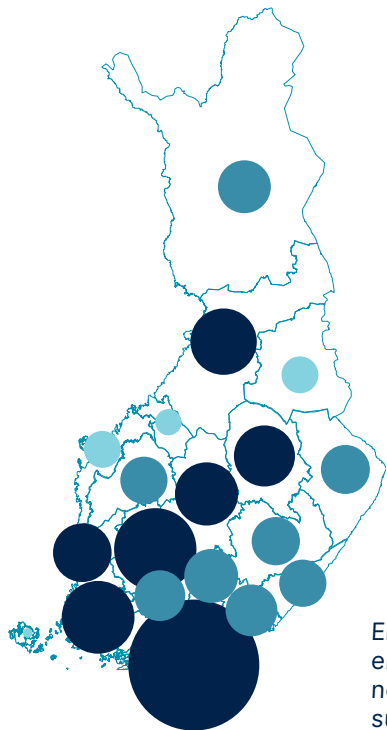
	miehiä	naisia
Yli 100 v.	0,0 %	0,1 %
90–99 v.	1,5 %	4,0 %
80–89 v.	9,5 %	14,0 %
70–79 v.	21,2 %	18,7 %
60–69 v.	15,0 %	10,4 %
50–59 v.	1,7 %	1,4 %
40–49 v.	0,6 %	0,5 %
30–39 v.	0,3 %	0,2 %
18–29 v.	0,2 %	0,2 %
alle 18 v.	0,4 %	0,3 %

Maksetut eläkkeet, milj. €

	2022	2021
Yhteensä	6 606	6 309
TyEL	6 189	5 902
YEL	417	407

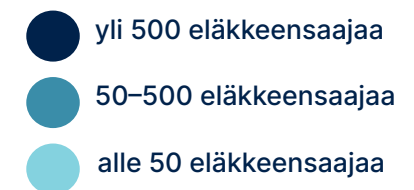
Ilmarisen eläkkeensaajat Suomessa 2022

	%
Helsinki-Uusimaa	25,2 %
Pirkanmaa	9,9 %
Varsinais-Suomi	7,7 %
Pohjois-Pohjanmaa	6,5 %
Keski-Suomi	5,8 %
Pohjois-Savo	5,4 %
Satakunta	5,0 %
Päijät-Häme	4,2 %
Lappi	4,0 %
Kymenlaakso	3,8 %
Kanta-Häme	3,8 %
Pohjois-Karjala	3,4 %
Etelä-Savo	3,3 %
Etelä-Karjala	3,2 %
Etelä-Pohjanmaa	3,2 %
Kainuu	2,1 %
Pohjanmaa	1,9 %
Keski-Pohjanmaa	1,0 %
Ahvenanmaa	0,1 %
Ei tietoa	0,3 %

Karttojen lähde © Karttakeskus

Eläkkeensaajiamme asuu 87 eri maassa ja he edustavat 102 eri kansalaisuutta. Suomen jälkeen eniten meiltä eläkettä saavia asuu Ruotsissa, noin 5 200 henkilöä. Seuraavaksi tulee Viro, jossa asuu noin 1 200 eläkeläistä ja Espanja, jossa asuu noin 700 eläkeläistä. Eläkkeensaajien yleisin kansalaisuus Suomen jälkeen on Ruotsi, noin 2 600 eläkeläistä ja Viro, noin 1 900 eläkeläistä.

Autamme pidentämään työuria

Työntekijän eläkevakuutus tuo turvaa ja ennen vanhuuseläkeikää. Ilmarinen tarjoaa tietoa ja työkaluja työkykyriskien ennakointiin ja työkyvyttömyyden aiheuttamien kustannusten pienentämiseen. Työkykyä on tärkeä huoltaa koko ajan.

Autamme ylläpitämään ja parantamaan työkykyä

Pysyväälle työkyvyttömyyseläkkeelle jää Suomessa joka vuosi 10 000 ihmistä. Lisäksi samankoinen joukko saa määräaikaista työkyvyttömyysetuutta. Jokainen myönnetty työkyvyttömyyseläke aiheuttaa taloudellista ja inhimillistä menetystä ihmiselle itselleen, hänen lähipiirilleen ja yhteiskunnalle.

Ensimmäisinä koronavuosina Ilmarisen vastaanottamien työkyvyttömyyseläkehakemusten määrä laski, mutta vuonna 2022 se kääntyi jälleen kasvuun. Uusia hakemuksia tuli viisi prosenttia edellisvuotta enemmän, ja työkyvyttömyyseläkkeelle tai kuntoutustuelle siirtyneiden määrä kasvoi neljällä prosentilla 3 536 henkilöön. Työkyvyttömyyseläkettä Ilmarisesta hakeneista noin 38,4 (37,0) prosenttia sai kielteisen päätöksen.

Jatkuvuus on tärkeää työkykyriskien arvioimisessa. Riskit voivat uhata lähitulevaisuudessa tai vasta vuosien kuluttua. Vakava sairaus voi rapauttaa työkyvyn hetkessä. Terveyttä uhkaava työkuormitus tai elämäntavat taas alentavat toimintakykyä pitkään. Siksi kannattaa yrittää tunnistaa, miten työkyvyn alentumista voi ehkäistä etukäteen. Eläkevakuutusyhtiölle kyse on vakuutusriskien hallinnasta.

Työkykytoimintaa varten Ilmarinen tarjoaa digitaalisen TyökykyAreena-palvelukokonaisuuden. Siinä yhdistyvät vahva tutkimustieto työkykyriskeistä ja yrityksissä hyviksi koetut käytännöt. TyökykyAreenan teemoja ovat muun muassa mielenterveyden ja tuki- ja liikuntaelinterveyden edistäminen, varhainen tuki, strateginen työkykyjohtaminen ja toimiva työterveysyhteistyö. Autamme asiakasyrityksiämme ennakoi-

Tutustu [Ilmarisen TyökykyAreenaan \(ilmarinen.fi\)](https://www.ilmarinen.fi)

Tulevaisuuden laboratorio

Jo vuonna 2021 Tulevaisuuden laboratorio -projektissa tunnistimme, kehitimme ja jaoimme työkykyjohtamisen hyviä käytäntöjä yhdessä asiakkaidemme kanssa. Tavoitteena oli ennakoida työkykyriskejä sekä kartoittaa tulevaisuuden työn ja työkykyjohtamisen haasteita ja mahdollisuuksia. Mukana oli henkilöstö- ja työkykyjohtamisen asiantuntijoita Ilmarisesta sekä asiakasyrityksistä eri toimialoilta. Työtä jatkettiin uuden asiakasryhmän kanssa vuonna 2022, ja vuoden 2023 osallistujaryhmää koottiin alkuvuonna.

maan ja hallitsemaan työpaikan työkykyriskiä. Tavoite on ehkäistä Ilmarisessa vakuutettujen työntekijöiden riskiä joutua työkyvyttömyyseläkkeelle.

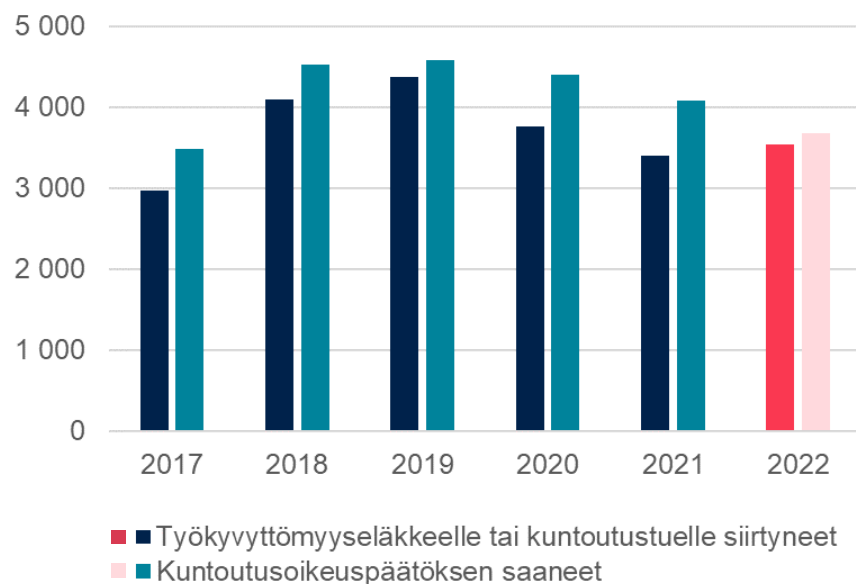
Ammatillinen kuntoutus tukee työhön palaamista

Ammatillinen kuntoutus on työeläkelaisilla työntekijällä ja yrittäjällä määritelty oikeus. Kuntoutusta saa, jos terveydentila ja työkyky heikentyvät niin, että hoidosta ja kuntoutuksesta huolimatta lähitulevaisuudessa ei pys-

ty jatkamaan työssä ja muut työhön paluuta edistävät keinot eivät riitä tai ole mahdollisia. Tavoite on, että työntekijä pystyy jatkamaan työelämässä tai palaamaan työhön sairauslomien jälkeen. Ammatillinen kuntoutus voi olla esimerkiksi työhönvalmennusta, työkokeilua tai uudelleenkouluttautumista. Jos työntekijä on hakenut meiltä työkyvyttömyyseläkettä, selvitämme aina ensin, auttaisiko ammatillinen kuntoutus.

Vaikuttava, työhön kytkeytyvä kuntoutus pidentää työuria ja luo mahdollisuuden hyvään työelä-

Kuntoutusoikeuspäätökset ja työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneet

”Ammatillisella kuntoutuksella uuteen työhön”

Jukka-Pekka Tervonen ei rannevamman takia enää pystynyt tekemään metallialan töitä, jossa piti käsitellä raskaita rautoja. Lääkäri ehdotti ammatillista kuntoutusta. Saatuaan Ilmarisesta myönteisen ennakkopäätöksen Tervonen pääsi laatimaan kuntoutussuunnitelmaa yhdessä uravalmentajansa kanssa. 3D-suunnittelua, -tulostusta, koneautomaatiota ja robotiikkaa käsittelevä kurssi hyväksyttiin kuntoutussuunnitelmana, Tervonen pääsi aloittamaan opinnot aikuiskoulutuskeskuksessa. Koulutuksen ajan hän sai kuntoutusrahaa Ilmarisesta.

Nyt hän tekee edelleen pajatöitä, mutta työ on nyt huomattavasti kevyempää ja vain yksi osa monipuolista työnkuvaa.

Lue [Jukka-Pekka Tervosen tarina \(ilmarinen.fi\)](https://www.ilmarinen.fi)

mään. Kun kuntoutus onnistuu, sillä on taloudellista vaikutusta: kun kuntoutuja pysyy työssä, hän kerryttää itselleen suurempaa eläkettä. Työeläkejärjestelmän näkökulmasta eläkemeno pienee ja maksutulo kasvaa. Yhteiskunta hyötyy työurien pidentymisestä. Kuntoutujan oma tahto on ratkaisevan tärkeää kuntoutusprosessissa.

Ammatillinen kuntoutus on osa työkyvyttömyysriskin hallintaa. Neuvomme asiakasyritystemme HR-asiiantuntijoita ja esihenkilöitä ammatillisessa kuntoutuksessa ja tarjoamme asiiantuntijatukea.

Tavoite: aikaisempaa oikea-aikaisempi ammatillisen kuntoutuksen toimintatapa

Jatkoimme alkuvuonna 2022 lokakuussa 2021 alkanutta kokeilua. Kokeilimme Kelan kanssa yhteistyötä, jossa asiakkaan tarvitsemat ammatillisen kuntoutuksen palvelut kartoitetaan aikaisempaa varhaisemmin. Kokeilu kohdennettiin erityisesti asiakkaisiin, joiden työkyvyttömyys pitkittyi tuki- ja liikuntaelinsairauden tai mielenterveyden häiriön vuoksi ja jotka olivat saaneet Kelasta sairauspäivärahaa vähintään

90 päivää. Lisäksi asiakkaiden terveydentila oli sellainen, että ammatillisen kuntoutuksen vaihtoehtojen kartoittaminen oli heille ajankohtaista.

Kokeiluun valikoituneiden asiakkaiden työeläkkeistä ja ammatillisesta kuntoutuksesta vastasi Ilmarinen. Kokeilussa Kela toimitti yhteensä 19 asiakkaan lääkärintoimituksia Ilmariselle. Asiakkaat olivat antaneet suostumuksen siihen, että Kela ja Ilmarinen voivat vaihtaa heitä koskevia tietoja keskenään. Ohjasimme kaikkiaan 10:tä henkilöä hakemaan ammatillista kuntoutusta.

Kokeilu osoitti, että olisi hyvä, jos työeläkelaitos voisi antaa päätöksen ammatillisesta kuntoutuksesta Kelasta saatavien lausuntojen perusteella ilman, että asiakkaan tarvitsee hakea sitä. Näin ammatillinen kuntoutus saataisiin nopeammin käyntiin tilanteessa, jossa asiakkaalla on siihen oikeus.

Seuraamme kokeiluun ohjautuneiden asiakkaiden kuntoutuksen käynnistymistä, kuntoutuksen onnistumista ja työelämäänsä palaamista toukokuun 2023 loppuun. Tavoitteena on kehittää toimintatapa, joka sopii jatkossa kaikkien eläkevakuutuslaitosten käyttöön.

Kuntoutuksen vaikuttavuus

	2022	2021
Kuntoutuksen vaikuttavuus	79,8	79,2
a) työelämästä tulevat	81,4	80,5
b) määräaikaiselta eläkkeeltä tulevat	73,3	72,7
Palveluiden hyödyllisyys ja vaikutus henkilöstön työkykyyn (asiakkaiden arvio 0–5)	4,3	4,1

Kuinka monta prosenttia kuntoutettavista on työmarkkinoiden käytettävissä kuntoutuksen päätyttyä.

Kuntoutuspäätökset

	2022	2021
Kuntoutuslupausten käsittelyaika, päiviä	14	19
Uusien kuntoutuspäätösten määrä	3 676	4 085
Kuntoutuksen päätöksiä kaikkiaan vuoden aikana	6 784	8 018

Asiakkaiden tyytyväisyys työkykyriskin hallintaan liittyviin hankkeisiin

	2022	2021
Asiakkaan kokema hyöty, asteikolla 1-5	4,6	4,6
NPS, Asiakkaan suositteluhaluus, Ilmarisen omat palvelut	91	91

Työkykyriskin hallintaan liittyvät hankkeet

	2022	2021
Työkykykoulutukset	39	40
Erilliset valmennukset ja työkykyhankkeet	1 482	1 441
Työkykyhankkeiden piirissä olevat työntekijät	127 661	183 000
Valmennukseen osallistuneita	2 328	2 627

Toimeentulon katkeamattomuus

Eläkepäästösten nopeus: vanhuuseläkkeiden ja työkyvyttömyyseläkkeiden käsittelyaika suhteessa muihin työeläkeyhtiöihin	2022	2021
Vanhuuseläkepää tökset, ero muihin työeläkeyhtiöihin	0	3
Kuntoutuksen ennakkopää tökset, ero muihin työeläkeyhtiöihin	-2	5
Työkyvyttömyyseläkkeet, ero muihin työeläkeyhtiöihin	-8	1
Vanhuuseläkehakemusten käsittelyaika, päivää (vuoden keskiarvo)	4	8
Kuntoutuksen ennakkopäästösten käsittelyaika, päivää (vuoden keskiarvo)	14	19
Työkyvyttömyyseläkehakemusten käsittelyaika, päivää (vuoden keskiarvo)	34	40
Työkyvyttömyyseläkepäästösten pysyvyys muutoksenhakulautakunnassa ja ero kilpailijoihin	2022	2021
Hylkäävien päätösten osuus työkyvyttömyyseläkepäästöksistä	38,4 %	37,0 %
Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnassa muuttuneiden päätösten osuus	10,2 %	8,7 %
Ero kilpailijoihin (prosenttiyksikköä)	1,2 %	-2,8 %

Edistämme vastuullista ja monimuotoista työelämää

Haluamme olla yksi Suomen parhaista työpaikoista

Tavoitteemme on olla yksi Suomen parhaista työpaikoista. Henkilöstön hyvinvointi vaikuttaa siihen, miten hyvin saavutamme muut tavoitteemme.

Vuonna 2022 kysyimme yli sadalta uudelta ja yli sadalta kokeneelta ilmarislaiselta heidän näkemyksiään Ilmarisesta. Molempien ryhmien havainnot olivat hyvin saman suuntaisia: Ilmarista pidettiin dynaamisena ja kilpailukyisenä yhtiönä sekä erittäin hyvänä työnantajana. Muun muassa asioiden priorisoinnissa sekä byrokratian ja kokousten vähentämisessä tunnistettiin parannuskohteita.

Koronatauon jälkeen pystyimme pitkästä ajasta viettämään palvelusvuosijuhlia, joihin kutsutaan pitkään Ilmarisessa työskennelleitä ja juhliitaan heidän pitkää uraansa yhtiössä. Pisimmät työurat Ilmarisessa ovat tällä hetkellä 48 vuoden mittaisia.

Parannamme tekemistämme jatkuvasti

Koronapandemia jatkuu edelleen. Koska rokotuksia oli tarjolla hyvin ja ne estivät vakavaa tautimuotoa, lopetimme koronaviruksesta aiheutuneet poikkeusjärjestelyt toukokuussa 2022. Sen jälkeen pyrimme hyödyntämään läsnä- ja etätöiden parhaat puolet.

Pyrimme johtamaan arkeamme systemaattisesti rakentamamme Ilmarinen Way -mallin mukaisesti. Tavoite on yhdenmukaistaa tekemistä; varmistamme suunnan, johdamme joukkuepeiliä, seuraamme ja arvioimme tuloksia ja parannamme ja opimme jatkuvasti. Mallia käytiin läpi koko henkilöstön kanssa, sillä muutkin kuin esihenkilöt johtavat.

Tulevaisuudessa tarvittavan osaamisen varmistaminen on yksi keskeisin haaste kaikille organisaatioille. Määrittelemme yhtiötasolla strategiakaudella tarvittavat kriittiset kyvykkyudet, joiden turvaaminen on strategiamme

Tulin taloon, kun käytössä oli vielä pahvinen kellokortti ja tietoja tallennettiin reikäkortille. Työhistoriani aikana olen tehnyt monenlaista työtä, kuten painotuotteiden jälkikäsitteilyä ja tilaamista, esitysgrafiikan tuottamista, palveluassistentin tehtäviä sekä eläke- ja vakuutusneuvontaa.

[Lue artikkeli Arja Pärnäsen urasta Ilmarisessa \(ilmarinen.fi\)](https://www.ilmarinen.fi/tyoelama/tyoelama-2022)

Arja Pärnänen valittiin joulukuussa 2022 henkilöstön edustajaksi Ilmarisen johtoryhmään kaudelle 2023–2024.

toteutumisen keskeinen edellytys. Ne liittyvät muun muassa asiakaspalveluun, tiedonhallintaan ja tiedolla johtamiseen, digitaaliseen liiketoimintaan, prosessiosaamiseen, jatkuvaan parantamiseen sekä vastuullisuuteen.

Kukin liiketoiminta ja tukitoiminto varmistavat, että strategiset kyvykkyudet toteutuvat myös heidän suunnitelmissaan. Lisäk-

si ne varmistavat, että kussakin toiminnossa on tarvittava osaaminen, joilla varmistetaan tehtävien menestyksessä hoitaminen. Näiden perusteella jokaiselle ilmarisaiselle laaditaan henkilökohtainen kasvutarina, jota toteuttamalla henkilö kasvattaa osaamistaan omien toiveidensa ja yhtiön tarpeiden viitoittamalla polulla. Kasvutarinan edistymistä

seurataan vähintään puolivuositain.

Vuonna 2022 avasimme Ilmarislaisille uuden digitaalisen Osaamistorin. Siellä jokainen ilmarislainen voi tarjota omaa osaamistaan kollegoiden käyttöön minivalmennuksissa. Uudistimme myös verkko-oppimisympäristömme tukemaan ajasta ja paikasta riippumatonta opiskelua ja helppoa valmennusten tekemistä. Johtamista tuettiin kahdeksalla eriteemaisella tilaisuudella. Koko henkilöstölle pidettiin työelämätaitoihin liittyviä luentoja.

Jos Ilmarisella olisi jostain syystä edessä organisaatiomuutos eikä kaikille olisi sen seurauksena tarjota työtä, silloin neuvottelemme aina osana muutosten neuvotteluita myös uravalmennusvaihtoehdoista. Menneinä vuosina tällaista uravalmennusta on tarjottu muutosten neuvotteluiden johdosta Ilmarisesta pois lähteneille henkilöille hyvin tuloksin.

Seuraamme henkilöstökyselyisämme osaamisen kehittämisen eri näkökulmia. Vuoden 2022 arviot ovat erinomaisella tasolla. Käytämme Työvire-kyselyä, joka on tarjolla myös asiakkaidemme käyttöön. Teemme sen kahden kuukauden välein. Väittämässä

”Minua rohkaistaan kehittymään työssäni”, arvosanat ovat olleet koko vuoden erinomaisella tasolla, ja joulukuun kyselyssäkin vastausten keskiarvo oli 4,1 (asteikko 1–5), kun vertailuryhmässä (muut Työvire -kyselyä käyttävät yritykset) vastaava luku oli 3,7. Myös muut osaamisen kehittämistä kartoittavat väittämät kertovat hyvästä tasosta: Työyhteisössämme jaamme aktiivisesti tietoa ja osaamistamme 4,0 ja käytän viikoittain työaikaosaamisen kehittämiseen 3,9.

Yksiselitteistä osaamisen kehittämisen mittaria on vaikeaa löytää, mutta vahva keskittyminen osaamisen kehittämiseen näkyy sekä erinomaisessa asiakaspysyvyydessä että erinomaisessa NPS:ssä.

Erilaisuutta hyödyntävä yritys voittaa

Vuonna 2022 teimme ulkopuolisen toimijan kanssa tutkimuksen inklusion kokemuksesta Ilmarisessa. Tutkimus oli osa monimuotoisuus, yhdenvertaisuus, kaikki mukana -kokonaisuuden tilannekuvan rakentamista. Tutkimustulosten mukaan yleisävy ja kokonaiskuva on hyvä ja

Kaikista tärkein tekijä monimuotoisuuden lisäämisessä on työyhteisön oma asenneilmapiiri sekä työyhteisössä vallitseva luottamus ja psykologinen turvallisuus. Kun jokainen voi olla työpaikalla oma itsensä joutumatta pelkäämään siitä aiheutuvia seuraamuksia, monimuotoisuus tutkitusti lisääntyy ja kaikki otetaan luonnostaan mukaan.

[Lue henkilöstöjohtaja Sami Ärilän blogi monimuotoisuudesta työpaikoilla \(ilmarinen.fi\)](#)

myönteinen, mutta yhdenvertaisuudessa ja inklusiivisen työpaikan kehittämisessä on vielä työtäkin. Monimuotoisuutta, yhdenvertaisuutta ja inklusiota tulee johtaa systemaattisesti ja päämäärätietoisesti ja asioista keskustelemiselle on annettava aikaa sekä tilaa. Vastuullisuusverkoston yhdenvertaisuusryhmä osallistuu kehittämisen suunnitteluun ja edistää yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa työyhteisössämme. Esiin nousevat kehittämiskohteet huomioidaan tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa.

Kesäkuussa 2022 jouduimme kielteisen mediahuomion kohteeksi, kun entinen työntekijä väitti kokeneensa syrjintää Ilmarisessa. Asiaa selvitettiin perinpohjaisesti: väitetystä syrjinnästä ei

löytynyt näyttöä. Emme hyväksy syrjintää, vaan otamme tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden erittäin vakavasti. Seuraamme niiden toteutumista säännöllisesti esimerkiksi sähköisillä kyselyillä.

Vaikka valtaosa kokee tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutuvan työyhteisössämme hyvin, parannettavaa on silti aina. Näemme monimuotoisuuden vahvuutena, ja teemme jatkuvasti töitä sen lisäämiseksi työyhteisössämme. Lisäksi järjestimme koko henkilöstölle lisävalmennusta aiheesta.

Henkilöstökokemusta seurattiin Työvire-kyselyillä. Niissä henkilöstön suositteluasteen kumulatiivinen luku oli 42. Korkeimmillaan eNPS oli elokuun kyselyssä, jolloin luku oli 48. Mittaushistoriam-

me korkein luku 51 on lokakuulta 2021. eNPS mittauksessa tulokset voivat vaihdella välillä -100–100. Vuoden 2021 kaikkien mittausten keskiarvo oli 38, joten suositteluaste nousi vuonna 2022.

Sukupuolten tasa-arvo

Lokakuun kyselyssä tiedustelimme henkilöstön kokemusta yhdenvertaisesta kohtelusta: Kaikkia työntekijöitä kohdellaan yhdenvertaisesti ikään, rotuun, sukupuoleen, fyysisiin ominaisuuksiin tms. katsomatta. Väittämä sai keskiarvon 4,4 maksimin ollessa 5. Kattavamman ja laajemman tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden kyselyn teimme edellisen kerran syksyllä 2021.

Sukupuolten palkkatasa-arvoa voi mitata usealla eri mittarilla.

Naisten keskimääräinen palkka miesten palkoista johtoryhmässä poislukien toimitusjohtaja

	2022	2021
	83 %	86 %

Naisten keskimääräinen palkka miesten palkoista koko muussa henkilöstössä

	2022	2021
	82 %	83 %

Ilmarisessa sukupuolten palkka-ero muodostuu pääasiassa siitä, että sukupuolijakauma eri toiminnoissa on epätasainen. Esimerkiksi miesvaltaisissa IT-, myynti- ja sijoitustoiminnoissa palkat ovat yleisesti korkeammat kuin monissa muissa toiminnoissa. Epätasapaino sukupuolijakaumassa eri aloilla on yhteiskunnallinen kysymys, johon tarvitaan ratkaisuja sekä yksittäisissä yrityksissä että koko yhteiskunnassa.

Yksi keino mitata tasa-arvon toteutumista on se, miten johtajien ja esihenkilöiden sukupuolijakauma vastaa koko henkilöstön sukupuolijakaumaa. Ilmarisessa tämä tasa-arvo toteutuu varsin hyvin. Naisia on näissä vaativissa tehtävissä hieman miehiä enemmän.

Lapsiparkkilaiset juttelivat lounaalla Ilmarisen toimitusjohtajan Jouko Pölösen kanssa kesällä 2022.

Lapsiparkki auttaa kesällä

Järjestimme työntekijöidemme lapsille lapsiparkin, joka tarjosi kesäkuussa tilapäistä apua henkilöstön työn ja perhe-elämän yhdistämisessä. Hoitoon sai tuoda 1.–3.-luokkalaista lapsia, sillä pienimmille koululaisille voi olla hankala löytää hoitopaikkaa.

Lapsiparkki on odotettu juttu myös lapsille itselleen. Suuri osa lapsista tuntee toisensa jo aiemmilta vuosilta, ja ohjaajatkin ovat heille vanhoja tuttuja.

Vastuullisia kesätöitä kymmenille kesätyöntekijöille

Olemme jo pitkään olleet mukana Vastuullinen kesäduuni-kampanjassa. Kampanja haastaa työnantajia tarjoamaan nuorille enemmän ja laadukkaampia kesätyöpaikkoja. Ilmarisessa oli tänäkin kesänä 35 kesätyöntekijää. Opiskeluaikainen työkokemus ja osaamisen kartuttaminen ovat merkittäviä tekijöitä myöhemmässä työllistymisessä. Ilmarisessa kesätyöntekijälläkin on mahdollisuus tehdä merkityksellistä ja vastuullista työtä, joka vaikuttaa pitkälle tulevaisuuteen. Uutuutena lanseerasimme verkkosivun kesätyötä hakeville.

[Tutustu kesätyötä hakeville tarkoitettuun verkkosivuumme \(ilmarinen.fi\)](https://www.ilmarinen.fi/kesatyo)

Tarkastelemme sukupuolten palkka-tasa-arvoa myös eri vaatavuusluokkien sisällä. Vaatavuusluokka antaa yleisen raamin, jolla työtehtäviä voi verrata. Saman vaatavuusluokan sisällä palkkaus voi vaihdella esimerkiksi koulutuksen, suorituksen ja työkokemuksen perusteella. Kun vertailimme palkkoja vaatavuusluokkien sisällä, naisten palkka suhteessa miesten palkkaan vaihteli 87 prosentin ja

107 prosentin välillä. Vaihtelun keskiarvo oli 99 prosenttiyksikköä ja mediaani 98 prosenttiyksikköä. Tarkastelusta on jätetty pois toimitusjohtaja, johtoryhmä, myyntipalkkioiden piirissä oleva henkilöstö, osa-aikaiset asiantuntijalääkärit ja vaatavuusluokat, joissa jompaakumpaa sukupuolta on alle 6 henkilöä.

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmassamme olemme

määritelleet, että jos palkkaero vaatavuusluokan sisällä on vähintään 5 prosenttia suuntaan tai toiseen, henkilöstöosasto tekee erillisen selvityksen erojen syistä. Jos havaitsemme selvittämättömiä eroja, henkilöstöosasto aloittaa keskustelut esihenkilöiden kanssa tilanteen tarkemmaksi selvittämiseksi ja ratkaisemiseksi.

Työterveys ja -turvallisuus

Suomessa työterveyden ja työsuojelun järjestäminen perustuu lakiin. Haluamme pitää hyvää huolta koko henkilöstöstämme. Työterveyttä ja työturvallisuutta johdamme aktiivisella yhteistyöllä työterveyshuollon kanssa. Työterveyshuolto osallistuu tarvittaessa työsuojelutoimikunnan toimintaan. Vuokratyöntekijöiden työterveyspalvelut järjestää varsinaisen työnantaja.

Työ Ilmarisessa on pääosin toimistossa tehtävää asiantuntijatyötä, eli fyysisiä vaaratilanteita ei tyypillisesti tule. Seuraamme koko henkilöstön kokemusta työympäristön turvallisuudesta Työvire-kyselyllä. Vuonna 2022 työntekijät antoivat työympäristön turvallisuudelle arvion 4,7, kun asteikko oli 1–5.

Työterveyspalvelut hoidamme ison työterveyskumppanin kanssa. Kumppanuus kilpailutetaan säännöllisesti laadun varmistamiseksi. Tarjoamme henkilöstöllemme työterveyshuollossa laajat ennaltaehkäisevät sekä sairauden hoitoon liittyvät palvelut. Seuraamme henkilöstön työkykytilannetta aktiivisesti ja työterveyshuollon palvelukokonaisuutta muokataan tarpeen mukaan, jotta voimme tukea henkilöstön työkykyä mahdollisimman aikaisessa vaiheessa ja vaikuttavasti. Matalan kynnyksen mielen hyvinvoinnin palveluita pilotoitiin 2022 ja ne otettiin vakituisesti käyttöön alkuvuodesta 2023.

Henkilöstön ja työnantajan edustajista koostuva työsuojelutoimikunta kokoontuu 6–7 kertaa vuodessa. Työsuojelutoimikunta edistää työnantajan ja työntekijöiden välistä vuorovaikutusta, mahdollistaa työntekijöiden osallistumisen työpaikan turvallisuutta ja terveellisyttä koskeviin asioihin ja seuraa henkilöstön turvallisuuteen ja terveyteen liittyviä asioita sekä tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia näiden asioiden parantamiseksi. Työsuojelutoimikunta käsittelee myös työterveyshuollon toimintasuunnitelman ja seuraa sen toteutumista.

Turvallisuusasiat sisältyvät taloon tulijan perehdytyskonaisuuteen ja henkilöstön ensiapuvalmiutta ylläpidetään säännöllisillä koulutuksilla. Työsuojelutoimikunnan uudet jäsenet käyvät tarvittaessa työsuojelukoulutuksen.

Ilmariseen tultaessa uusille henkilölle tehdään terveystarkastus, jonka jälkeen terveystarkastus tehdään säännöllisin väliajoin. Tuemme myös henkilöstön fyysistä kuntoa tarjoamalla monipuoliset liikuntatilat, ohjattuja liikuntatunteja sekä erilaisia liikuntaan kannustavia kampanjoita. Ilmarisessa toimii myös liikuttaja, joka tukee ilmarislaisten liikkumista. Erilaisia ilmarislaisten liikkumista tukevia hankkeita toteutetaan myös yhteistyössä työterveyshuollon kanssa.

Harmaan talouden torjuntavelvoitteissa edellytämme, että projektinjohtourakoitsija pyytää alihankkijoilta selvityksen lakisääteisen työterveyshuollon järjestämisestä, lakisääteisestä tapaturmavakuutuksesta sekä tilaajan vaatimasta vastuuvakuutuksesta. Velvoitteissa vaaditaan myös, että työntekijöille on tarjottava turvallinen työympäristö. Tämä on tarkoitus laajentaa koskemaan myös palveluntuottajia ja tavarant

toimittajia, kun otamme vuonna 2023 käyttöön uudet vastuullisuusvaatimukset toimittajille.

Vuonna 2022 ilmarislaisille sattui yksi tapaturma työaikana.

Hyvän mielen työpaikka

Ilmariselle myönnettiin joulukuussa 2022 Hyvän mielen työpaikka®-merkki tunnustuksena sitoutumisesta työntekijöiden mielenterveyden vahvistamiseen. Merkin myöntää hakemuksesta MIELI Suomen Mielenterveys ry. Merkki kertoo, että yritys haluaa kehittyä mieliystävällisemmäksi. Tavoitteena on lisätä keinoja vahvistaa mielenterveyttä tukevia toimintatapoja ja rakenteita sekä korjata epäkohtia.

Vuonna 2023 nostamme mielen hyvinvoinnin teemaa esiin eri kanavissa sekä muun muassa avoimilla asiantuntijaluennoilla. Haluamme, että jokainen ilmarislainen kykenee johtamaan itseään, ohjaamaan ennaltaehkäisevästi omaa tilannettaan sekä arvioimaan palautumistaan. Lisäksi teemme töitä sen eteen, että kulttuurimme tukee rohkeaa tilanteiden ottamista puheeksi. Se mahdollistaa ratkaisujen hakemisen yhdessä mahdollisimman ajoissa.

Kilometrikisassa paransimme työkykyämme ja suojelimme ympäristöä

Kilometrikisa on Pyöräilykuntien verkoston järjestämä leikkimielinen kilpailu. Joukkueemme polki 99 polkijan voimin yli 61 300 kilometriä (ilmarinen.fi). Säästimme pyöräilemällä laskennallisesti polttoainetta noin 4 300 litraa ja hiilidioksidipäästöjä yli 10 700 kiloa.

Vuodesta 2013 olemme osallistuneet sekä Kilometrikisaan että Suomen Punaisen Ristin Ketjureaktio-hyväntekeväisyyskampanjaan. Siinä jokaisesta henkilöstön polkemasta 25 kilometristä lahjoitetaan euro ilmastomuutokseen varautumiseen ja sen vaikutuksiin sopeutumiseen sekä kotimaassa että maailmalla. Tällä kertaa avustukset kohdistuvat erityisen rankasta kuivuudesta kärsivään Itä-Afrikkaan, Ilmariselta noin 2900 euroa.

Pyöräily auttaa ilmarislaisia ylläpitämään kuntoa ja hyvää työkykyä. Tuemme henkilöstön pyöräilyä muun muassa hyvillä sosiaalituloilla, työpaikalla järjestetyillä pyörähuolloilla ja mahdollisuudella hankkia työsuohdepolkupyöräksi myös sähköpyörä. Jatkoimme polkemista vuoden 2023 Talvikilometrikisassa.

Henkilöstöön liittyviä tunnuslukuja

	2022	2021
Keskimääräinen eläkkeellejäämisikä	65,0	64,1
Työntekijöiden keski-ikä	47,0	46,7
Keskimääräinen työsuhteen kesto	13,3	13,2
Terveysprosentti	43,4	67 %

Uusi palkattu henkilöstö ja henkilöstön vaihtuvuus

	2022	2021
Työsuhteiden määrä vuoden lopussa	626	640
Uudet työsuhteet	65	85
Päätyneet työsuhteet	73	72
Vakituisen henkilöstön lähtövaihtuvuus, %	8,8	8,6
Uudet työsuhteet / vakituiset	42	53
Päätyneet työsuhteet / vakituiset	52	51
Kesätyöntekijöiden määrä	35	38

Vuokratyövoimaa Ilmarisessa käytetään tällä hetkellä puhelinmyynnissä (4 henkilöä) täydentämään omaa henkilöstöä, sekä tarpeen mukaan Ilmarisen edustustilan henkilökunnassa tilaisuuksia järjestettäessä (muutamia henkilöitä, tarpeen mukaan).

Työehtosopimukset

	2022	2021
Kollektiivisesti neuvoteltujen työehtosopimusten piiriin kuuluva henkilöstö, kpl	577	590
Kollektiivisesti neuvoteltujen työehtosopimusten piiriin kuuluva henkilöstö, %	92 %	92 %

Henkilökunnan kokemus työstä

	2022	2021
Henkilökunnan kokemus työstä: Ilmarisen suositteluaste työnantajana (eNPS)	42	38
Työvire (0-5)	4,2	4,2

Keskimääräiset koulutustunnit vuodessa henkilöä kohden

	2022	2021
Keskim. koulutustunnit, koko henkilöstö	25	19
Keskim. koulutustunnit, naiset	27	18
Keskim. koulutustunnit, miehet	21	21
Keskim. koulutustunnit, johtoryhmä	31	22
Keskim. koulutustunnit, keskijohto	46	23
Keskim. koulutustunnit, ryhmäesimiehet	37	32
Keskim. koulutustunnit, toimihenkilöt ja as.tuntijat	22	18

Luvut perustuvat HR-järjestelmäämme syötettyihin valmennuksiin. Luvuista puuttuvat mm. työssä- ja toisilta oppiminen sekä lyhyet maksuttomat virtuaalivalmennukset.

Vanhempainvapaa

	Perhe- vapaalla v. 2022	Palasi töihin v. 2022 aikana
Sukupuoli		
Mies	20	19
Nainen	12	2
Kaikki yhteensä	32	21

Henkilöstö työsuhteen, työsopimuksen ja sukupuolen mukaan

	2022	2022 %	2021	2021 %
Vakituiset työsopimukset, yhteensä	588	94 %	596	93 %
Vakituiset työsopimukset, naiset	357	61 %	365	61 %
Vakituiset työsopimukset, miehet	231	39 %	231	39 %
Vakituiset kokoaikaiset työsuhteet, yhteensä	546	93 %	552	93 %
Vakituiset kokoaikaiset työsuhteet, naiset	330	60 %	336	61 %
Vakituiset kokoaikaiset työsuhteet, miehet	216	40 %	216	39 %
Vakituiset osa-aikaiset työsuhteet, yhteensä	42	7 %	44	7 %
Vakituiset osa-aikaiset työsuhteet, naiset	27	64 %	29	66 %
Vakituiset osa-aikaiset työsuhteet, miehet	15	36 %	15	34 %
Määräaikaiset työsopimukset, yhteensä	38	6 %	44	7 %
Määräaikaiset työsopimukset, naiset	24	63 %	24	55 %
Määräaikaiset työsopimukset, miehet	14	37 %	20	45 %

Säännöllisten suoritusarviointien ja kehityskeskustelujen piirissä olevan henkilöstön osuus

Sukupuolijakauma	2022	2022 %
Koko henkilöstö, yhteensä	626	
Kehityskeskusteluissa mukana olleet, naiset	293	47 %
Kehityskeskusteluissa mukana olleet, miehet	182	29 %
Kehityskeskusteluissa mukana olleet, toimihenkilöt ja asiantuntijat, yhteensä	430	
Kehityskeskusteluissa mukana olleet, toimihenkilöt ja asiantuntijat, naiset	262	42 %
Kehityskeskusteluissa mukana olleet, toimihenkilöt ja asiantuntijat, miehet	168	27 %
Kehityskeskusteluissa mukana olleet, ryhmäesimiehet, yhteensä	20	
Kehityskeskusteluissa mukana olleet, ryhmäesimiehet, naiset	13	2 %
Kehityskeskusteluissa mukana olleet, ryhmäesimiehet, miehet	7	1 %
Kehityskeskusteluissa mukana olleet, keskijohto, yhteensä	24	
Kehityskeskusteluissa mukana olleet, keskijohto, naiset	17	3 %
Kehityskeskusteluissa mukana olleet, keskijohto, miehet	7	1 %
Kehityskeskusteluissa mukana olleet, johtoryhmä, yhteensä	1	
Kehityskeskusteluissa mukana olleet, johtoryhmä, naiset	1	0 %
Kehityskeskusteluissa mukana olleet, johtoryhmä, miehet	0	0 %

Säännöllisten suoritusarviointien ja kehityskeskustelujen piirissä olevan henkilöstön osuus

Ikäjakauma	2022	2022 %
Kehityskeskusteluissa mukana olleet, henkilöstö, alle 30 -vuotiaiden osuus, %	21	3 %
Kehityskeskusteluissa mukana olleet, henkilöstö, 30-50 vuotiaiden osuus, %	225	36 %
Kehityskeskusteluissa mukana olleet, henkilöstö, yli 50 -vuotiaiden osuus, %	229	37 %

76 % koko henkilöstöstä (31.12.2022 työsuhteessa oleva henkilöstö, 626 henkilöä) kävi tulos-, tavoite- ja kehityskeskustelun vuonna 2022. Kehityskeskustelut käydään pääsääntöisesti alkuvuodesta, joten keskustelukierroksen jälkeen kesken vuoden aloittaneiden kanssa ei ole käyty keskusteluja vuonna 2022.

Henkilöstö ja hallintoelimet iän mukaan

	2022	2022 %	2021	2021 %
Henkilöstö				
Alle 30-vuotiaat	53	8 %	55	9 %
30–50-vuotiaat	299	48 %	327	51 %
Yli 50-vuotiaat	274	44 %	258	40 %
Hallitus				
Alle 30-vuotiaat	0	0 %	0	0 %
30–50-vuotiaat	3	25 %	4	33 %
Yli 50-vuotiaat	9	75 %	8	67 %
Hallintoneuvosto				
Alle 30-vuotiaat	0	0 %	0	0 %
30–50-vuotiaat	6	20 %	9	30 %
Yli 50-vuotiaat	24	80 %	21	70 %

Henkilöstö ja hallintoelimet sukupuolen mukaan

	2022	2022 %	2021	2021 %
Koko henkilöstö, yhteensä	626		640	
Koko henkilöstö, naiset	381	61 %	389	61 %
Koko henkilöstö, miehet	245	39 %	251	39 %
Toimihenkilöt ja asiantuntijat, yhteensä	554		563	
Toimihenkilöt ja asiantuntijat, naiset	336	61 %	339	60 %
Toimihenkilöt ja asiantuntijat, miehet	218	39 %	224	40 %
Ryhmäesimiehet, yhteensä	23		28	
Ryhmäesimiehet, naiset	16	70 %	21	75 %
Ryhmäesimiehet, miehet	7	30 %	7	25 %
Keskijohto, yhteensä	40		39	
Keskijohto, naiset	25	62,5 %	24	62 %
Keskijohto, miehet	15	37,5 %	15	38 %
Johtoryhmä, yhteensä	9		10	
Johtoryhmä, naiset	4	44 %	5	50 %
Johtoryhmä, miehet	5	56 %	5	50 %
Hallitus, yhteensä	12		12	
Hallitus, naiset	2	17 %	2	17 %
Hallitus, miehet	10	83 %	10	83 %
Hallintoneuvosto, yhteensä	30		30	
Hallintoneuvosto, naiset	13	43 %	12	40 %
Hallintoneuvosto, miehet	17	57 %	18	60 %

A man with short, light brown hair and a beard, wearing a light blue button-down shirt, is shown in profile from the chest up. He is holding a black handheld microphone to his mouth and appears to be speaking. He is standing behind a dark podium. In the background, several other people are seated, some looking towards the speaker. The lighting is focused on the speaker, with the background being dimly lit.

Hyvä hallinto (G)

Hoidamme perustehtävämme kustannustehokkaasti

Yhtenä johtavista työeläkeyhtiöistä Ilmarisella on merkittävä vaikutus eläketurvan ja työeläkejärjestelmän kehittämiseen sekä kestävyteen. Tavoittemme on kehittää eläkejärjestelmää ja sen toimeenpanoa vastuullisesti pitkän aikavälin kestävyys huomioiden. Omassa hallinnossamme toimimme luotettavasti ja läpinäkyvästi. Painotamme kustannustehokasta toimintaa ja arvoketjujen hallintaa. Hyvän hallintotavan noudattaminen on keskeinen perusedellytys sosiaalisen vastuun ja ympäristövastuun toteuttamiselle.

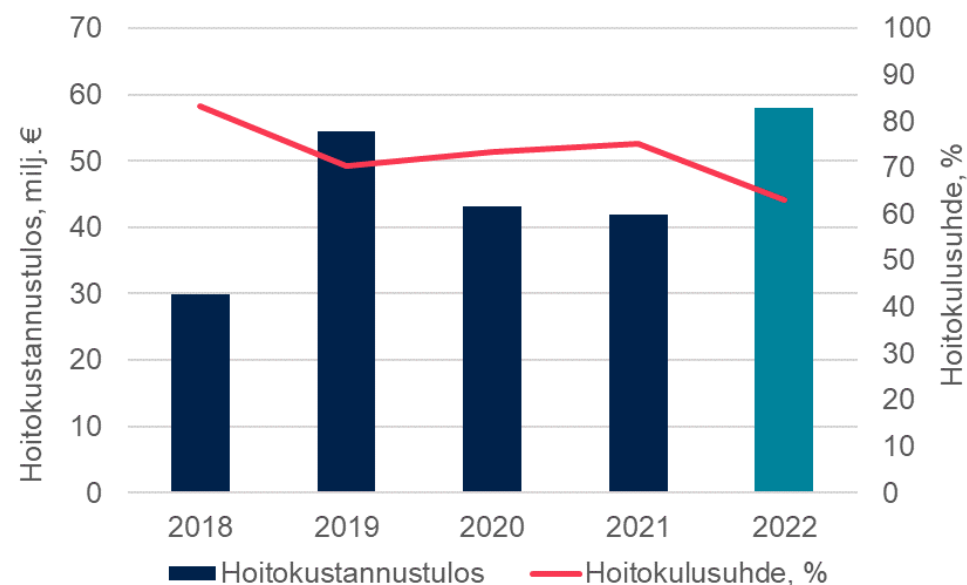
Kustannustehokkuus on yksi keskeisimmistä toimintamme mittareista. Työeläkemaksuun sisältyvällä hoitokustannusosalla katetaan toiminnasta aiheutuneet kulut eläkevarojen sijoittamista, työkyvyttömyysriskin hallinnan kuluja sekä lakisääteisiä maksuja lukuun ottamatta. Vastuullisuuskäsitteestä on olennaista, että hoidamme perustehtäväämme kustannustehokkaasti.

Eläkeyhtiön saaman hoitokustannustulon suuruuteen vaikuttaa kaksi tekijää: asiakkaidemme vuoden aikana työntekijöilleen maksuma palkkasumma ja hoitokustannustariffi, joka määrittelee, kuinka suuri prosentti palkkasummasta on toimintaamme tarkoitettua

hoitokustannusosaa. Koronapandemian takia kahtena aiempana vuonna palkkasumma pieni, mutta vuonna 2022 se kääntyi taas nousuun, kun talous alkoi toipua. Hoitokustannustariffiin puolestaan tehtiin 9,5 prosentin alennus. Työnantajalle tariffin alennus tarkoittaa, että työeläkemaksu on hieman aiempaa pienempi.

Hoitokustannustulos on hoitokustannustulon ja sillä kattujen hoitokulujen erotus. Hoitokulusuhde puolestaan on hoitokulujen osuus saamastamme hoitokustannustulosta. Mitä pienempi hoitokulusuhde, sitä tehokkaampia olemme ja sitä suuremman osan hoitokustannusosasta voimme palauttaa

Kustannustehokasta eläketurvan hoitamista
Hoitokustannustulos, hoitokulusuhde ja kokonaisliikekulut 2018–2022

Kustannustehokasta eläketurvan hoitamista

	2022	2021
Hoitokulusuhde %	63	75
Hoitokustannustulos, milj. €	58	42
Kokonaisliikekulut, milj. €	151	176
Hoitokustannustulolla katettavat liikekulut, milj. €	99	126

työnantaja-asiakkaillemme osana asiakashyvityksiä. Näin pienennämme työeläkejärjestelmän kustannuksia työnantajille ja siten omalta osaltamme työllistämisen kustannuksia. Olemme onnistuneet tehostamaan toimintaamme systemaattisesti: vuonna 2018 hoitokustannustuloilla katettavat liikekulut olivat 149 miljoonaa euroa ja vuonna 2022 päästiin jo alle sadan miljoonan euron, 99 miljoonaan euroon.

Vuodesta 2023 alkaen hoitokustannustariffi määräytyy yhtiökohtaisesti ja se pyritään mitoittamaan nykyistä alemmaksi siten, ettei ylijäämää enää synny. Näin ollen ylijäämää ei myöskään enää palauteta asiakashyvityksinä, vaan asiakkaat saavat hyödyn kustan-

nustehokkuuden parantumisesta suoraan alempina maksuina.

Eläkevarojen verotus vaikuttaa yhteiskuntaan

Verojalanjäljellä kuvataan verotuloja, jotka kertyvät yhteiskunnalle yrityksen toiminnasta. Verojalanjälkemme muodostuu oman toiminnan, vakuutus- ja sijoitustoiminnan sekä välillisesti sijoituskohteina olevien yritysten veroista.

Eläkejärjestelmän verotus noudattaa Suomessa samoja periaatteita kuin monessa muussa maassa: halutaan välttää eläkesäästämisen moninkertainen verotus ja näin tukea eläkerahastojen karttumista. Moninkertainen

Ilmarisen verojalanjälki

	2022	2021
Asiakashyvitykset, milj. €	175	209
Sijoitusten tuotot, mrd. €	-4,0	8,1
Vakuutusmaksutulo, mrd. €	6,6	5,9
Maksetut eläkkeet, mrd. €	6,6	6,3
Eläkkeiden määrä ylitti vakuutusmaksut, milj. €	48	387
Työnantajat ja yrittäjät		
TyEL-palkkasumma, milj. €	24 924	22 874
YEL-työtulosumma, milj. €	1 706	1 677
"Palkat ja työtulo", yhteensä, milj. €	26 630	24 552
TyEL-maksutulo, mrd. €	4,3	3,8
Palkansaajat		
TyEL-maksut, mrd. €	1,9	1,7
Valtio ja kunnat		
Palkansaajien tulovero, mrd. €	n. 8	n. 7
Omaan toimintaan liittyvät verot, milj. €	25,4	26,5
Eläkeensaajien tulovero, mrd. €	1,6	1,5
Kiinteistövero ja lähdevero, milj. €	18,2	18,5
Palkoista pidätetyt ennakonpidätykset, milj. €	15,0	15,3
Hankintoihin liittyvä arvonnlisävero, milj. €	9,7	10,4
Työnantajan sosiaaliturvamaksut, milj. €	0,7	0,7
Kiinteistöverot (Ilmarisen toimitalo), milj. €	0,7	0,7
Ilmarisen omaan toimintaan liittyvät verot, yhteensä, milj. €	26,1	27,1

verotus luo paineita eläkemaksujen nostamiseen.

Yrittäjien, työnantajien ja palkansaajien maksamat työeläkemaksut voi vähentää tuloverotuksessa. Kun yrittäjä tai palkansaaja alkaa aikanaan saada eläkettä, siitä maksetaan tuloveroa.

Sijoitustuottojen siirto vaka-varaisuuspuskuriin on vähennyskelpoinen verotuksessa, joten sijoitustuottojen vuotuisesta heilahtelusta ei tule veroseurauksia. Työeläkeyhtiön tuloslaskelman voitto määräytyy sosiaali- ja terveysministeriön etukäteen vahvistamien laskuperusteiden mukaisesti. Sen suuruuden määrittää takuupääomalle tai muulle omalle pääomalle laskettava kohutuullinen tuotto.

Olemme keskinäinen eli asiakaidemme omistama yhtiö, jolla ei ole takuupääomaa eikä siten voitonjakoa. Yhtiön oma pääoma kuuluu kokonaisuudessaan vakuutusosastajille ja vakuutetuille. Vaikka pääoman laskennallinen vuosituotto on eläkeyhtiön verotettavaa tuloa, maksettavaa veroa ei ole muodostunut. Verotettavaa tuloa ovat vähentäneet aiempina vuosina kertyneet veropuskurit.

Kerromme Ilmarisen tilinpäätöksen liitetiedoissa kaikki

suurimmat osake- ja rahastosijoituksemme kotipaikkoineen. Ulkomailta saaduista sijoitustuotoista peritään verosopimusten mukaisesti lähdeveroja, joka on tuotosta kohdemaahan maksettava vero. Lähdeverojen määrät ja niitä koskevat verosopimukset vaihtelevat maittain ja sijoituskohteittain.

Omistajaohjauksen periaatteidemme mukaisesti toivomme, että omistamamme yritykset raportoivat veropolitiikastaan ja verojalanjäljestään ja esittelevät ne yhtiökokouksessa.

Olemme myös laatineet vastuullisen sijoittamisen periaatteisiimme sisältyvät veroperiaatteet. Niiden kautta lisäämme sijoitustoimintamme läpinäkyvyyttä. Periaatteissamme olemme ottaneet huomioon, että lakisääteinen tehtävämme on sijoittaa eläkevarat tuottavasti ja turvaavasti siten, että pystymme maksamaan eläkevakuutettujen eläkkeet myös tulevaisuudessa. Otamme siis vakuutettujen edun huomioon myös verotuksen näkökulmasta ja pyrimme siksi tekemään sijoituksemme niin, että kansainvälisen verotuksen periaatteiden vastaiselta sijoitustuottoja rasittavalta kahdenkertaiselta verotukselta

mahdollisuuksien mukaan vältytään. Veroperiaatteissa olemme myös linjanneet esimerkiksi odotuksistamme sijoitustoiminnan kumppaneille verolakien säännösten noudattamisessa. Emme osallistu aggressiiviseen verosuunnitteluun tai tee sijoituksia sellaisten sijoitusrakenteiden kautta, joilla pyritään välttämään sijoituksesta aiheutuvia valtioiden väliseen tietojenvaihtoon kohdistuvia raportointivelvoitteita tai joiden tarkoituksena on estää veroviranomaisia tunnistamasta sijoitustuottojen tosiasiallisia edunsaajia.

Sijoitamme listaamattomiin ulkomaisiin ja joihinkin kotimaisiin yhtiöihin osana konsortioita, joissa on mukana muita kotimaisia ja ulkomaisia sijoittajia. Niissä on usein osana valmistelua mukana veroasiantuntija, joka suunnittelee sijoittajien näkökulmasta mahdollisimman verotehokkaan, mutta kuitenkin sijoitukseen soveltuvan verolainsäädännön mukaisen sijoitusrakenteen. Tämä on erityisesti kansainvälisten sijoittajien vaatimus ja alalla vallitseva käytäntö. Veroseuraamusten arviointi etukäteen on meille tärkeää myös, jotta voimme ennakoida sijoitusten nettotuottoa edun-

saajien eli nykyisten ja tulevien eläkeläisten kannalta. Seuraamme verolainsäädäntöä ja sen muutoksia niin kotimaassa kuin kansainvälisestikin, jotta toimimme varmasti lainmukaisesti.

Meillä, kuten muillakin eläkeyhtiöillä, on sijoituksia maissa, jotka joidenkin määritelmien mukaan katsotaan veroparatiiseiksi. Tällaisia sijoituksia on käytännössä katsoen mahdotonta välttää, mikäli sijoitussalkku halutaan hajauttaa riittävän laajasti omaisuuslajeittain ja maantieteellisesti. Julkistamme kaikki suurimmat osake- ja rahastosijoituksemme, mukaan lukien rahaston kotipaikat tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Eläkeyhtiön toiminta on pääosin arvonlisäverotonta. Vaikka Ilmarinen maksaa arvonlisäveroa omista hankinnoistaan, se ei voi verollista toimintaa harjoittavien tahojen tapaan vähentää näitä maksettuja veroja itse perimistään arvonlisäveroista.

Toimimme luotettavasti ja läpinäkyvästi ja pidämme tietosi turvassa

Työtä eläkkeesi turvaksi

Suomessa on maailman viidenneksi paras eläkejärjestelmä, käy ilmi australialaisen [konsulttiyhtiön Mercerin tekemästä vertailusta](#). Siinä arvioidaan eri maiden eläkejärjestelmiä eläkkeiden riittävyden, järjestelmän kestävyyyden ja hallinnon luotettavuuden näkökulmasta. Palasimme takaisin 5. sijalle edellisvuoden sijalta 7.

Yhdeksännen kerran peräkkäin Suomi sai parhaat arviot eläkejärjestelmän hallinnon luotettavuudesta ja läpinäkyvyydestä. Kehityskohteina mainittiin minimieläketurvan parantaminen, kotitalouksien säästämistä ja työeläkemaksujen rahastointiasteen nostaminen sekä eläkeoikeuden jakaminen.

Eläkejärjestelmämme on siis kansainvälisesti vertailtuna hyvä. Suomen eläkejärjestelmä kuitenkin eroaa esimerkiksi muista EU-maista siinä, että toimeenpano on hajautettu yksityisille yhtiöille kuten Ilmariselle. Suu-

rena eläkeyhtiönä toimintamme on vaikuttanut Suomen hyvään tulokseen.

Tietosi pysyvät turvassa

Asiakkaittemme tietojen käsittely on satojen ilmarislaisten jokapäiväistä työtä. Jos hakee meiltä esimerkiksi työkyvyttömyyseläkettä tai ammatillista kuntoutusta, tarvitsemme tietoa terveydentilasta. Nämä tiedot ovat arkaluontoisia henkilötietoja. Kun yrittäjä vakuuttaa työntekijänsä, saamme luottamuksellisia tietoja yrityksistä. Nämä tiedot kuuluvat vakuutuslainsäätöön ja piiriin.

Kaikki tietojen käsittelyyn liittyvä on tietoturvallisuutta. Sen perusvaatimus on pitää tieto tallessa, saatavilla, käyttökelpoisena ja turvassa. Käytännössä siis esimerkiksi työkyvyttömyyseläkepääätökseen liittyvä arkaluontoinen henkilötieto pitää pysyä sallassa ulkopuolisilta mutta tiettyjen työntekijöidemme käytettävissä, jotta eläkepääätöksen voi tehdä.

Olemme viime vuosina keskittyneet erityisesti digitaalisten palveluiden kehittämiseen. Siinä tietoturvallisuus on olennaista, ja digitaalisten palveluiden tietoturvan kehittäminen on ollut keskiössä vuonna 2022. Teknisten ratkaisujen pitää olla turvallisista ja helppokäyttöisiä käyttäjille. Vain niin tieto pysyy turvassa. Siksi koulutamme henkilökuntaamme jatkuvasti tunnistamaan ja torjumaan tietoturvariskkejä.

Vuoden 2022 aikana toiminnassamme ei sattunut yhtään laajamittaista tietovuotoa. Emme myöskään saaneet asiakkaiden yksityisyyden suojan rikkomiseen tai asiakastietojen häviämiseen liittyviä kanteluita viranomaisilta tai ulkopuolisilta tahoilta. Kuukausitasolla kirjasimme muutamia lähinnä yksittäisistä inhimillisistä virheistä johtuvia tietosuojapoikkeamia (yhteensä 12). Käsittelemme merkittävimmät tietosuojapoikkeamat ja niiden syyt säännöllisesti kokoontuvassa

Riski-, Compliance- ja Yritysvastuu -verkostossamme. Arvioimme lisäksi kaikki tapaukset kehittämisen näkökulmasta, jotta voisimme välttää vastaavat tilanteet jatkossa.

Liiketoiminnan periaatteet

Eläketurvan hoitaminen on osa sosiaaliturvaa, joten oikein ja säännösten mukaan toimiminen ja avoimuus ovat keskeisiä lähtökohtia toiminnallemme. Hyvää hallintoa on pidettävä yllä ja kehitettävä jatkuvasti.

Laadimme vuosittain selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä Hallinnointikoodin hallinnointia koskevan raportointijakson mukaisesti. Noudatamme pörssiyrityksiä koskevaa Hallinnointikoodia vapaaehtoisesti työeläkevakuutusyhtiön toimintaan soveltuvin osin. [Selvityksemme hallinto- ja ohjausjärjestelmästä](#) on luettavissa verkkosivuillamme (ilmarinen.fi). Siitä käy seikkaperäisesti ilmi Ilmarisen hallinnon ra-

kenne ja henkilöt ja miten ja millä perusteella heidät valitaan.

Ilmarisessa ylintä päätösvaltaa käyttää yhtiökokouksemme, jossa omistajamme käyttävät äänivaltaansa.

Yhtiökokouksen valitsema hallintoneuvosto valitsee hallituksen ja vaalivaliokunnan jäsenet ja valvoo hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa yhtiön hallintoa. Hallintoneuvosto kuulee vähintään kerran vuodessa tilintarkastajaa yhtiön taloudellisesta asemasta ja sisäisestä valvonnasta sekä muista tilintarkastuksessa esiin tulleista seikoista.

Hallintoneuvoston valitseman hallituksen on johdettava työeläkevakuutusyhtiötä ammattitaitoisesti, terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden sekä luotettavaa hallintoa koskevien periaatteiden mukaisesti. Hallituksen tehtävänä on siten yhtiön toiminnan peruslinjausten määrittely ja hyväksyminen erityisesti pitkällä aikavälillä sekä yhtiön liiketoiminnan seuranta ja valvonta. Hallitus päättää yhtiön kannalta tärkeistä ja laajakantoisista asioista sekä valmistelee ja panee täytäntöön yhtiökokouksessa ja hallintoneuvostossa käsiteltävät ratkaisut sekä valvoo, että operatiivinen

toimintamme on asianmukaista. Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan. Hän tulee aina organisaation ulkopuolelta, eli Ilmarisen toimitusjohtaja ei ole hallituksen puheenjohtaja. Hallituksella on kaksi valiokuntaa: Tarkastus- ja riskienhallintavaliokunta sekä Nimitys- ja palkitsemisvaliokunta.

Selvityksessä hallinto- ja ohjausjärjestelmästä on ilmoitettu hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenten osallistuminen kokouksiin vuonna 2022. Ilmarisen ylimmän luottamus- ja operatiivisen johdon palkitsemisperiaatteet ja -käytäntö kerrotaan verkkosivuillemme [Palkitseminen ilmarisessa -dokumentissa \(pdf\)](#).

Korruption ja lahjonnan vastainen toiminta

Ilmarisen tapa toimia säännösten ja arvojensa mukaisesti on kuvattu [Code of Conduct-liiketointaperiaatteissamme \(ilmarinen.fi\)](#), jotka ovat luettavissa verkkosivuiltamme. Ilmarisen sisäisessä ohjeistuksessa linjataan muun muassa, että Ilmarisessa noudatetaan hyvää vakuutustapaa, ei hyväksytä lahjontaa, tunnistetaan ja torjutaan eturistiriitatilanteet,

ei väärinkäytetä sisäpiiritietoa, tunnetaan asiakkaamme ja tehdään hankinnat vastuullisesti. Työntekijöiden perehdytykseen kuuluu muun muassa hyvään hallintotapaan opastava Code of Conduct -verkkokurssi. Vuonna 2022 aloittaneista työntekijöistä 89 prosenttia suoritti sen.

Yhtiön toiminnan lainmukaisuuden ja hyvän hallinnon varmistamisessa on erityinen rooli niin kutsutun toisen puolustuslinjan riippumattomalla Compliance-toiminnolla, joka on hallinnollisesti osa lakiasiainjohtajan alaisuudessa toimivaa Laki- ja compliance -toimintoa. Toiminnossa työskentelee kaksi compliance-vastuullista. Compliance raportoi operatiivisesta toiminnastaan suoraan hallitukselle, hallituksen tarkastus- ja riskienhallintavaliokunnalle ja toimitusjohtajalle. Hallitus hyväksyy compliance-toimintaperiaatteet ja vahvistaa compliance-vuosisuunnitelman. Vuotuinen compliance-riskiarvio kattaa kaikki Ilmarisen liiketoimintalinjat ja keskeiset tukitoiminnot. Arviossa on mukana muun muassa lahjonnanvastaisten periaatteiden mukaisesti toimiminen. Kyseisessä riskiarviossa ei vuonna 2022 nousnut esiin korruptioväärinkäytöstä.

Jokainen työntekijämme on vastuussa siitä, että noudattaa viranomaisohjeita, sääntelyä ja hyvän hallinnon periaatteita. Jos epäkohtia ilmenee, niihin pitää puuttua. Työntekijöillämme on käytössään anonyymi whistleblowing-ilmoituskanava, jonka kautta voi ilmoittaa Ilmariseen kohdistuvan sääntelyn ja sisäisen ohjeistuksen vastaisesta toiminnasta nimettömästi Ilmarisen väärinkäytösepäilyjä koskevan sisäisen ohjeen mukaisesti. Kanavan kautta ei tullut yhtään ilmoitusta vuonna 2022. Vuonna 2023 on suunnitteilla avata whistleblowing-ilmoituskanava myös organisaation ulkopuolisille. Vuonna 2022 Ilmarinen ei saanut lainsäädännön tai säännösten rikkomiseen liittyviä sakkoja tai muita ei-rahallisia sanktioita.

Viime vuonna Finanssivalvonta sai päätökseen useita vuosia jatkuneen tarkastuksen, joka kohdistui Ilmarisen työkyvyttömyysriskin hallintaan ja päätyi siihen, että aihetta hallinnollisen seuraamuksen määräämiseksi ei ollut.

Ilmarisen sijoituskohteissa seurataan mahdollisia korruptioepäilyjä ja lahjontaan liittyviä rikkomuksia samalla tavalla kuin

ihmisoikeus- ja muita normirikkomuksia. Ensisijaisesti pyrimme vaikuttamaan yrityksiin toiminnan muuttamiseksi. Vuoden 2022 lopussa oli käynnissä kaksi vaikuttamisprosessia, jotka liittyivät korruption vastaisiin toimiin. Viimeisenä keinona on omistuksesta irtautuminen.

Lähi- ja sisäpiiriohjeistus

Ohjeistamme ilmarislaisia lähipiiriä koskevista liiketoimista ja lähipiiriasioista. Lisätietoa voi lukea [verkkosivuiltamme \(ilmarinen.fi\)](https://www.verkkosivuiltamme.ilmarinen.fi). Mahdolliset lähipiirimme kanssa tehtävät liiketoimet käsittelemme hallituksemme hyväksymän sisäisen ohjeistuksen mukaisesti. Valvomme eturistiriitalanteita päätöksenteossa sisäisten periaatteidemme mukaisesti. Hallitus hyväksyy periaatteet eturistiriitojen hallintaan vähintään vuosittain.

Sijoittajana toimimme huolellisesti myös sisäpiiriasioissa. Sisäpiirillä tarkoitetaan kaikkia niitä henkilöitä, joilla on mahdollisuus vaikuttaa listayhtiön varojen sijoittamista koskevaan päätöksentekoon tai jotka muutoin saavat haltuunsa sijoituspäätöksiin liittyvää tietoa. Sisäpiiriläisten

omistustiedot näkee Euroclear Finlandin NetSire-palvelusta. Ilmarisen hallitus on vahvistanut yhtiölle vuosittain päivitettävät sisäpiiritiedon käsittelyn periaatteet, joilla varmistamme prosessin ja toimintatavat sisäpiiriasioiden käsittelyyn.

Riskienhallinta

Riskienhallinta on olennainen osa eläkeyhtiön toimintakulttuuria ja -tapoja sekä päätöksentekoa. Se kuuluu johdon vastuulle ja on luonnollinen osa työntekijöidemme arkea. Riskienhallinta on mukana yhtiön kaikissa prosesseissa, myös strategisessa suunnittelussa ja muutoksenhallinnassa.

Tavoite on tunnistaa toimintaamme uhkaavat riskit, estää niiden toteutuminen, minimoida toteutuneiden riskien aiheuttamat vahingot ja turvata toiminnan jatkuvuus. Olennaisinta on yhtiön lakisääteisen toiminnan sekä vakuutettujen, eläkkeensaajien ja vakuutuksenottajien oikeuksien turvaaminen. Lisäksi tavoite on hyödyntää hallitun riskinoton tarjoamat mahdollisuudet liiketoiminnassa, erityisesti sijoitustoiminnassa, sillä sijoittamisessa

riski ja tuotto kulkevat aina käsi kädessä.

Riskienhallinta osaltaan varmistaa yhtiön strategian ja tavoitteiden saavuttamista. Se on siis tärkeä osa johtamisen ja sisäisen valvonnan käytäntöjä. Riskienhallintaa toteutetaan johtamis- ja valvontajärjestelmämme välityksellä. Se perustuu johtamista ja vastuuvollisuutta tukeville periaatteillemme. Riskienhallinta kattaa kaikki yhtiön toiminnot, myös ulkoistetut.

Riskienhallintatoimintomme, mukaan lukien sijoitustoiminnan riskien valvonta ja hallitusraportointi, ovat yhtiön toiminnan suunnittelusta ja seurannasta vastaavan johtajan vastuualuetta. Sijoitustoiminnan raportointi ja riskienvalvonta ovat siis riippumattomia riskiä ottavasta toiminnasta.

Ilmarisen hallitus käsittelee ja hyväksyy vuosittain riskienhallintajärjestelmämme toimintaperiaatteet ja sijoitussuunnitelman. Hallitus ja toimiva johto laativat strategisen päätöksenteon ja riskienhallinnan linjaukset osana vuosittaista riski- ja vakavaraisuusarviota. Siinä arvioidaan merkittävimpien riskien vaikutusta yhtiön toimintaan ja riskien hallit-

semiseksi tarvittavia toimenpiteitä.

Merkittävin riskimme liittyy vakavaraisuuden hallintaan. Siinä suurin yksittäinen riskitekijä liittyy sijoitustuottojen kehitykseen. Sijoitustoiminnan riskitasoa seurataan jatkuvasti muun muassa valvomalla sijoitusrajoituksia sekä arvioimalla vakavaraisuuden kehitystä stressitesteillä ja skenaarioanalyysillä.

Ilmarisen jatkuvuudenhallinnassa korostuivat vuoden 2022 aikana Venäjän hyökkäyssodan nostamat kyber- ja hybridiuhkien riskit sekä sodasta johtuneen energiakriisin aiheuttanut sähkön riittävyyden epävarmuus Suomessa. Nämä aiheet näkyivät myös Ilmarisessa vuoden aikana järjestettyjen jatkuvuusharjoitusten skenaarioissa.

Riskienhallintaamme kuvataan tarkemmin toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Yhteistyö sidosryhmien kanssa

Raportoinnin lisäksi avoimuutta on kuunteleminen ja keskusteleminen yhteistyökumppaneiden kanssa. Tapaamme eri sidosryhmiemme edustajia säännöllisesti

ja kehitämme toimintaamme sidosryhmiltä saadun palautteen perusteella.

Teimme loppuvuodesta 2022 laajan sidosryhmäkyselyn, johon saatiin vastauksia kaikilta merkittävimmiltä sidosryhmiltämme: asiakkailta, vuokralaisilta, sijoituskohteilta, kansalaisjärjestöiltä, Ilmarisen hallinnolta, viranomaisilta, finanssialan edustajilta, työmarkkinajärjestöistä, omalta henkilöstöltä ja heidän lähipiiriltään, tiedotusvälineiden edustajilta, korkeakouluilta ja tutkimuslaitoksilta, kansanedustajilta, tiedotusvälineiden edustajilta ja suurelta yleisöltä. Kävi ilmi, että sidosryhmiemme mielestä olemme hoitaneet vastuullisuutta hyvin: asteikolla 4–10 saimme vastuullisuustyöstämme arvosanan 8,4.

Pidämme yhteyttä sidosryhmiimme erilaisissa järjestöissä ja muissa yhteistyöorganisaatioissa. Lisäksi osa työntekijöistämme osallistuu kiinteästi työhönsä liittyvien ammatillisten järjestöjen toimintaan.

Keskeisiä jäsenyyksiä vastuullisuuden kannalta ovat esimerkiksi Suomessa perustettu Climate Leadership Coalition (CLC), Finnish Business & Society FIBS, suomalainen vastuullisen sijoitta-

misen foorumi Finsif ry, pohjoismainen vaikuttamisyhteistyö NEC (Nordic Engagement Cooperation) sekä YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet Principles for Responsible Investment (PRI). Kiinteistösijoittajana keskeisiä jäsenyyksiämme ovat esimerkiksi kiinteistöalan yhteistyöjärjestö RAKLI ry, kiinteistösijoittajien INREV ja rakentamisen ympäristövaikutuksiin keskittynyt Green Building Council Finland. Olemme myös Suomalaisen työn liiton jäseniä.

Edunvalvontajärjestöistä kuulumme Finanssiala ry:hyn ja työeläkevakuuttajien Tela ry:aan. Vakuutusalan järjestöistä kuulumme lisäksi Suomen Aktuaariyhdistykseen. Henkilöjäseniä on Suomen vakuutusyhdistyksessä. Henkilöstöllämme on mahdollisuus osallistua Vakuutus- ja Finanssialan Urheiluseura VUFI ry:n toimintaan. Poliittisia puolueita ja vaaliedokkaiden kampanjoita emme tue.

Lahjoitamme vuosittain varoja yleishyödyllisiin tutkimuksiin ja tarkoituksiin enintään yhtiökouksen päättämän summan verran. Lahjoituksista päättää toimitusjohtaja, ja raportoimme niistä hallitukselle vuosittain. Vuonna

2022 teimme kolme lahjoitusta: SOS-Lapsikylän Apuu-chatille 20 000 euroa, Mielen terveyden keskusliiton joulukeräykseen nuorten mielen terveyden tukemiseksi 5 000 euroa ja SPR:n Ketjureaktio-hyväntekeväisyyskampanjaan 2 906,40 euroa. Lahjoitukset ovat aina vastikkeettomia ja kohdistuvat yleishyödylliseen tarkoitukseen. Tuemme lahjoituksilla pääsääntöisesti tutkimusta tai toimintaa, jolla pyritään ennaltaehkäisemään työkyvyttömyyttä ja syrjäytymistä, pidentämään työuria sekä edesauttamaan nuorten työelämään sijoittumista.

Lisätietoa [Sponsoroinnin ja lahjoitusten periaatteistamme \(ilmarinen.fi\)](#).

Hallitsemme arvoketjut

Kestävyys- ja vastuullistyössä olennaista on ottaa huomioon vaikutukset yrityksen arvoketjuissa. Tavoitteenamme on sitouttaa yhteistyökumppanimme vastuullisiin tekoihin. Näin saamme aikaan laajemman vaikutuksen vastuullisuustyöllemme ja edistämme siirtymistä kohti vastuullisempia toimintatapoja.

Hankinnat ja toimitusketjut vastuullisiksi

Olenaisena osana arvoketjujen hallintaa kestävyuden näkökulmasta on hallita toimitusketjuja. Tavoitteenamme on hallita arvo- ja toimitusketjumme niin, että sitoutamme yhteistyökumppanimme vastuullisiin tekoihin.

Aloitamme oman toimintamme arvoketjutyön hankinnoista. Tavoitteenamme on saada vuoden 2023 aikana vastuullisuusvaatimukset toimittajille (Supplier Code of Conduct) osaksi hankinta- ja ulkoistusohjeitamme. Vastuullisuusvaatimuksissa toimittajille määrittelemme muun muassa odotuksemme toimittajiemme ympäristövastuun, ihmisoikeuksien ja sosiaalisen vastuun sekä hyvän hallintotavan toteutumises-ta.

Toimitusketjuihin liittyvään kehittämiseen kuuluu myös ihmisoikeuksien vaikutusten arviointi. Tavoitteenamme on, että teemme vuonna 2023 ihmisoikeusselvityksen omasta toiminnastamme, johon myös toimitusketjut kuuluvat.

Teemme hankintamme tarveharkintaisesti ja hyvän tavan mukaisin markkinaehdoin. Kustannustehokkuuden varmistamiseksi kilpailutamme hankinnat hankintaohjeistuksemme mukaisesti.

Jaamme toimittajamme kiinteistö- ja liikekuluihin. Suurin osa kuuluu kiinteistökuluihimme, joista lähes kaikki ovat kotimaisia toimittajia.

Vaikutamme aktiivisesti yhtiöiden vastuullisuuteen

Sijoitustoiminnan osalta arvoketjutyömme näkyy esimerkiksi vaikuttamisena sijoitussalkun kohdeyhtiöihin. Yksi keino olla vastuullinen sijoittaja on toimia aktiivisena omistajana. Linjauk-

set tästä on määritelty [omistajaohjauksen periaatteissamme \(ilmarinen.fi\)](#). Omistajaohjaus on näkökulmamme siihen, kuinka otamme huomioon yritysten hyvään hallintoon liittyvät kysymykset eli ESG-näkökulmien governance-asiat. Painopisteemme

Hankinnat Ilmarisessa

	2022	2021
Toimittajien määrä, liikekulut	696	679
Toimittajien määrä, kiinteistökulut	957	1009
Kotimaisten toimittajien lukumäärä, liikekulut	590	575
Kotimaisten toimittajien lukumäärä, kiinteistökulut	951	1006
Ulkomaisten toimittajien lukumäärä, liikekulut	106	104
Ulkomaisten toimittajien lukumäärä, kiinteistökulut	6	3
Kokonaisostot, liikekulut milj. €	103	113
Kokonaisostot, kiinteistökulut milj. €	150	192

ovat suorassa vaikuttamisessa ja kotimaisessa omistajuudessa sekä pohjoismaisessa vaikuttamisyhteistyössä. Keskustelemme omistamiemme yhtiöiden johdon kanssa esimerkiksi vastuullisuus-kysymyksistä.

Epäsuorissa omistuksissa omistajaohjauksesta vastaavat rahastoyhtiöt, joilta kysymme omistajaohjauksen toteuttamisesta säännöllisesti joko tapaamisissa tai kirjallisesti. Epäsuorien osakerahastojen hoitajat raportoivat meille vuosittain myös äänestyskäyttäytymisestään.

Omistajaohjauksen periaatteemme kuvaavat muun muassa odotuksiamme listatuille yhtiöille. Kehitämme käytäntöjämme edelleen, ja olemme tarkentaneet omistajaohjauksen sisäisiä linjauksiamme myös listaamattomien yhtiöiden osalta. Listaamattomat sijoituskohteet ovat ominaisuusiltaan hyvin moninaisia, ja niissä pyrimme lähtökohtaisesti turvaamaan omistajaoikeudet sopimuksellisesti. Pidämme tärkeänä, että yhtiöt raportoivat avoimesti toiminnastaan ja kertovat taloudellisten tietojen lisäksi myös vastuullisuus- ja monimuotoisuusperiaatteistaan, hallintotavastaan ja verojalanjäljestään. Linjaamme

myös, millaisia odotuksia meillä on yhtiökokousten esityslistasta, hallituksen kokoonpanosta ja palkitsemisjärjestelmistä.

Vaikutamme vastuullisuuteen yhtiökokouksissa

Osallistumme pääsääntöisesti kaikkien niiden kotimaisten listattujen yhtiöiden yhtiökokouksiin, joissa olemme omistajana. Vuonna 2022 laajensimme aktiivisuuttamme ulkomaisissa yhtiökokouksissa merkittävästi: aiemmin äänestimme vain suurimpien ulkomaisten omistustemme yhtiökokouksissa, mutta siirryimme käyttämään palveluntarjoajan äänestyspalvelua ja äänestimme 184 (17) ulkomaisen yhtiön yhtiökokouksessa. Palveluntarjoajan äänestyspolitiikka huomioi vastuullisuusseikat.

Osallistumisemme listattujen yhtiöiden yhtiökokouksiin ja äänestyksissä käytetyt äänet [raportoimme vuosittain verkkosivuillamme \(ilmarinen.fi\)](#). Jos yhtiökokouksen esityksissä on omistajaohjauksen periaatteistamme poikkeavia esityksiä, pyrimme keskustelemaan yhtiöiden kanssa jo ennen yhtiökokousta ja vaikuttamaan näkemysten yhteensovittamiseksi.

Vuonna 2022 olimme yhtiökokousasioissa yhteydessä yhtiöihin liittyen muun muassa palkitsemispolitiikkoihin, hallituksen kokoonpanoon ja palkkioihin, antivaltuutuksiin ja optio-ohjelmiin. Vuonna 2022 yhteydenottoja oli 52.

Hallituksemme hyväksyy kaikki ilmarislaisten jäsenyydet pörssi-yhtiöiden hallintoelimissä. Hallitus myös hyväksyy toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten kaikki muut hallintoelinjäsenyydet Ilmarisen ulkopuolisissa yhteisöissä. Muun henkilöstön kaikki työhön liittyvät muut kuin pörssi-yhtiöiden hallintoelinjäsenyydet hyväksyy toimitusjohtaja.

Nimitystoimikunnissa edistämme vastuullisia henkilövalintoja

Omistajana osallistumme myös useiden kotimaisten pörssi-yhtiöiden hallitusten jäsenten nimitysprosesseihin. Edistämme prosesseissa yritysten vastuullista ja ammattitaitoista hallintoa sekä johtamista. Nimitysvaliokuntien jäsenenä olemme varmistamassa, että hallituksen kokoonpanossa otetaan huomioon yhtiön liiketoimintojen tarpeet ja kehitysvaiheet sekä hallituksen ja sen valiokuntien edellyttämät osaamisalueet,

myös yritys vastuun. Monimuotoisuus on näkemyksemme mukaan yksi toimivan hallituksen tunnusmerkki. Vuonna 2022 olimme mukana 32 nimitystoimikunnassa. Julkaisemme [nimitystoimikunta-paikat verkkosivuillamme \(pdf\)](#).

Vaikutamme yhdessä muiden sijoittajien kanssa

Vaikutamme yrityksiin paitsi itsenäisesti, myös yhdessä muiden sijoittajien kanssa tai osana laajempaa sijoittajaryhmää.

Yksi tärkeimmistä vaikuttamisyhteistöistä meille on Nordic Engagement Cooperation eli NEC, jossa vaikutamme sijoituskohteisiin yhdessä muiden pohjoismaisten eläkeyhtiöiden kanssa palveluntarjoajan välityksellä. Vuonna 2022 keskityimme NEC:n uuden strategian mukaisesti ihmisoikeusasioihin erityisesti kaivossektorilla ja siihen liittyvissä arvoketjuissa sekä jatkoimme vastuulliseen veden käyttöön liittyvää vaikuttamista. Vaikuttamisyhteistyön päivityksen tavoitteena on entistä syvällisempi vuoropuhelu ja jatkuva oppiminen. Lisätietoja NEC:n alla tehtävistä vaikuttamisprosesseista [NEC:n vuosiraportissa \(pdf\)](#), joka

julkaistaan vuosittain verkkosivullamme.

Strategisen muutoksen myötä yksittäisten raportoitujen yhtiökohtaisten vaikuttamisprosessien lukumäärä laski viime vuodesta, mutta vaikutamme yhtiöihin laajemmin teeman ja sektorinäkökulman kautta. Vuoden 2022 lopussa vaikuttamisprosesseja oli käynnissä 7. Tapauksista 2 liittyi ihmisoikeuksien kunnioittamiseen. Ympäristöön liittyviä vaikuttamisprosesseja oli käynnissä 3 ja hyvän hallintotavan (Governance) asioihin liittyviä 2. Vuonna 2023 kehitämme vaikuttamisstrategiaamme edelleen ja tarkennamme myös raportointitapojamme.

Lisäksi vaikutamme moniin kansainvälisiin yhtiöihin ja sektoreihin osana laajempia sijoittajaryhmiä ja -aloitteita, kuten Climate Action 100+, jossa vaikutetaan kansainvälisesti suurimpiin saastuttajiin, ja IAHR (Investor Alliance for Human Rights), joka mahdollistaa vaikuttamisen ihmisoikeusasioihin kansainvälisesti erityisesti riskialueilla ja -sektoreilla. Palveluntarjoajamme tekee vaikuttamistyötä monissa teemoissa, ja näiden vaikuttamisprosessien taustalla on laaja joukko sijoittajia. Sijoitussalkkumme osalta

normirikkomusriskeihin liittyviä vaikuttamisprosesseja oli vuoden lopussa käynnissä 30. Lisäksi palveluntarjoaja tekee ennakoivaa vaikuttamista useiden teemojen alla.

Varsinaisten vaikuttamisprosessien lisäksi keskustelemme aktiivisesti mahdollisista havaituista epäkohdista tai odotuksistamme yhtiöille vastuullisuuteen liittyen. Osallistumme myös aktiivisesti yhtiöiden vastuullisuuden olennaisuusmääritelmiin ja vastuullisuusstrategioiden kommentointiin.

Vuonna 2022 olimme aktiivisesti vuorovaikutuksessa myös listaamattoman salkun suorien sijoitusten ja ulkoisten varainhoitajien kanssa liittyen ihmisoikeusasioihin ja hyvän hallintotavan aihepiiriin esiin nousseiden tapausten johdosta.

Yksittäisten sijoituskohteiden lisäksi on tärkeää pyrkiä vaikuttamaan laajemmin erityisesti ympäristöön liittyvissä asioissa, koska sekä ilmastonmuutos että luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen ovat systeemitason muutoksia. Olemme mukana useissa sijoittaja-aloitteissa, koska yhteistyössä on voimaa. Esimerkkejä näistä ovat Principles for Responsible Investment (PRI),

The Institutional Investors Group on Climate Change (IIGCC) ja Climate Leadership Coalition (CLC). Vastuullisen sijoittamisen käytännöistä laadimme erillisen Principles for Responsible Investment (PRI) -ohjeistuksen mukaisen raportin.

Kotimaisten kiinteistösijoitusten ilmastotiekartan puitteissa olemme myös olleet aktiivisesti mukana vaikuttamassa koko rakennusalan kehitykseen. Olemme mukana

kehittämässä kiinteistö- ja rakennusalan vastuullisia käytäntöjä esimerkiksi osallistumalla rakennusalan järjestön RAKLI:n työryhmiin ja julkiseen keskusteluun. Rakennuttamisessa seuraamme työmaakohtaisia työterveyttä ja turvallisuutta kartoittavia mittareita (MRV ja TR). Haemme erityisesti kotimaisille kohteillemme LEED-ympäristösertifikaatteja.

Vuonna 2022 nostimme esille ja teimme myös yhteistyötä viranomaisten ja alan toimijoiden kanssa kansallisen energiatehokkuussopimuksen laskentamenetelmästä, jotta se ottaisi paremmin huomioon poistoilmalämpöpumppujen (PILP) ja lämpöpumppujen energiatehokkuuspotentiaalin. Tämä laskentamuutos rohkaisee edellä mainittujen teknologioiden käyttöönottoon.

Ilmarinen esimerkkinä päästöjen vähentämisestä kotimaassa ja kansainvälisesti

Marraskuussa 2022 julkaistiin raportti Paris Aligned Asset Owners -allekirjoittajien saavuttamasta edistyksestä. Kyse on nimenomaan konkreettisista parhaista esimerkeistä, joita allekirjoittajat ovat toteuttaneet hiilineutraalin toiminnan saavuttamiseksi.

Kotimaisten kiinteistöjen ilmastotiekarttamme nostettiin raporttiin esimerkiksi todellisista päästövähennyksiin tähtäävistä toimista kiinteistösijoituksissa. Se pääsi esimerkiksi myös Suomen kansalliseen Hiilineutraalin rakennetun ympäristön toimintaohjelmaan, jonka laati Green Building Council Finland.

Raportointiperiaatteet

Pyrimme tarjoamaan riittävästi toimintaamme koskevaa tietoa avoimesti kaikkien saataville, jotta asiakkaillamme ja muilla sidosryhmillämme on mahdollisuus arvioida toimintaamme.

Vastuullisuus on mukana vuonna 2019 luoduissa strategias-

samme ja visiossamme. Keskeiset linjaukset vastuullisuuden käytännön toteutuksesta tekee toimitusjohtaja ja johtoryhmä. Tämän raportin lisäksi raportoimme vastuullisuusteemoista Ilmarisen hallituksen allekirjoittamassa toimintakertomuksessa.

Kestävyysraportoinnin kokonaisuudesta vastaavat yritysvas-

tuupäällikkömme ja sijoitusten ja vastuullisuuden viestinnästä vastaava viestintäpäällikkö. He koostavat raportin yhdessä talouden seurannan ja muiden asiantuntijoiden kanssa. Yritysvastuupäällikkö vastaa myös vastuullisuuden avainmittareidemme päivitysten valmistelusta johtoryhmälle. Kutsumme mittareita vakiintuneen tavan mukaisesti KPI-mittareiksi (key performance indicator). Ne uudistettiin vuodeksi 2023.

Laadimme kestävyysraporttimme pääosin Keskinäisen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen eli emoyhtiön näkökulmasta. Mikäli tunnusluvun laskentaraja poikkeaa emoyhtiön rajoista, siitä on mainittu GRI-sisältöindeksissä tunnusluvun yhteydessä. Ilmarisen konsernirakenteessa on emoyhtiön lisäksi esimerkiksi kiinteistösijoituksiin liittyviä kiinteistösaakeyhtiöitä. Ilmarinen-konsernista kerrotaan tarkemmin [toimintakertomuksessa vuodelta 2022 \(pdf\)](#).

Taloudellisen vastuun tunnusluvut perustuvat yhtiön kirjanpitoon, talousraportteihin ja vahvistettuun tilinpäätökseen. Se on laadittu kirjanpito-, osakeyhtiö- ja vakuutusyhtiölain sekä työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain mukaisesti. Lisäksi tilinpäätökses-

sä on noudatettu sosiaali- ja terveysministeriön asetusta vakuutusyrityksen tilinpäätöksestä ja konsernitiilinpäätöksestä, kirjanpitoasetusta, sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamia laskurusteita sekä Finanssivalvonnan antamia määräyksiä ja ohjeita.

Sosiaalisen vastuun henkilötötunnusluvut kattavat emoyhtiö Ilmarisen henkilöstön, ja tunnusluvut on laskettu yhtiön henkilötötietojärjestelmien tiedoista.

Laadimme tämän kestävyysraportin Global Reporting Initiative'n GRI Standards -ohjeistuksen mukaisesti. Ohjeistukseen kuuluu säännöllinen eri aiheiden olennaisuuden arviointi. Olennaisuusanalyysimme perusteella päätimme raportoida GRI:n mukaan negatiivisista ja positiivisista vaikutuksista todelliset vaikutukset ja potentiaalisista ne, jotka arvioimme vaikutuksiltaan hyvin merkittäviksi.

Sijoitustemme tuotosta ja vakaavaruudestamme raportoimme julkisesti neljännesvuosittain [osavuosisiraporteissamme ja tilinpäätöksessämme \(ilmarinen.fi\)](#). Näistä osavuosisiraporteista nykyiset tai tulevat asiakkaamme ja muut sidosryhmät voivat seurata, miten olemme hoitaneet eläkevaroja.

Ilmastoraportoinnissa hyödyn-

nämme kansainvälisiä TCFD-raportointisuosituksia (Taskforce on Climate-Related Financial Disclosures) ja raportoimme EU:n taksonomiasta työeläkeyhtiöihin soveltaen. Luonnon monimuotoisuudesta raportoimme soveltaen TNFD-kehikkoa (Task Force on Nature-related Financial Disclosures).

Hiilijalanjälkilaskenta tehtiin vuosille 2020, 2021 ja 2022, joista 2020 on lähtötaso eli vertailuvuosi (base year). Laskenta tehtiin taloudellisen hallinnan lähestymistavalla (financial approach), jossa esim. sijoitusten osalta laskettiin kasvihuonekaasupäästöjen määrä painotettuna sijoituskohteen osuudella sijoitussalkussa. Arvopaperisijoitusten osalta laskennassa huomioitiin suora listattu osakesalkku sekä suora yrityksen joukkovelkakirjasalkku. Energian kulutuksesta syntyvät päästöt laskettiin markkinaperusteisesti. Ilmarinen on siirtynyt vihreään sähköön vuonna 2022 kaikkien kiinteistöjen osalta. Kaukolämmön osalta päästöt on laskettu vuosikohtaisesti keskimääräisellä kaukolämmön päästökertoimella. Polttoaineiden tuotantoon ja energiansiirtohäviöihin liittyvän kategorian osalta laskennassa on huomioitu ainoastaan omien ajoneuvojen polttoaineiden

tuotannosta aiheutuvat päästöt sekä sähkönsiirtohäviöt. Sähkön ja kaukolämmön alkutuotannon päästöjä sekä kaukolämmön siirtohäviöitä ei olla huomioitu laskennassa tarkemman tuotantotiedon puutteen takia. Liikematkustuksen päästöt on arvioitu kululaskujen perusteella. Työntekijöiden työmatkojen osalta laskennassa käytettiin sääntönä arviota, jonka mukaisesti kolme päivää viikossa on toimistopäiviä. Työntekijöiden työmatkojen matkustusmuodot on arvioitu liikenneviraston tekemän liikemistapatutkimuksen pohjalta.

Taksonomiaraportointi

Kiinteistöliiketoiminnaksi määritellään suorat kiinteistösisjoitukset Finanssivalvonnan tunnuslukujen mukaisesti niin, että suoriin sijoituksiin lasketaan ainoastaan suorassa omistuksessa olevat ja konserniin kuuluvat kiinteistöt. KPI-mittarit on laskettu suomalaisen lainsäädännön mukaisesti laaditusta konsernitalinpäätöksestä.

Taksonomia-asetuksen mukaiset ympäristötavoitteet ovat ilmastonmuutoksen hillintä, ilmastonmuutokseen sopeutuminen, vesivarojen ja merten

luonnonvarojen kestävä käyttö ja suojeleminen, siirtyminen kiertotalouteen, ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen ja biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojeleminen ja ennallistaminen. Neljälle muulle ympäristötavoitteelle ei ole vielä julkaistu teknisiä arviointikriteereitä.

Laskentakaavat

Taksonomiakelpoinen liikevaihto lasketaan seuraavasti: Konsernin kiinteistöliiketoiminnan liikevaihto (kiinteistöjen tuotot miinus kiinteistöjen kulut konsernin sijoitustoiminnan nettotuoton erittelystä) jaetaan konsernin liikevaihdolla (konsernin sijoitustoiminnan nettotuotto, vakuutusmaksutulo ja muut tuotot)

Taksonomian mukainen liikevaihto lasketaan seuraavasti: Taksonomian mukaiseen energialuokkaan A ja kansallisen tai alueellisen rakennuskannan parhaaseen 15 prosentin energiatehokkuusluokkaan kuuluville kiinteistöyhtiöille kirjattu konsolidoitujen erillistalinpäätösten mukainen liikevaihto yhteensä jaetaan konsernin liikevaihdolla.

Taksonomiakelpoinen toimintameno lasketaan seuraavasti: Kiinteistöliiketoiminnan kulut (kulut kiinteistösisjoituksista konser-

nin sijoitustoiminnan nettotuoton erittelystä) jaetaan liikekululuilla + sijoituksen kuluilla (kulut kiinteistösisjoituksista ja muista sijoituksista konsernin sijoitustoiminnan nettotuoton erittelystä).

Taksonomian mukainen toimintameno lasketaan seuraavasti: Taksonomian mukaiseen energialuokkaan A ja kansallisen tai alueellisen rakennuskannan parhaaseen 15 prosentin energiatehokkuusluokkaan kuuluville kiinteistöyhtiöille kirjatut konsolidoitujen erillistalinpäätösten mukaiset toimintameno yhteensä jaetaan konsernin toimintamenoilla.

Taksonomiakelpoinen pääomameno lasketaan seuraavasti: konsernin kiinteistöliiketoiminnan nettoaktivoinnit (hankinnat ja realisoinnit) jaetaan kaikilla konsernin nettoaktivoinneilla (hankinnat ja realisoinnit).

Taksonomian mukainen pääomameno lasketaan seuraavasti: Taksonomian mukaiseen energialuokkaan A ja kansallisen tai alueellisen rakennuskannan parhaaseen 15 prosentin energiatehokkuusluokkaan kuuluville kiinteistöyhtiöille kirjatut konsolidoitujen erillistalinpäätösten mukaiset aktivoinnit yhteensä jaetaan konsernin aktivoinneilla.

Luokitusjärjestelmän mukaisiin taloudellisiin toimintoihin liittyvien tuotteiden ja palvelujen osuus pääomamenoista – vuoden 2022 tiedot

	Koodit (2)	Pääomamenot yhteensä (3)	Osuus pääomamenoista (4)	Merkittävän edistämisen kriteerit						Ei merkittävää haittaa -kriteerit (DNSH: Does not Significantly Harm)						Vähimmäistason suojatimet (17)	Luokitusjärjestelmän mukainen osuus pääomamenoista vuosi 2022 (18)	Luokitusjärjestelmän mukainen osuus pääomamenoista vuosi 2021 (19)	Luokka (mahdollistava toiminta) (20)	Luokka (siirtymä toiminta) (21)
				Ilmastonmuutoksen hillintä (5)	Ilmastonmuutokseen sopeutuminen (6)	Vesivarat ja merten luonnonvarat (7)	Kiertotalous (8)	Ympäristön pilaantumisen (9)	Biologinen monimuotoisuus ja ekosysteemit (10)	Ilmastonmuutoksen hillintä (11)	Ilmastonmuutokseen sopeutuminen (12)	Vesivarat ja merten luonnonvarat (13)	Kiertotalous (14)	Ympäristön pilaantumisen (15)	Biologinen monimuotoisuus ja ekosysteemit (16)					
Taloudelliset toiminnot (1)		EurM	%	%	%	%	%	%	%	K/E	K/E	K/E	K/E	K/E	K/E	K/E	Prosenttia	Prosenttia	M	S

A. LUOKITUSJÄRJESTELMÄKELPOISET TOIMINNAT

A.1 Ympäristön kannalta kestävät (luokitusjärjestelmän mukaiset) toiminnot																				
Kiinteistöliiketoiminta	L68	0	0 %							E							0 %			
Ympäristön kannalta kestävien (luokitusjärjestelmän mukaisten) toimintojen pääomamenot (A.1)	L68	0	0 %														0 %			
A.2 Luokitusjärjestelmäkelpoiset mutta ei ympäristön kannalta kestävät (muut kuin luokitusjärjestelmän mukaiset) toiminnot																				
Kiinteistöliiketoiminta	L68	25	69 %																	
Luokitusjärjestelmäkelpoisten mutta ei ympäristön kannalta kestävien (muiden kuin luokittelujärjestelmän mukaisten) toimintojen pääomamenot (A.2)	L68	25	69 %																	
Yhteensä A1 + A2	L68	25	69 %														69 %			

B EI-LUOKITUSJÄRJESTELMÄKELPOISET TOIMINNAT

Ei-luokituskelpoiset pääomamenot (B)		11	31 %
Yhteensä A + B		35	100 %

Luokitusjärjestelmän mukaisiin taloudellisiin toimintoihin liittyviin tuotteisiin ja palveluihin liittyvä osuus toimintamenoista – vuoden 2022 tiedot

	Koodit (2)	Pääomamenoit yhteensä (3)	Osuus pääomamenoista (4)	Merkittävän edistämisen kriteerit							Ei merkittävää haittaa -kriteerit (DNSH: Does not Significantly Harm)							Luokitusjärjestelmän mukainen osuus toimintamenoista vuosi 2022 (18)	Luokitusjärjestelmän mukainen osuus toimintamenoista vuosi 2021 (19)	Luokka (mahdollistava toiminta) (20)	Luokka (siirtymä toiminta) (21)
				Ilmastonmuutoksen hillintä (5)	Ilmastonmuutokseen sopeutuminen (6)	Vesivarat ja merten luonnonvarat (7)	Kiertotalous (8)	Ympäristön pilaantumisen (9)	Biologinen monimuotoisuus ja ekosysteemit (10)	Ilmastonmuutoksen hillintä (11)	Ilmastonmuutokseen sopeutuminen (12)	Vesivarat ja merten luonnonvarat (13)	Kiertotalous (14)	Ympäristön pilaantumisen (15)	Biologinen monimuotoisuus ja ekosysteemit (16)	Vähimmäistason suojatimet (17)					
Taloudelliset toiminnot (1)				%	%	%	%	%	%	K/E	K/E	K/E	K/E	K/E	K/E	K/E	Prosenttia	Prosenttia	M	S	

A. LUOKITUSJÄRJESTELMÄKELPOISET TOIMINNAT

A.1 Ympäristön kannalta kestävät (luokitusjärjestelmän mukaiset) toiminnot																				
Kiinteistöliiketoiminta	L68	0	0 %								E						0 %			
Ympäristön kannalta kestävien (luokitusjärjestelmän mukaisten) toimintojen toimintameno (A.1)	L68	0	0 %														0 %			
A.2 Luokitusjärjestelmäkelpoiset mutta ei ympäristön kannalta kestävät (muut kuin luokitusjärjestelmän mukaiset) toiminnot																				
Kiinteistöliiketoiminta	L68	114	2 %																	
Luokitusjärjestelmäkelpoisten mutta ei ympäristön kannalta kestävien (muiden kuin luokittelujärjestelmän mukaisten) toimintojen toimintameno (A.2)	L68	114	2 %																	
Yhteensä A1 + A2	L68	114	2 %														2 %			

B EI-LUOKITUSJÄRJESTELMÄKELPOISET TOIMINNAT

Ei-luokituskelpoiset toimintameno (B)		6 512	98 %
Yhteensä A + B		6 626	100 %

Luokitusjärjestelmän mukaisiin taloudellisiin toimintoihin liittyviin tuotteista tai palveluista saatu osuus liikevaihdosta – vuotta 2022 koskevat tiedot

	Koodit (2)	Absoluuttinen liikevaihto (3) EurM	Osuus liikevaihdosta (4) %	Merkittävän edistämisen kriteerit							Ei merkittävää haittaa -kriteerit (DNSH: Does not Significantly Harm)							Luokitusjärjestelmän mukainen osuus liikevaihdosta vuosi 2022 (18) Prosenttia	Luokitusjärjestelmän mukainen osuus liikevaihdosta vuosi 2021 (19) Prosenttia	Luokka (mahdollistava toiminta) (20) M	Luokka (siirtymä toiminta) (21) S
				Ilmastonmuutoksen hillintä (5) %	Ilmastonmuutokseen sopeutuminen (6) %	Vesivarat ja merten luonnonvarat (7) %	Kiertotalous (8) %	Ympäristön pilaantumisen (9) %	Biologinen monimuotoisuus ja ekosysteemit (10) %	Ilmastonmuutoksen hillintä (11) K/E	Ilmastonmuutokseen sopeutuminen (12) K/E	Vesivarat ja merten luonnonvarat (13) K/E	Kiertotalous (14) K/E	Ympäristön pilaantuminen (15) K/E	Biologinen monimuotoisuus ja ekosysteemit (16) K/E	Vähimmäistason suojatimet (17) K/E					
Taloudelliset toiminnot (1)																					

A. LUOKITUSJÄRJESTELMÄKELPOISET TOIMINNAT

A.1 Ympäristön kannalta kestävät (luokitusjärjestelmän mukaiset) toiminnot																			
Kiinteistöliiketoiminta	L68	0	0 %								E							0 %	
Ympäristön kannalta kestävästä (luokitusjärjestelmän mukaisista) toiminnoista saatu liikevaihto (A.1) yhteensä	L68	0	0 %															0 %	
A.2 Luokitusjärjestelmäkelpoiset mutta ei ympäristön kannalta kestävät (muut kuin luokitusjärjestelmän mukaiset) toiminnot																			
Kiinteistöliiketoiminta	L68	134	2 %																
Luokitusjärjestelmäkelpoisten mutta ei ympäristön kannalta kestävästä (muista kuin luokittelujärjestelmän mukaisista) toiminnoista saatu liikevaihto (A.2) yhteensä	L68	134	2 %																
Yhteensä A1 + A2	L68	134	2 %															2 %	

B EI-LUOKITUSJÄRJESTELMÄKELPOISET TOIMINNAT

Ei-luokituskelteisistä toiminnoista saatu liikevaihto (B)		5 810	98 %
Yhteensä A + B		5 943	100 %

Yritysvastuun painopistealueet vuonna 2022.

Vaivatonta ja luotettavaa eläketurvaa

- Toimeentulon katkeamattomuus
- Asiakaskokemus
- Kustannustehokas eläketurvan hoitaminen
- Työkyvyttömyysriskin hallinta

Sijoitamme kestävästi

- Huolehdimme yhteisistä eläkevaroista
- Suomalainen omistaminen
- Vastuullisia ja kestäviä sijoituspäätöksiä
- Aktiivinen ja vaikuttava omistaja

Avoin ja läpinäkyvä

- Pidämme tietosi turvassa
- Liiketoiminnan eettiset periaatteet
- Avoin vuorovaikutus
- Verojalanjälki

Merkityksellistä työtä

- Menestymme yhdessä
- Oikeudenmukainen ja monimuotoinen työyhteisö

Muutos raportoinnissa:

Asiakkaiden tyytyväisyys työkykyriskin hallintaan liittyviin hankkeisiin -taulukkoon koottu tieto on muuttunut vuoden 2021 raportista. Vuodelta 2021 raportoitiin tiedot:

- Asiakkaan kokema hyöty (asteikolla 1-5)
- Asiakkaan suositteluhaluus, Ilmarisen omat palvelut
- Asiakkaan suositteluhaluus, ostetut palvelut

Viimeisen, Asiakkaan suositteluhaluus, ostetut palvelut -tiedon raportointi lopetettiin vuonna 2022. Syy on se, että toisin kuin muut taulukon tiedot, se kerättiin yksittäisenä kertakyselynä. Muut taulukon tiedot kerätään jatkuvalla kyselyllä. Yksittäinen pistemäinen kysely ei anna vastaavaa kuvaa koko vuoden kehityksestä.

Ilmarisen GRI-indeksi

GRI-standardi	Sisältö	Sijainti	Poikkeamat raportointivaatimuksista	Syy poikkeamalle	Selitys
Yleinen sisältö					
GRI 2: Yleinen sisältö	2-1 Organisaation perustiedot	s. 4, 8	Poikkeamat eivät mahdollisia näille sisällöille.		
	2-2 Kestävyysraportoinnin kattamat yksiköt	s. 2			
	2-3 Raportointikausi, julkaisu tiheys ja yhteystiedot	s. 2			
	2-4 Muutokset aiemmin raportoiduissa tiedoissa	s. 2, 78			
	2-5 Ulkoinen varmennus	s. 2, 91, 92			
	2-6 Toiminnot, arvoketju ja muut liiketoimintasuhteet	s. 73			
	2-7 Henkilöstö	s. 62			
	2-8 Ulkoinen työvoima	s. 61			
	2-9 Hallintorakenne, valiokunnat ja niiden kokoonpano	s. 64, 65, 70, 71			
	2-10 Hallituksen jäsenten nimeäminen ja valinta	s. 70			
	2-11 Hallituksen puheenjohtajan asema	s. 71			
	2-12 Hallituksen rooli organisaation merkittävien kestävyysvaikutusten valvonnassa	s. 9, 71			
	2-13 Kestävyysvaikutusten hallinnan vastuunjako	s. 9			
	2-14 Hallituksen rooli kestävyysraportoinnissa	s. 2			
	2-15 Eturistiriitojen välttäminen	s. 72			
	2-16 Merkittävien epäkohtien kommunikointi hallitukselle	s. 71			
	2-17 Hallituksen kestävä kehityksen osaaminen	s. 9			

2-18	Hallituksen suorituksen arviointi		Tiedot puutteellisia	Hallituksen osaamista kestävyysasioissa ei tällä hetkellä arvioida.
2-19	Palkitsemispolitiikka	s. 71		
2-20	Palkitsemisprosessi	s. 71		
2-21	Kokonaisvuosiansion suhde		Tiedot puutteellisia	Palkitsemista seurataan laajemmin: s. 58-59.
2-22	Kestävän kehityksen strategiaa koskeva lausunto	s. 7		
2-23	Toimintaperiaatteita koskevat sitoumukset	s. 14, 19, 24, 36, 42, 43	Tiedot puutteellisia	Sijoitustoiminnan sitoumukset on määritelty vastuullisen sijoittamisen periaatteissa. Oman toiminnan osalta selvitetään vuoden 2023 aikana.
2-24	Toimintaperiaatteiden vieminen käytäntöön	s. 14, 24, 76	Tiedot puutteellisia	Ihmisoikeusvaikutusten arvio suunnitellaan tehtävän vuoden 2023 aikana
2-25	Prosessit negatiivisten vaikutusten välttämiseksi	s. 42	Tiedot puutteellisia	Ihmisoikeusvaikutusten arvio suunnitellaan tehtävän vuoden 2023 aikana.
2-26	Neuvonanto eettiseen toimintaan ja palautekanavat väärinkäytösten ilmoittaminen	s. 71		
2-27	Lakien ja säädösten noudattaminen	s. 71		
2-28	Jäsenyydet järjestöissä	s. 73		
2-29	Lähestymistapa sidosryhmävuorokutukseen	s. 10, 72, 73		
2-30	Työehtosopimukset	s. 61		

Olellaiset aiheet			
GRI 3: Olellaiset aiheet 2021	3-1 Olellaisten aiheiden määrittely	s. 10, 11, 73, 77	Poikkeamat eivät sallittuja
	3-2 Lista olellaista aiheista	s. 10, 11	
Taloudelliset tulokset			
GRI 3: Olellaiset aiheet 2021	3-3 Olellaisten aiheiden hallinta	s. 10, 11, 18, 67	
GRI 201: Taloudelliset tulokset 2016	201-1 Suoran taloudellisen lisäarvon tuottaminen ja jakautuminen	s. 5, 68	
	201-2 Ilmastonmuutoksen aiheuttamat taloudelliset vaikutukset sekä muut riskit ja mahdollisuudet	s. 24 - 35	
Lahjonnan ja korruption vastaisuus			
GRI 3: Olellaiset aiheet 2021	3-3 Olellaisten aiheiden hallinta	s. 10, 11, 67	
GRI 205: Lahjonnan ja korruption vastaisuus 2016	205-1 Korruption liittyvän riskiarvioinnin läpikäyneet liiketoimintayksiköt	s. 71	
	205-2 Korruption vastaisiin toimintatapoihin liittyvä tiedonanto ja koulutus	s. 71	
	205-3 Vahvistetut lahjonta- ja korruptiota-paukset ja niihin liittyvät toimenpiteet	s. 71	
Päästöt			
GRI 3: Olellaiset aiheet 2021	3-3 Olellaisten aiheiden hallinta	s. 10, 11, 18	
GRI 305: Päästöt 2016	305-1 Suorat kasvihuonekaasujen päästöt (scope 1)	s. 19	
	305-2 Energian epäsuorat kasvihuonekaasupäästöt (Scope 2)	s. 19	
	305-3 Muut epäsuorat kasvihuonekaasujen päästöt (scope 3)	s. 19	
	305-4 Kasvihuonekaasujen päästöintensi-teetti	s. 33-34	
Työllistäminen			
GRI 3: Olellaiset aiheet 2021	3-3 Olellaisten aiheiden hallinta	s. 10, 11, 42, 56	

GRI 401: Työllistäminen 2016	401-1 Uuden henkilöstön palkkaaminen ja henkilöstön vaihtuvuus	s. 61
	401-3 Vanhempainvapaat	s. 61
Työterveys ja -turvallisuus		
GRI 3: Olennaiset aiheet 2021	3-3 Olennaisten aiheiden hallinta	s. 10, 11, 42, 59
GRI 403: Työterveys ja -turvallisuus 2018	403-1 Työterveyden ja työturvallisuuden johtamisjärjestelmä	s. 59
	403-2 Tapaturmien tunnistaminen, riskien hallinta ja vaaratilanteiden tutkinta	s. 59
	403-3 Työterveyspalvelut	s. 59
	403-4 Työntekijöiden osallistuminen, konsultointi ja viestintä työterveydestä ja työturvallisuudesta	s. 59, 60
	403-5 Työntekijöiden työterveys ja työturvallisuuskoulutus	s. 59, 60
	403-6 Työntekijöiden terveyden edistäminen	s. 59, 60
	403-7 Liiketoimintasuhdeiden kautta suoraan organisaatioon liittyvien työterveys ja työturvallisuus vaikutusten ehkäiseminen ja torjuminen	s. 59
	403-8 Työterveys ja työturvallisuusjohtamisjärjestelmän piiriin kuuluvat työntekijät	s. 59, 60
	403-9 Työhön liittyvät tapaturmat	s. 60
Koulutus		
GRI 3: Olennaiset aiheet 2021	3-3 Olennaisten aiheiden hallinta	s. 10, 11, 42, 56
GRI 404: Koulutus 2016	404-1 Keskimääräiset koulutustunnit vuodessa henkilöä kohden	s. 31
	404-2 Henkilöstön osaamisen kehittäminen ja muutoskoulutusohjelmat	s. 57
	404-3 Säännöllisten suoritusarviointien ja kehityskeskustelujen piirissä olevan henkilöstön osuus	s. 63
Monimuotoisuus ja tasa-arvo		

GRI 3: Olennaiset aiheet 2021	3-3 Olennaisten aiheiden hallinta	s. 10, 11
GRI 405: Monimuotoisuus ja tasa-arvo 2016	405-1 Hallintoelinten ja henkilöstöryhmien monimuotoisuus	s. 64, 65
	405-2 Naisten ja miesten peruspalkkojen ja palkitsemisen suhde	s. 58, 59
Syrjimättömyys		
GRI 3: Olennaiset aiheet 2021	3-3 Olennaisten aiheiden hallinta	s. 10, 11, 42, 46
GRI 406: Syrjimättömyys 2016	406-1 Syrjintätapausten lukumäärä ja niihin liittyvät korjaavat toimenpiteet	s. 57
Poliittinen vaikuttaminen		
GRI 3: Olennaiset aiheet 2021	3-3 Olennaisten aiheiden hallinta	s. 10, 11, 67,
GRI 415: Poliittinen vaikuttaminen 2016	415-1 Poliittiset tuet	s. 73
Asiakkaiden yksityisyyden suoja		
GRI 3: Olennaiset aiheet 2021	3-3 Olennaisten aiheiden hallinta	s. 10, 11, 42, 67
GRI 418: Asiakkaiden yksityisyyden suoja 2016	418-1 Asiakkaiden yksityisyyden suojan rikkomiseen ja asiakastietojen häviämiseen liittyvien vahvistettujen valitusten lukumäärä	s. 70

Ilmarisen vastuullisuuden KPI-mittarit (Key Performance Indicator)

KPI 1/22	Toimeentulon katkeamattomuus	Eläkepäästösten nopeus: vanhuuseläkkeiden ja työkyvyttömyyseläkkeiden käsittelyaika suhteessa muihin työeläkeyhtiöihin	s. 55
KPI 2/22	Kustannustehokasta eläketurvan hoitamista	Hoitokulusuhde ja hoitokustannusosa	s. 5, 7
KPI 3/22	Edistämme työkykyä	Kuntoutuksen vaikuttavuus: työhön paluuste prosentteina; Asiakkaiden arvio koulutusten vaikuttavuudesta; Vaikuttavuusarvio (gas)	s. 54
KPI 4/22	Pidämme tietosi turvassa ja saatavilla	Tietosuojavaltuutetulle tehdyt ilmoitukset henkilötietojen tietoturvaloukkauksista	s. 70
KPI 5/22	Huolehdimme eläkevaroista	Sijoitusten tuotto ja vakavaraisuusaste	s. 13
KPI 6/22	Sijoitustoiminnan jäljälki	Korkean hiiliriskin ohjaustaso korkeintaan 20 % sijoituskohteiden toiminnasta. Tavoite 10 % vuoteen 2025 mennessä; Energiansäästötoimenpiteet kiinteistöjen energiankulutuksessa.	s. 18, 20
KPI 7/22	Aktiivinen ja vaikuttava omistaja	Vaikuttamisprosessien määrä; Vuoden aikana tavoitteisiin päässeet vaikuttamisprosessit.	s. 76
KPI 8/21	Menestymme yhdessä	Henkilökunnan kokemus työstä: Ilmarisen suositteluaste työnantajana (eNPS)	s. 57, 61
KPI 9/21	Oikeudenmukainen ja monimuotoinen työyhteisö	Sukupuolten tasa-arvo työyhteisössä: naisten keskimääräinen palkka miesten palkasta vaativuusluokittain (HAY-luokat); Molempien sukupuolten osuus esihenkilöistä ja johtavista asiantuntijoista on tasapainossa.	s. 58, 59

Ernst & Young Oy
Alvar Aallon katu 5 C
00100 Helsinki
Finland

Puhelin 0207 280 190
www.ey.com/fi
Y-tunnus 2204039-6,
kotipaikka Helsinki

Riippumaton varmennusraportti

Keskinäisen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen johdolle

Laajuus

Keskinäisen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen (jatkossa "Ilmarinen") johdon pyynnöstä olemme suorittaneet ISAE 3000-standardin mukaisen rajoitetun varmuuden antavan toimeksiannon, jonka kohteena ovat Ilmarisen vuosi- ja kestävyysraportissa 2022 esitetyt vastuullisuustiedot raportointiajanjaksolta 1.1.–31.12.2022 (jatkossa "Vastuullisuustiedot").

Ilmarisen määrittämät raportointiperiaatteet

Ilmarinen on laatinut Vuosi- ja kestävyysraportissa 2022 esitetyt Vastuullisuustiedot noudattaen Global Reporting Initiative (GRI) raportointiviitekehyksen ohjeistusta sekä Ilmarisen omia sisäisiä raportointiperiaatteita (jatkossa "Raportointiperiaatteet"). Vastuullisuustiedot eivät välttämättä sovellu muihin tarkoituksiin.

Ilmarisen velvollisuudet

Ilmarisen johto on vastuussa Raportointiperiaatteiden valinnasta ja vuoden 2022 Vastuullisuustietojen esittämisestä valitsemiensa Raportointiperiaatteiden mukaisesti. Tämä sisältää velvollisuuden laatia ja ylläpitää sisäistä valvontaa, ylläpitää tarvittavia asiakirjoja sekä tehdä Vastuullisuustietoihin liittyviä arvioita, jotka he katsovat tarpeelliseksi

voidakseen laatia Vastuullisuustiedot, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Ernst & Youngin velvollisuudet

Velvollisuutenamme on esittää johtopäätös Vastuullisuustietojen esittämisestä hankkimamme evidenssin perusteella.

Toimeksianto on suoritettu kansainvälisen varmennustoimeksiannonstandardin (ISAE 3000) "Muut varmennustoimeksiannot kuin mennyttä aikaa koskevaan taloudelliseen informaatioon kohdistuva tilintarkastus tai yleisluontoinen tarkastus" mukaisesti ja sen ehdot on sovittu Ilmarisen kanssa 26.10.2022. ISAE 3000 -standardi edellyttää varmennustoimeksiannon suunnittelua ja suorittamista siten, että saadaan rajoitettu varmuus siitä ovatko Vastuullisuustiedot olennaisilta osin esitetty Raportointiperiaatteiden mukaisesti, ja raportin antamista. Valittujen varmennustoimenpiteiden luonne, ajoitus ja laajuus perustuvat ammatilliseen harkintaan sisältäen arvioinnin väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvasta olennaisesta virheellisyydestä.

Uskomme, että hankkimamme evidenssi on riittävää ja asianmukaista rajoitetun varmuuden johtopäätöksellemme.

Varmentajan riippumattomuus ja laadunvalvonta

Olemme säilyttäneet riippumattomuutemme ja vahvistamme, että olemme noudattaneet IESBA:n (International Ethics Standards Board for

Accountants) määrittämiä eettisiä vaatimuksia. Meillä on tämän toimeksiannon toteuttamiseen vaadittavaa osaamista ja kokemusta.

Ernst & Young soveltaa kansainvälistä ISQC 1-laadunvalvontastandardia ja näin ollen ylläpitää kattavaa laadunvalvontajärjestelmää, johon sisältyy dokumentoituja toimintaperiaatteita ja menettelytapoja eettisten vaatimusten, ammatillisten standardien sekä sovellettavien säädösten ja määräysten noudattamista varten

Kuvaus suoritetuista toimenpiteistä

Rajoitetun varmuuden toimeksiannossa evidenssin hankkimismenettelymät ovat rajoitetumpia kuin kohtuullisen varmuuden toimeksiannossa, minkä vuoksi saadaan rajoitetumpi varmuus kuin kohtuullisen varmuuden toimeksiannossa.

Olemme suunnitelleet ja suorittaneet toimeksiannon siten, että saamme riittävästi asianmukaista evidenssiä rajoitetulle varmuudelle, johon perustaa johtopäätöksemme, eikä se siten anna kaikkea evidenssiä, jota vaaditaan kohtuullisen varmuuden saamiseksi.

Vaikka huomioimme sisäisen valvonnan tehokkuutta määrittäessämme toimenpiteidemme luonnetta ja laajuutta, varmennustoimeksiantomme ei ole suunniteltu varmentamaan sisäistä valvontaa. Toimenpiteemme eivät sisältäneet kontrollitestausta tai toimenpiteiden suorittamista liittyen datan yhdistelyyn ja laskemiseen IT-järjestelmien sisällä.

Rajoitetun varmuuden toimeksianto koostuu kyselyistä henkilöille, jotka ovat vastuussa Vastuullisuustiedon sekä siihen liittyvän tiedon laatimisesta, sekä analyttisen ja muiden toimenpiteiden suorittamisesta.

Toimenpiteemme sisälsivät:

a) Päivityksen tietoihimme ja ymmärrykseemme Ilmarisen olennaisista vastuullisuuden raportointiaiheista,

b) Vastuullisuustiedon keräämisestä ja yhdistelystä vastuullisten henkilöiden haastattelut ymmärtääksemme järjestelmiä, prosesseja sekä kontrolleja liittyen tietojen keräämiseen ja yhdistelyyn,

c) Vastuullisuustietojen läpikäyntiä sisäisistä ja ulkoisista lähteistä ja otospohjaisia tarkastuksia raportointiaineistoon varmentuaksemme tietojen oikeellisuudesta.

Teimme myös muita tarpeelliseksi katsomiamme toimenpiteitä.

Johtopäätös

Tekemämme varmennustyön ja hankkimamme evidenssien perusteella tietoomme ei ole tullut seikkoja, jotka antaisivat aiheen olettaa, ettei Ilmarisen vuosi- ja kestävyysraportin 2022 Vastuullisuustietoja raportointiajanjaksolla 1.1.- 31.12.2022 olisi kaikilta olennaisilta osiltaan laadittu Raportointiperiaatteiden mukaisesti.

Helsingissä, 20.3.2023

Ernst & Young Oy
Tilintarkastusyhteisö

Terhi Mäkinen
KHT

ILMARINEN

PAREMPAA TYÖELÄMÄÄ

[ilmarinen.fi](https://www.ilmarinen.fi)